

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ELİF BOZDOĞAN

KARAIŞALI İLÇESİ'NİN KENTSEL GELİŞİM POTANSİYELİ
İÇİNDE YEŞİL ALAN GEREKSİNİMLERİ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

ADANA, 2002

120005

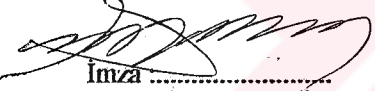
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KARAIŞALI İLÇESİ'NİN KENTSEL
GELİŞİM POTANSİYELİ İÇİNDE
YEŞİL ALAN GEREKSİNİMLERİ

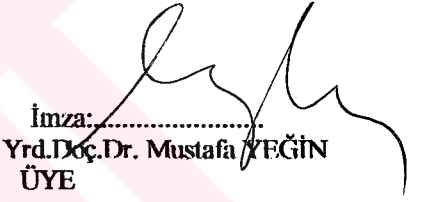
120005

ELİF BOZDOĞAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

Bu Tez ~~31.12./2007~~ Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği/Oy Çekliği İle Kabul Edilmiştir.

İmza:
Prof. Dr. Erdoğan GÜLTEKİN
DANIŞMAN

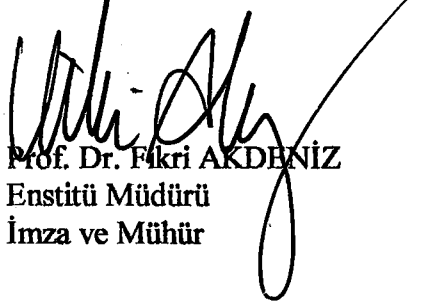
İmza:
Prof. Dr. M. Faruk ALTUNKASA
ÜYE

İmza:
Yrd. Doç. Dr. Mustafa YEĞİN
ÜYE

KOD NO: 2088

Bu Tez Enstitümüz Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda Hazırlanmıştır.

Prof. Dr. Fikri AKDENİZ
Enstitü Müdürü
İmza ve Mühür

Not : bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak göstermeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Esrleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KARAIŞALI İLÇESİNİN KENTSEL
GELİŞİM POTANSİYELİ İÇERİSİNDE
AÇIK VE YEŞİL ALAN GEREKSİNİMLERİ**

Elif BOZDOĞAN

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

DANIŞMAN : Prof.Dr. Erdoğan GÜLTEKİN

Yıl : 2002, Sayfa : 134

Jüri : Prof.Dr. Erdoğan GÜLTEKİN

Prof.Dr. M.Faruk ALTUNKASA

Yrd.Doç.Dr. Mustafa YEĞİN

Araştırma alanı, Adana'nın en eski yerleşimlerinden olup, günümüzde çağdaş kent normlarından uzak bir fiziksel gelişme görünümü içerisindedir. Alanda kırsal yerleşim karakteri büyük ölçüde korunduğu için açık ve yeşil alanlarda sistemli bir planlamaya gerek duyulmamıştır. Kentin yavaş da olsa sosyo-ekonomik ve fiziksel yönden bir gelişim sürecine gireceği bununla birlikte bir açık ve yeşil alan sistemine ihtiyaç duyacağı olasıdır. Bu araştırma ile kentin sosyo-kültürel açıdan gereksinim duyduğu açık ve yeşil alan miktarlarının ve sistemlerinin planlama ilkelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma sonucunda belirlenen ilkeler doğrultusunda Karaisalı İlçesi açık ve yeşil alan sistemi oluşturulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Açık ve yeşil alan, kent, gelişim

ABSTRACT
MSc THESIS

REQUIREMENT OF OPEN AND GREEN
AREAS IN THE URBAN DEVELOPMENT
POTENTIAL OF KARAIŞALI

Elif BOZDOĞAN

DEPARTMENT OF LANDSCAPE ARCHITECTURE
INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
UNIVERSITY OF ÇUKUROVA

Supervisor: Prof. Dr. Erdoğan GÜLTEKİN
Year: 2002, Pages: 134
Jury: Prof. Dr. Erdoğan Gültekin
Prof.Dr. M.Faruk ALTUNKASA
Yrd.Doç.Dr. Mustafa YEĞİN

By this study, we have intended to introduce an oldest public settlement area of Adana which is known as Karaisalı where a little far from the actual city norms of physically development view. There was no need to make a systematic planning on the open green areas due to the conservation of rural settlement characteristics. However, even though the town is growing up slowly, it will go on duration of social-economical and physical development. In the future, it is strongly possible that town will need a system of open and green area. In this study it was aimed to determine the planning principles of amounts and systems that refer to the open and green areas of Karaisalı with respect to social-cultural needs.

Consequently, the system of open and green area was established according to principles which determined by this study.

Key Words: Open and green area, city, developing

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın oluşmasında her aşamada yakın ilgi ve bilimsel katkılarını esirgemeyip beni yönlendiren sayın hocam Prof.Dr. Erdoğan GÜLTEKİN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmam süresince her yönden yardım ve teşviklerini gördüğüm sayın hocalarım Prof.Dr. Faruk ALTUNKASA, Doç.Dr. Zerrin SÖĞÜT'e ve mesai arkadaşlarım Öğr.Gör. Halil ÖZKURT, Hanife UYGUN ve Halil PEHLİVAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

Eğitim hayatım boyunca olduğu gibi bu çalışmamın başından sonuna kadar manevi desteğini benden esirgemeyen sevgili anneme, babama ve kardeşime sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖZ	I
ABSTRACT	II
TEŞEKKÜR	III
ÇİZELGELER DİZİNİ	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII
1. GİRİŞ	1
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	6
3. MATERYAL ve METOD	10
3.1 Materyal	10
3.2 Metod	13
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	14
4.1 Doğal Yapı	14
4.1.1 JeolojikYapı.....	14
4.1.2 Toprak.....	14
4.1.3 İklim.....	15
4.1.4 Su Durumu.....	22
4.1.5 Doğal Bitki Örtüsü ve Yaban Hayatı.....	27
4.1.5.1 Doğal Bitki Örtüsü.....	27
4.1.5.2 Yaban Hayatı	28
4.2 Kültürel Yapı	31
4.2.1 Nüfus ve Sosyo-Ekonomik Yapı.....	31
4.2.2 Tarım ve Hayvancılık.....	36
4.2.3 Orman.....	39
4.2.4 Yerleşim.....	46
4.2.4.1 Konut Alanları	46
4.2.4.2 Açık ve Yeşil Alanlar.....	50
4.2.5 Turizm ve Rekreasyon	60

4.3 Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	70
4.4 Karaisalı Açık Ve Yeşil Alan Sistemi Planlama İlkeleri.....	122
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	124
KAYNAKLAR.....	128
ÖZGEÇMİŞ.....	131
EKLER.....	132

ÇİZELGELER DİZİNİ

SAYFA NO

Çizelge 4.1 Yeraltı Sularının İçme ve Kullanmaya Uygunluk Değerleri.....	23
Çizelge 4.2 Eğlence, Çakıt ve Körkün Suları Akış(Debi) Değerleri	23
Çizelge 4.3 Eğlence, Çakıt ve Körkün Suları Minerolojik Ölçümleri.....	24
Çizelge 4.4 Karaisalı İçme Suyu İle İlgili Rapor Sonuçları (Kasyonlar).....	26
Çizelge 4.5 Karaisalı İçme Suyu İle İlgili Rapor Sonuçları (Anyonlar)	26
Çizelge 4.6 Araştırma Alanındaki Kuşlara Ait Liste.....	28
Çizelge 4.7 Araştırma Alanındaki Memelilere Ait Liste.....	30
Çizelge 4.8 Karaisalı İlçe Merkezi'nin Yıllara Göre Nüfusu.....	31
Çizelge 4.9 1990-2000 Yılları Arasında Nüfusun Yıllık Ortalama Değişim Miktarları.....	32
Çizelge 4.10 Cinsiyete Göre Son Haftadaki İktisadi Faaliyet Kolu.....	34
Çizelge 4.11 Cinsiyete Göre Son Haftada Tuttuğu İş.....	34
Çizelge 4.12 Nüfusun Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	35
Çizelge 4.13 1985-1990 Yıllarında Nüfusun Son Hafta İçinde İktisaden Faal Olma Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	36
Çizelge 4.14 Karaisalı İlçe Sınırlarındaki Sulu ve Kuru Tarım Yapılan Arazilerin Ürünlere Göre Alanları	37
Çizelge 4.15 Karaisalı İlçesi Belediye Sınırlarındaki Sulu ve Kuru Tarım Yapılan Arazilerin Ürünlere Göre Alanları.....	37
Çizelge 4.16 Karaisalı İlçesi Belediye Sınırları ile İlçe Sınırlarındaki Büyük ve Küçük Baş Hayvan Varlığı	38
Çizelge 4.17 Karaisalı İlçe Sınırı İçerisindeki Orman Alanlarının İşletme Sınıfları.....	40
Çizelge 4.18 Araştırma Alanının İşletme Sınıfına Göre Orman Varlığı.....	41
Çizelge 4.19 2001 Yılı Satışlarına Göre Ana Ürünlerden Elde Edilen Gelir.....	43
Çizelge 4.20 2001 Yılında Karaisalı'da İşlenen Orman Suçları.....	45
Çizelge 4.21 Karaisalı'daki Halkın Cinsiyet Durumunun Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	72

Çizelge 4.22 Karaisalı'daki Halkın Yaş Gruplarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi	73
Çizelge 4.23 Karaisalı'daki Halkın Sağlık Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	74
Çizelge 4.24 Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Karaisalı'daki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	75
Çizelge 4.25 Karaisalı'daki Halkın Gelir Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	76
Çizelge 4.26 Karaisalı'daki Halkın Ev Bahçelerine Sahip Olup Olmama Durumlarının Kentteki Mevcut Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	77
Çizelge 4.27 Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	78
Çizelge 4.28 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi.....	79
Çizelge 4.29 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi.....	81
Çizelge 4.30 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi.....	82
Çizelge 4.31 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Bir Yüzme Havuzuna Gitme İsteği İle İlişkisi.....	84
Çizelge 4.32 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Turla Seyahat Etme İsteği İle İlişkisi.....	85
Çizelge 4.33 Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi.....	86
Çizelge 4.34 Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi.....	87
Çizelge 4.35 Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi.....	88

Çizelge 4.36 Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kent Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi.....	89
Çizelge 4.37 Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kent Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi.....	90
Çizelge 4.38 Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kent Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi.....	92
Çizelge 4.39 Karaisalı Halkının Meslek Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kent Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi.....	93
Çizelge 4.40 Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kent Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi.....	95
Çizelge 4.41 Karaisalı Halkının Meslek Gruplarının Kişilerin Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi.....	97
Çizelge 4.42 Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi İstedikleri Yerler İle İlişkisi.....	99
Çizelge 4.43 Karaisalı'da Yaşayan Halkın Yıllık Ücretli İzin Sürelerinin Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi.....	100
Çizelge 4.44 Karaisalı Halkının Sağlık Durumlarının Rekreatyoneel ve Turistik Amaçlarla Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi.....	101
Çizelge 4.45 Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Yıllık İzinlerinde Rekreatyoneel ve Turistik Amaçlarla Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi.....	101
Çizelge 4.46 Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	102
Çizelge 4 47 Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil	

Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	103
Çizelge 4.48 Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	105
Çizelge 4.49 Karaisalı Halkının Meslek Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	106
Çizelge 4.50 Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	107
Çizelge 4.51 Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	108
Çizelge 4.52 Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	109
Çizelge 4.53 Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	111
Çizelge 4.54 Karaisalı Halkının Meslek Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	112
Çizelge 4.55 Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi.....	114
Çizelge 4.56 Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri İle İlişkisi.....	115
Çizelge 4.57 Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri İle İlişkisi.....	116
Çizelge 4.58 Karaisalı Halkının Sağlık Durumlarının Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri İle İlişkisi.....	117
Çizelge 4.59 Karaisalı'da Yaşayan Halkın Eğitim Durumlarının Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri İle İlişkisi.....	118
Çizelge 4.60 Halkın Karaisalı'da Bulunma Süreleri İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri İle İlişkisi.....	119
Çizelge 4.61 Karaisalı Halkının Eğlenmek ve Dinlenmek İçin Zaman Ayırdığı Aktiviteler.....	120
Çizelge 4.61 Karaisalı'da Bulunmayan Aktivitelere Halkın İlgisi.....	121

ŞEKİLLER DİZİNİ**SAYFA NO**

Şekil 3.1 Karaisalı İlçesi'nin Bölgedeki Yeri.....	10
Şekil 3.2 Araştırma Alanı Sınırları.....	11
Şekil 4.1 Aylık Ortalama Sıcaklık Değerleri.....	16
Şekil 4.2 Aylık Ortalama (En Yüksek)Maximum Sıcaklık Değerleri.....	16
Şekil 4.3 Aylık Ortalama (En Düşük) Minimum Sıcaklık Değerleri.....	17
Şekil 4.4 1990-2002 Yılları Arasında Karaisalı'da Kaydedilen Yıllık Toplam Yağış Miktarları.....	18
Şekil 4.5 Karaisalı'nın Ortalama Aylık Toplam Yağış Miktarları.....	18
Şekil 4.6 Karaisalı'nın Yıllık Ortalama Oransal Nem Değerleri.....	19
Şekil 4.7 Karaisalı'nın Aylık Ortalama Oransal Nem Değerleri.....	20
Şekil 4.8 Aylık Ortalama Rüzgar Hızı.....	20
Şekil 4.9 Karaisalı'nın En Şiddetli Rüzgar Hızı Değerleri.....	21
Şekil 4.10 Ortalama Aylık Toplam Güneşlenme Süreleri.....	22
Şekil 4.11 Eğimli Bir Alanda Kurulan Eski Yerleşimlerden Bir Görünüm.....	47
Şekil 4.12 Konutların Düzensiz Yerleşimine Ait Bir Görünüm.....	47
Şekil 4.13 Karaisalı İmar Planı.....	48
Şekil 4.14 Güneye Doğru Gelişen Şehirden Bir Görünüm.....	49
Şekil 4.15 Yeni Yerleşim Alanlarındaki Çok Katlı Binalara Ait Görünüm.....	49
Şekil 4.16 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması.....	51
Şekil 4.17 Atatürk Parkı'ndan Şehre Ait Bir Manzara.....	53
Şekil 4.18 Çay Bahçesi Niteliğindeki Parktan Bir Görünüm.....	54
Şekil 4.19 Oğuz Kaan Köksal Parkı'ndan Bir Görünüm.....	55
Şekil 4.20 Çocuk Parkındaki Oyun Aletlerinden Bir Görünüm.....	56
Şekil 4.21 Kent Merkezindeki Cumhuriyet Meydanı'ndan Bir Görünüm.....	58
Şekil 4.22 Karaisalı Mezarlığı'nda Ana Aks Olarak Kullanılan İki Tarafı Ağaçlandırılmış Yoldan Bir Görünüm.....	59
Şekil 4.23 Karaisalı Mezarlığı'nın Mevcut Durumuna Ait Bir Görünüm.....	60
Şekil 4.24 Yerköprü'nün Doğal Güzelliklerinden Bir Görünüm.....	61
Şekil 4.25 Yerköprü'nün Güzelliğini Arttıran Su Yüzeyinden Bir Görünüm.....	62

Şekil 4.26 Karşıya Geçiş Sağlayan Ahşap Köprüden Bir Görünüm.....	63
Şekil 4.27 Yerköprü’deki Piknik Masalarının Bulunduğu Yerden Bir Görünüm.	64
Şekil 4.28 Piknik Alanı İçerisindeki Çocuk Oyun Alanından Bir Görünüm.....	64
Şekil 4.29 Alman Köprüsü’nden Genel Bir Görünüm.....	65
Şekil 4.30 Üzerinden Tren Yolu Geçen Köprü’nün Genel Bir Görünümü.....	66
Şekil 4.31 Kapız’dan Genel Bir Görünüm.....	66
Şekil 4.32 Trekking İçin Vadinin Bir Tarafında Açılan Yoldan Bir Görünüm.....	68
Şekil 4.33 Vadiden Geçen Çakıt Suyu’ndan Bir Görünüm.....	68
Şekil 4.34 Torosların Yamaçlarında Kurulan Kızıldağ Yaylası’ndan Bir Görünüm	69
Şekil 4.35 Karaisalı-Pozantı Arası Trekking Parkuru.....	70
Şekil 4.36 Karaisalı İlçesi Açık ve Yeşil Alan Öneri Planı.....	126

1. GİRİŞ

Yerleşim mekanlarını ve çevrelerini; hayat tarzları, iklim vb. koşullar doğrultusunda en ideal şekilde geliştirmeye çalışan insan, bu amaçla değişik kent desenleri oluşturmuştur. Kimi zaman bir kale içerisinde toplanan insan hayatı, kimi zaman uçsuz bucaksız Versay bahçelerine serpilmiştir. Ancak, barınma, korunma gibi bireysel, beslenme, çalışma, sosyal aktiviteler gibi toplumsal gereksinimleri ve doğası gereği toplu yaşamaya zorunlu olan insanlar, bu zorunluluk dolayısıyla günümüzün kozmopolit kentlerinin meydana gelmesine neden olmuşlardır (Topay,1998).

Kentleşme olgusunun temeli, insanoğlunun yeryüzündeki hayatının başlangıcına dek gitmektedir. İlk çağlarda insanlar atmosfer, iklim, güneş, yaban hayvanları vb. çevresel elemanlardan olumsuz bir şekilde etkilenmişler ve bu nedenle kendilerini çevresel elemanların oluşturabileceği olumsuzluklardan koruyabilmek amacıyla değişik tiplerde yapılar oluşturmak zorunda kalmışlardır. Toplu olarak inşa ettikleri bu yapılar, tarih süreci içerisinde kentlerin prototiplerini oluşturmaya başlamıştır (Topay, 1998).

20.yüzyılın 2. yarısında kentleşme olgusunun çok hızlı bir gelişim süreci içerisine girmesi, kentsel yerleşim alanlarında kamu kullanımına ayrılmış açık ve yeşil alanların yerlerinin farklı karakterli kullanımlara bırakılmasına neden olmuştur. Böylece birçok ülkede yeşilden yoksun, fiziksel dokusu ve organik bütünlüğü bozulmuş, çok çeşitli çevresel sorunları içeren kent mekanları ortaya çıkmıştır. Bu sorunların önemli boyutlara ulaşmasıyla birlikte geçmişte varlığı kentsel mekanlarda fazlaca önemsenmeyen açık ve yeşil alanlar yeniden önem kazanmaya başlamıştır. İleride kentleşme akımlarının daha yüksek bir düzeye ulaşması ve endüstrileşmenin daha da gelişmesi ile açık ve yeşil alanlara duyulan gereksinimin çok daha fazla artacağı rahatlıkla söylenebilir (Uzun ve ark, 1991).

Kent, fonksiyonlu, geniş, emniyetli, serin, ağaçlı yolların, uygun ölçü ve hacimli kitlelerin meydana getirdiği ve içinde yaşayanların boş zamanlarını yeşil alanlarda rekreasyonel olanaklarla değerlendirebildiği bir mekan tipidir. Bol yeşillikler arasında iyi düzenlenmiş bir kent dış mekanı, toplumu ruhen yükseltir ve fertler arasında ilişkinin normal olmasına katkıda bulunur (Uzun, 1987).

Herşeyden önce insanların; yaşama, çalışma ve dinlenmeleri için hijyen yönünden dış ve iç mekan şartları temin edilmedikçe, herhangi bir konuda başarılı bir sonuca ulaşmak imkansızdır. Şehrin yapısına ait fonksiyonel ve estetik çalışmaların başlangıç noktası olan açık alanlar şehrin birçok problemi için tampon görevini yüklenir. Şehirde yaşayanların teneffüs sahası olduğu gibi şehrin psikolojik ve hijyen yönünden yıpratıcı etkisinden kurtulmak için sığınılacak bir yer ve trafiği düzenleyen bir vasıta durumundadır (Öztan, 1968).

Yeşil alanlar uzun süre yapıların çirkin yanlarını örten basit dekor olarak kavranmıştır. Bu estetik bakış açısına varmanın bile olumlu olduğu düşünülebilir. Bugün ise yeşil alanlara bir dekor olduğu kadar, gün geçtikçe yoğunlaşan kent ortamının, insan sağlığı için hayatsal önemi olan bir ögesi olarak bakılmaktadır. Bu denli önemli olan yeşil alanlar artık çağımız kent planlamalarında geniş kapsamlı bir planlama çerçevesinde ele alınarak bir sistem içerisinde geliştirilmekte, kentleşme olgularının hızına uyabilecek bir yeşil sistem yaratma çabaları görülmektedir (Yıldızcı, 1990).

Açık ve yeşil alanlara olan ihtiyaç tarihin her devrinde hissedilmiştir. Bu ihtiyaç günümüzde de devam etmektedir. Açık yeşil alanlar bir şehrin strüktürünü belli eden faktörlerden birisidir. Bir bütün olarak şehre bağlantısı iyi bir şekilde çözümlenmiş açık alan sistemlerini elde edebilmek için şehir ve bölge planlamacılar, peyzaj mimarı ve mimarlar gibi şehrin fiziksel düzeni ile uğraşanlar arasında bir koordinasyonun olması şarttır (Öztan, 1968).

Öztan(1968)'e göre açık yeşil alanların fonksiyonları şöyle sıralanmaktadır;

- Açık yeşil alanlar bir şehrin fiziksel yönden dengesini sağlarlar. Yerleşim, ticaret ve endüstri karakterleri yönünden uyumsuzluk gösteren farklı alanlar arasında tampon görevini yüklenirler,
- Aynı zamanda, şehir içinde bina ve insan kitlelerinin yoğunluğunu hafifleten veya çevresel kuşağa doğru yayılan iskanı kontrol altına alan bir denge unsurudurlar,
- Açık yeşil alanların ışık, hava , gürültü ve yaya emniyeti için önemli rolleri vardır. Şehir içinde açık yeşil alanlar, araç trafiğini, yaya, rekreasyon ve yerleşim

alanlarından ayırmakla insanlar için trafik yönünden emniyeti sağlamış olurlar. Açık yeşil alanların gürültüyü absorbe etmek veya dağıtmak gibi bir özelliği de vardır,

- Açık yeşil alanlar bir şehre mikroklimatik özellikler kazandırır. Genel bir şey söylemek gerekirse, açık alanlardaki sıcaklık şehir içine kıyasla kışın 6,5 °C daha sıcak, yazın 10 °C daha serindir,
- Açık yeşil alanlar dolaşım için kolaylık sağlar. Bir şehrin açık yeşil alanlarının en önemli işlevlerinden birisi de araç ve yaya trafiği için girişi ve kolay hareketi sağlamasıdır. Açık yeşil alanlar yakınlarındaki binalara ve caddelere insan ve araçlar için giriş kolaylığı sağlamaktadırlar,
- Açık ve yeşil alanlar rekreasyonel amaçla organize edilmiş bir dış mekan sağlarken senenin belli zamanlarında özel aktiviteler için fiziksel yönden organize edilmiş bir mekan oluştururlar. Bu alanlar insanların aktif ve pasif rekreasyonları için tüm olanakları hazırlamaktadır,
- Açık yeşil alanlar şehirlerde organik sistem arasında ilgi kurar. Bu alanlar şehirlerin geometrik yapı kalıpları arasına girerek monotonluğu giderir. Şehrin tüm unsurlarının birbirine bağlanmasını sağlar. Bir açık alanın diğerine ağaçlı yollar, bina yeşillikleri ve küçük açık alanlarla bağlanması sağlanmalıdır,
- Açık yeşil alanlar şehir içindeki bir insanla çevresi arasında ölçü yönünden denge kurar. Bina ile çevresindeki açık yeşil alanların en önemli özelliği, bina yığınlarının insan üzerindeki baskısını hafifleterek, insan-plastik unsur ilişkisini uygun bir ölçü içine getirmiş olmasıdır,
- Açık yeşil alanlar bir şehre estetik yönden hizmet eder. Açık yeşil alanlar özellikle içindeki ağaçların hacimli yeşillikleriyle şehrin kuruluşunu gideren, ona canlılık veren ve renk kazandıran bir estetik varlık olarak değer taşır,

Öztan (1968)'e göre açık yeşil alanların yeterli olabilmesi için bazı koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar aşağıda verilmiştir:

1. Açık yeşil alanların işlevlerinin ne olduğu açık olarak belli olmalı ve kullanım tarzı buna göre belirlenmelidir,
2. Belli işlevlere sahip bir alanın, gerek aktivitenin cinsi (şekli) gerekse aktiviteye katılacak insanlar için yeterli ölçüde olması şarttır,

3. Açık yeşil alanların hizmet ettikleri insan grubunun iskan alanlarına göre uzaklıkları kolaylıkla erişilebilecek konumda olmalıdır.
4. Açık yeşil alanların, yaş gruplarının aktif ve pasif rekreasyon ihtiyaçlarına göre ele alınması gerekmektedir,
5. Açık yeşil alanların, özellikle insan ve bina yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde kullanım bakımından çok yönlü olması ve senenin her anında hizmete hazır karakterde olması gerekmektedir,
6. Açık yeşil alanların şehrin bütünü için genel özellik taşıyan ve şehir halkını bir araya getiren tiplerinden başka şehir kalıbını ortaya çıkaran her bir ünite (mahalle vs...) için özel karakterdeki tiplerine de yer verilmektedir,
7. Açık yeşil alanlar kendi sınırları içinde düşünürken şehrin bütünü yönünden organik doku oluşturmaya da dikkat etmelidir,
8. Mümkün olduğu takdirde, rekreasyon alanları ve imkanlarını okullar, kütüphaneler, iş merkezleri yakınında ve bitişğinde kurmak gerekmektedir,
9. Açık yeşil alanların kullanım amaçları yönünden bulunduğu bölgenin tabii şartlarına (iklim, toprak, topoğrafya...) uygun bir düzen içinde olması şarttır.

Planlı kentleşme, fiziksel ve sosyo-ekonomik gelişmişliğin önemli bir göstergesidir. Bununla birlikte, planlamaya temel oluşturacak veri ve kriterler ne kadar duyarlı ve çeşitliyse, planlamadan elde edilen başarı da o oranda artış göstermektedir. Ancak özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki kentsel planlamalarda kullanılan veri ve kriterler kısıtlı kalabilmekte ve bu kriterlerin çoğunluğunu sosyal, kültürel ve ekonomik faktörler oluşturabilmektedir (Gültekin ve ark., 1993).

Böyle bir araştırmada Karaisalı'nın seçilmesinin temel nedenlerinden biri, şehrin dağ ile ova arasında bir geçiş yeri bir eşik alan üzerinde kurulmuş olmasıdır. Yapılacak olan bu çalışmanın eşik alanlarda ve benzer iklimli yerlerde yapılmak istenen diğer planlamalara örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir. Karaisalı'nın araştırma alanı olarak seçilmesinin diğer bir nedeni de kentleşmenin burada henüz

istenilen düzeyde olmaması ve kent açık ve yeşil alan planlaması için henüz sorunların ağırlık kazanmadığı, kontrol edilebilir büyüklükte bir kent olması nedeniyle rahatlık sağlamasıdır.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

AKDOĞAN (1959), “İstanbul Peyzajının Tanziminde Peyzaj Mimarisi İle İlgili Problemler ve Ana Prensipler” adlı çalışmasında İstanbul kent mekanının ve çevresinin doğal-kültürel yapısını incelemiştir. Kent merkezindeki yeşil alanları kent çevresindekilere bağlayan mesire yerleri, bahçeli yerleşim alanları, mezarlıklar ve kent çevresindeki doğal yapı içerisinde yer alan kültürel elemanları incelemiştir. Araştırma alanı içerisinde tarım alanlarının düzenlenmesi konusunda önerilerde bulunmuştur.

EYMİRLİ (1994)’e göre OSMOS (1964), yapmış olduğu bir araştırmada, artan nüfus ve yapılaşmaların yeşil alanların azalmasına neden olduğunu, böylece kentlerde sağlıklı ve verimli yaşam mekanlarının tüketildiğini vurgulamıştır. Bu nedenle kentlerde insan nüfusu ve yapılarla açık yeşil alanlar arasında uygun bir dengenin kurulmasının gerektiği savunulmaktadır.

ÖZTAN (1968), Ankara kenti ve çevresi yeşil alan sistemi üzerinde yaptığı araştırmada, açık yeşil alanların fonksiyonları, şehrin fiziksel yapısı içerisindeki organizasyonu, şehir içindeki dağılışları ve miktarlarına ait standartlar üzerinde durmuştur. Bu çalışmada Ankara kenti, şehir içindeki mevcut yeşil alanların dağılışları, karakterleri ve ölçüleri incelenmiş, ihtiyaca cevap vermediği etüt edilmiştir. Ankara kentinin mevcut yeşil alan sisteminin kritiği yapılmıştır.

YILDIZCI (1978), “İstanbul halkının yeşil alan gereksinimi nedir?” ve “Yeşil alan gereksinimi nerelerde karşılanacaktır?” sorularının cevabını bulmaya çalışmıştır. İstanbul kenti mevcut yeşil alanları nitelik ve nicelik yönünden incelenmiştir. İstanbul halkının iyi bir yaşam bulabileceği, dinlenebileceği ve sağlığı için gerekli yeşil alan gereksinimlerinin karşılanabileceği kentsel dokuyla bütünleşen bir yeşil alan sisteminin yaratılmasının zorunluluğunu ortaya koymuştur. Çalışmada kent düzeyinde yeşil alan durumunun yerli ve yabancı normlarla karşılaştırılması yapılmış sonuç olarak da bir yeşil alan sistemi önerisinde bulunulmuştur.

GÜLTEKİN (1979), “Seyhan Baraj Gölü ve Yakın Çevresinin Rekreatyone Alan Kullanım Planlaması” adlı çalışmasında halkın günlük rekreasyonuna yanıt verebilecek konumda olan Seyhan Baraj Gölü ve çevresinin rekreatyone alan

kullanımı bakımından planlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda alana ait doğal ve kültürel yapı incelenmiştir. Kent halkıyla yapılan anket çalışmasıyla halkın rekreasyonel taleplerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Tüm bu çalışmalar sonucunda kent içi açık ve yeşil alanlarının yetersiz olduğu, özellikle suya bağlı ve su çevresi rekreasyonu için gerekli olanakların geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Alan için ayrıntılı bir alan kullanım planlamasının yapılması gerektiği ortaya konmuştur.

GÜLTEKİN ve ALTUNKASA (1983), “Çukurova Bölgesi’nin Üç Büyük Kentinde Çocuk Oyun Alanlarının Fiziksel Yönden İncelenmesi ve Yeterlilikleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmalarında Adana, İskenderun ve Mersin kentlerinin oluşturduğu metropolde kentlerin çocuk oyun alanları bakımından yeterli bulunup bulunmadıklarını belirlemeye çalışmışlardır. Araştırma alanındaki çocuk oyun alanlarının nitelik ve nicelikleri incelenerek elde edilen bulguların tartışması yapılmıştır.

ALTUNKASA (1987), Çukurova Bölgesi’nde Biyoklimatik Veriler Kullanılarak Açık ve Yeşil Alan Sistemlerinin Belirlenmesi İlkeleri Üzerinde Bir Araştırma” adlı çalışmada hızlı bir gelişim sürecine giren Çukurova Bölgesi yerleşimlerindeki biyoklimatik sorunları azaltabilecek bir fiziksel planlama modeli ortaya koymayı amaçlamıştır. Bölgede beş örnek yerleşim alanı seçilerek bu alanlar için iklimle dengeli yer ve yön seçim kriterleri verilmiştir. Açık ve yeşil alanların iklim üzerindeki etkinliği göz önünde bulundurularak seçilen alanlarda uygulanabilecek fiziksel planlama sistemleri yerleşim içi, konut çevresi ve yerleşim çevresinde incelenmiştir.

HİSARLI (1988), “Mersin Kenti Açık ve Yeşil Alanları Üzerinde Bir Araştırma” isimli çalışmada kentteki mevcut açık ve yeşil alanların sorunlarını inceleyerek kent genelinde ileriye dönük bir yeşil alan sistemi önerisi getirmeyi amaç edinmiştir. Çalışma 4 aşamada yürütülmüş olup kent dokusunun gelişimine ait en eski veriler incelenmiş ve günümüzdeki fiziksel yapı ve mevcut açık yeşil alanlarla karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak kentin fiziksel ve sosyal yapısı göz önüne alınarak bir yeşil alan sistemi önerilmiştir.

TÜRK (1993), “Adana Kenti Yeşil Alanlarının Bugünü ve Kentsel Gelişme Perspektifi Işığında Gelecek İçin Yapılması Gereken Çalışmalar” adlı araştırmasında

kentsel gelişmeler göz önünde bulundurularak Adana kenti açık ve yeşil alan sisteminin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada mevcut açık ve yeşil alanların envanteri yapılmış, imar planları incelenerek gelecek için yapılması gereken çalışmalar ve alınması gereken önlemler ortaya konmuştur.

BOZKURT (1994), “Antakya Kenti Açık Yeşil Alanlarının Belirlenmesinde Analitik Yaklaşımlar” konulu araştırmasını Antakya kenti belediye sınırları içerisinde yürütmüştür. Araştırmanın amacını, mevcut açık ve yeşil alanların durumunu incelemekle birlikte İmar Planları’nın konuya yaklaşımını belirleyerek kentin fiziksel dokusuna ve gelecekteki nüfus hareketlerine uygun bir yeşil alan sisteminin önerilmesi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, kentte mevcut açık ve yeşil alanların artan nüfusa göre yetersiz bakımsız ve halkın ihtiyaçlarına cevap veremeyecek durumda olduğu belirlenmiştir. Antakya kenti açık yeşil alan sistemi için yeşil kuşak (Green Belt), yeşil kama (Green Wedge) ve yeşil örgü (Green Network) sistemlerinin oluşturduğu kombine bir sistem önerilmiştir.

EYMİRLİ (1994), Erzurum kenti üzerinde yaptığı çalışmada kentin tarih içindeki açık ve yeşil alan durumunu belirlemiştir. Kentin doğal, sosyal ve kültürel yapısı ile birlikte uygulanan bütün İmar Planları incelenmiştir. Mevcut açık yeşil alanların nitelik ve nicelik yönünden incelemesi yapılmıştır. Sonuçta kişi başına düşen 6,8 m²’nin yetersiz olduğunu, halkın ihtiyacına cevap veremediğini ortaya koymuş ve yeşil alan sistemlerine öneriler getirmiştir. En uygun yeşil alan sistemlerinin yeşil kuşak (Green Belt) ve yeşil örgü (Green Network) olduğu bildirilmiştir.

OĞUZ ve USLU (1996), “Kentsel Yeşil Alanların Etkinliği” adlı çalışmalarında yeşil alanların etkinliğinin hangi parametrelere bağlı olduğu ve bu alanların etkinliğinin artırılması için gerekenler Ankara kenti üzerinde tartışılmıştır. Sonuç olarak, artan nüfusla hızlı yapılaşan mekanlarda yeşil alanların miktar ve dağılımları değiştirilemese de niteliklerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır.

YILMAZ, KURUM ve AKPINAR (1996), “Ankara Metropolitan Kent Halkının Rekreasyonel Eğilimleri ve Kent Yakın Çevresi Açık-Yeşil Alanları” adlı çalışmalarında Ankara halkının rekreasyonel eğilimleri ile Ankara kenti ve yakın çevresinde halkın eğilimlerine uygun alanların durumlarını değerlendirmişlerdir.

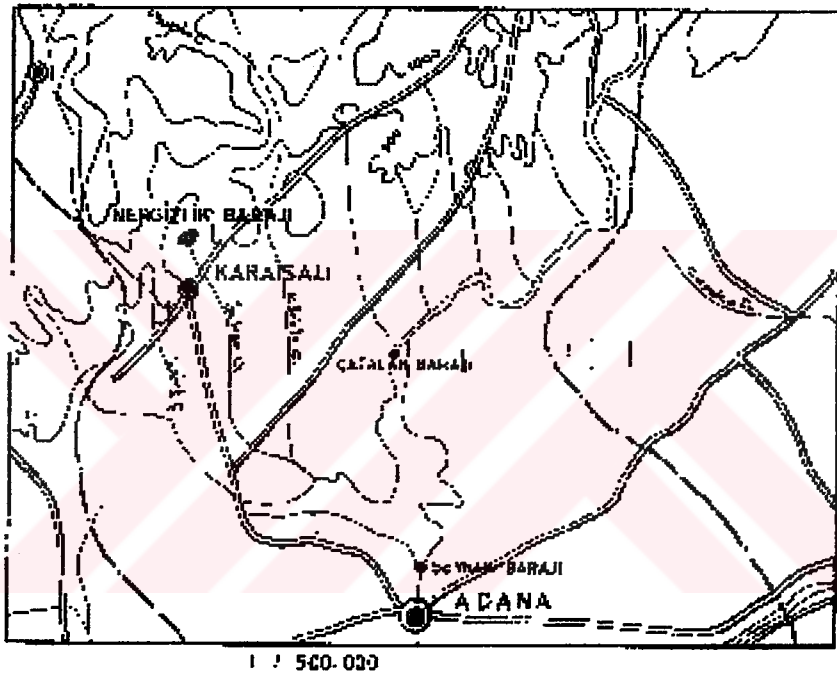
Ankara'nın rekreasyon potansiyelini belirleyerek kent halkının rekreasyonel tutumlarının kent ve yakın çevresindeki rekreasyon alanları ile ilişkilerini ortaya koymuşlardır.

BOZDOĞANGİL (1999), "Karaisalı İlçesi'nde Alan Kullanım Kararlarının Belirlenmesi" adlı çalışmada Karaisalı İlçesi'nde ekolojik ilkelere dayalı sürdürülebilir bir alan kullanım planlamasının yapılmasını amaçlamıştır. Alandaki mevcut kullanımlar ile doğal ve kültürel yapı incelenmiştir. Çalışma içerisinde mevcut tarım, rekreasyon, orman ve korunması gereken önemli doğal ve tarihi alanlar belirlenmiştir. Alan kullanımları ile bu kullanımların bulunduğu yerdeki potansiyel karşılaştırılmış ve bu kullanımlar için sürdürülebilirliği sağlayacak öneriler sunulmuştur.

3. MATERYAL ve METOD

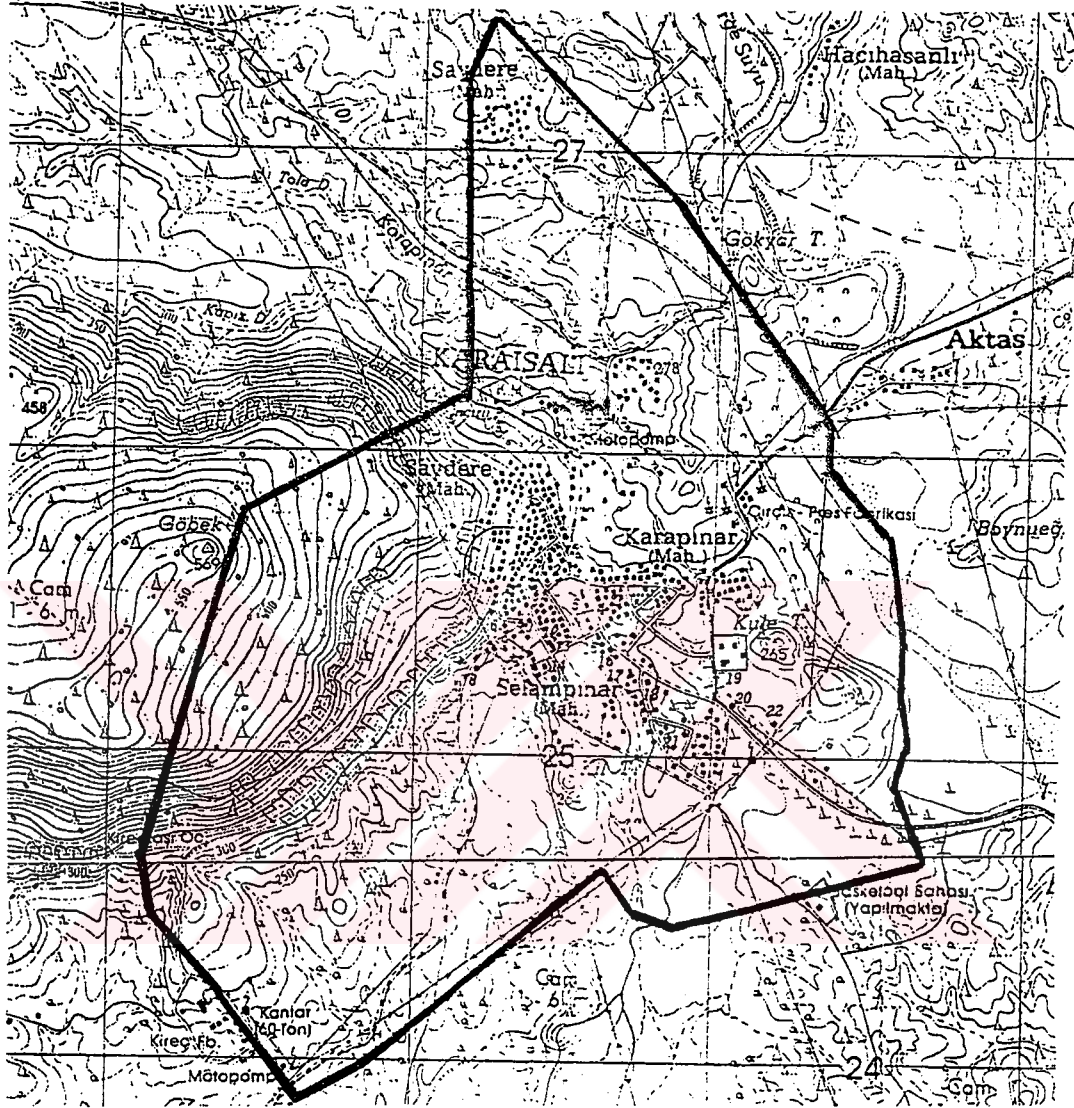
3.1 Materyal

Karaisalı İlçesi, Adana'nın kuzeybatısında Adana-Pozantı-Niğde karayolu bağlantısı üzerinde konumlanmıştır. İlçenin doğusunda İmamoğlu, kuzeyinde Aladağ ve Niğde, batısında Pozantı, Tarsus ve İçel, güneyinde Yüreğir ve Seyhan Merkez İlçeleri bulunmaktadır.

Şekil 3.1. Karaisalı İlçesi'nin Bölgedeki Yeri (DSİ, 1990)

Araştırma alanı Karaisalı İlçesi Belediye sınırları ile mücavir alan sınırlarını kapsamakla birlikte bu alanının etkisi altına girebilecek alanlar da düşünülmektedir. Uzun dönemde bir planlama ve kentsel gelişim düşünüldüğünde kırsal alanın bir kısmı da araştırma alanı içerisine alınabilmektedir. Bu nedenle araştırma alanları sınırları daha geniş tutulabilmektedir.

Şekil 3.2. Araştırma Alanı Sınırları (Harita Genel Müdürlüğü, 1965)

Karaisali, Adana İlinin kuzeybatısında eşik alanda konumlanan bir yerleşim merkezidir. Adana'nın en eski yerleşimlerinden birisi olan Karaisali, günümüzde çağdaş kent normlarından uzak bir fiziksel gelişme görünümü içerisinde. Gelişmedeki bu kısıtlamanın ana nedenleri arasında ana ticaret yollarından uzak olmasının yanı sıra sektörel gelişmenin ve ekonomik faaliyetlerin tarıma dayalı olması sayılabilir. Araştırma alanı olarak seçilmesindeki en önemli unsurlar eşik alanda kurulması ve henüz bozulmamış bir ekolojik yapıya sahip olmasıdır.

Araştırma alanında ekolojik verilerin analizi ve araştırma alanı sınırlarının belirlenmesi için Harita Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 1/25.000 ölçekli standart topoğrafik haritalar kullanılmıştır. Çalışmanın çeşitli aşamalarında somut ve

güncel verilere ulaşmak için araştırma alanında etüt ve gözlemler yapılmıştır. Bu etütlerde fotoğraf ve slayt çekimleri ile mevcut durum ortaya konmaya çalışılmıştır.

Alanın toprak özelliklerine ait bilgiler Toprak-Su Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan 1/200.000 ölçekli toprak haritaları ile yine bu kurum tarafından hazırlanan etüt raporlarından sağlanmıştır.

Alanın iklim özelliklerinin belirlenmesi amacıyla Meteoroloji Genel Müdürlüğü Karaisali İstasyonu'nun iklim verileri uzun yıllar ortalamasından yararlanılmıştır.

Araştırma alanının tarımsal yapısının belirlenmesinde Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Karaisali Tarım İlçe Müdürlüğü kayıtlarından yararlanılmıştır. Bunun sonucunda araştırma alanının tarım arazisi varlığı ile hayvan varlığı ortaya konmuştur.

Araştırma alanının orman varlığının saptanması amacıyla Adana Orman Bölge Müdürlüğü ve Karaisali Orman İşletme Müdürlüğü'nden sağlanan raporlar ve 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli Orman Amenajman haritalarından yararlanılmıştır.

Nüfus ve sosyo-ekonomik yapıya ait veriler Devlet İstatistik Enstitüsü, Karaisali Kaymakamlığı ve Karaisali Belediyesi'nden sağlanmıştır.

1/25.000 ölçekli topografik harita scannerdan taranarak bilgisayar ortamına yüklenmiş ve ölçeği olduğu gibi bırakılmıştır. Bu harita temel harita olarak kullanılmıştır.

Tüm yazımlar ve bazı tablolama işlemleri Microsoft Office Paketi Word Programında hazırlanmıştır.

Tüm grafik ve tablolama işlemleri ise Microsoft Office Paketi Excel Programında hazırlanmıştır.

200 kişi ile yapılan anket çalışmasının değerlendirmesinde ise SPSS Paket Programı kullanılmıştır.

3.2 Metod

Çalışmada Karaisalı İlçesi'nin açık ve yeşil alan gereksiniminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu süreç içerisinde kentin fiziksel yapısının ve açık ve yeşil alanların nasıl geliştiği, halkın bu yapıya olan bakış açısı ve gelişme sürecinde karşılaşılan sorunların belirlenmesine çalışılmıştır. Açık ve yeşil alanların kullanıcılar açısından yeterliliğini belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışma gözlem, araştırma ve ankete dayalı olarak yapılmıştır.

Çalışmanın ilk aşamasında konu ile ilgili literatür taramalar yapılmıştır. Araştırma alanında şimdiye kadar yapılmış olan imar planları ve raporları incelenerek kentin gelişme sürecinin nasıl olacağı konusunda tahminler yürütülmüştür. Araştırma alanının doğal ve kültürel özellikleri incelenerek mevcut durumla ilgili tüm verilere ulaşılmıştır. Kentin jeolojik yapısı, toprak, iklim, su özellikleri ile doğal bitki örtüsü ve yaban hayatı incelenmiştir. 1/25.000 ölçekli haritada öncelikle araştırma alanının sınırları belirlenmiştir.

Açık ve yeşil alanların planlanmasında incelenen diğer bir konuda araştırma alanının kültürel yapısıdır. Araştırma alanının nüfusu ve sosyo-ekonomik yapısı, tarım ve hayvancılık, orman varlığı ve konut alanları ile mevcut açık ve yeşil alanlar incelenmiştir. Mevcut durumun belirlenmesinde yerinde yapılan gözlemler ve 1/4000 ölçekli Nazım İmar Planı ile Uygulama İmar Planları'ndan yararlanılmıştır. Araştırma alanının belli bir etki alanı olacağı düşünülerek özellikle turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin ve alanlarının hem Karaisalı hem de Adana halkına cevap verip veremeyeceği irdelenmiştir. Bu kullanımların mevcut durumu fotoğraflarla da belirlenmeye çalışılmıştır. Mevcut durum belirlendikten sonra halkın Karaisalı'daki mevcut açık ve yeşil alanlar konusundaki fikirlerine başvurulmuştur. 200 kişi ile karşılıklı görüşme yapılarak standart anket formu uygulanmıştır. Anketin sonuçları SPSS adlı paket program kullanılarak değerlendirilmiştir. Anket sonuçları yüzdeler şeklinde değerlendirilip grafiklerle gösterilmiştir. Çalışmanın son aşamasında araştırma alanında ekolojik açıdan açık ve yeşil alan planlama kriterleri belirlenerek mevcut imar planı ile karşılaştırması yapılmıştır. Bununla birlikte sürdürülebilir bir açık ve yeşil alan sistemi planlama ilkeleri geliştirilmeye çalışılmıştır.

4. ARAŞTIRMA SONUÇLARI

4.1 Doğal Yapı

4.1.1 Jeolojik Yapı

Araştırma alanının stratigrafik jeolojisi incelendiğinde, Miyosen yaşlı çakıl taşı, kireçtaşı ve kil taşı, Pliyosen yaşlı teras, Halosen yaşlı alüvyon ve bitkisel toprak bulunmaktadır.

Araştırma alanındaki en yaşlı birim çakıl taşıdır. Yaklaşık 500 m kadar kalınlığa sahiptir. Sarı-kurşuni renkli kireçtaşı ise 300 m civarında bir kalınlığa sahiptir. Kireçtaşı, kil taşından daha sert bir topoğrafya verir. Kil taşı, kurşuni ve kahverengi olup daha yumuşak bir topoğrafya verir. Yapısı nedeniyle sık sık heyelanlara neden olmaktadır. Araştırma alanında 1000 m'den fazla kalınlıktadır. Çakıl taşı, Üçürge Suyu boyunca vadiye yakın tepelerde görülür. Kalınlığı genelde değişken olup 5 m'den azdır. Alüvyon Üçürge Suyu vadisinde izlenmektedir. Kalınlığı değişken olup ortalama 5 m'dir. Bitkisel toprak ise çakıllı ve siltli kil olarak izlenen birim en fazla 3 m kalınlıktadır (DSİ, 1990).

Araştırma alanı, TC İmar ve İskan Bakanlığı'nın "Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası"na göre üçüncü derece deprem bölgesi içinde olup bu da VII şiddetindeki depreme karşılıktır (DSİ, 1990).

4.1.2 Toprak

Toprak-Su Genel Müdürlüğü tarafından 1/200.000 ölçekte hazırlanan toprak etüt haritalarından faydalanılarak elde edilen bilgilere göre araştırma alanı içerisinde iki farklı toprak bulunmaktadır. Birincisi Kahverengi Orman Toprağı, diğeri de Kolüvyal topraklardır.

Kahverengi Orman Toprağı daha çok dağlık arazide görülür ve organik maddece zengindir. Kahverengi Orman Toprağı genelde 40-60 cm derinliktedir. Fakat çoğu yerde de bundan daha sıgıdır. PH nötr veya hafif baziktir (Toprak-Su Genel Müdürlüğü, 1974).

Daha çok araştırma alanı sınırlarından geçen Üçürge Suyu çevresinde görülen toprak çeşidi ise Kolüvyal Topraklar'dır. Bu topraklar akıntı akıntılar nedeniyle yamaçlardan taşınarak birikir. Genellikle çakıllı olup kil oranı yüksektir. Kolüvyal Topraklar derin ve koyu kahve rengindedir. Genelde ağır bünyelidir. İçeriğinde yarıyışlı fosfor düşük, potasyum ise orta ve yüksek oranda yer alır. PH'sı hafif baziktir. Bu toprakların bulunduğu araziler genelde kuru ve sulu tarım arazileri ile bağ arazisidir (Toprak-Su Genel Müdürlüğü, 1974). Alanın toprak yapısı Ek 2'de sunulmuştur.

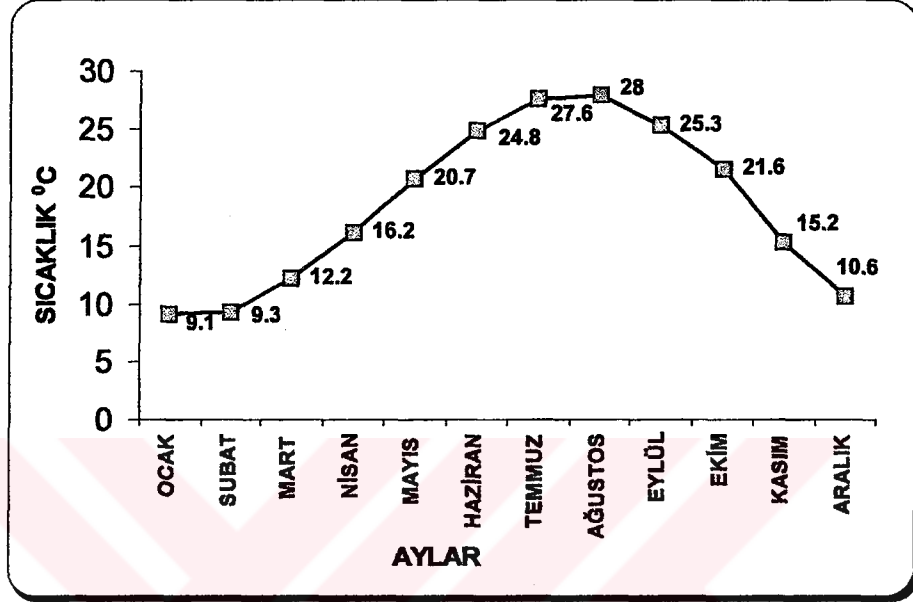
4.1.3 İklim

Adana ilinin kuzeybatısında yer alan Karaisalı deniz seviyesinden 241m yükseklikte olup dağ ile ova arasındaki bir eşik alanda kurulmuştur. Bölge çok yağışlı ılık bir kış ve sıcak kurak bir yaz mevsimi ile birlikte gerçek mevsimsel nemli ve yarı nemli subtropikal (Temmuz-Ağustos aylarında tropikal) Akdeniz iklim kuşağında bulunmaktadır (Türkeş ve ark., 1996). Karaisalı'nın konumu itibariyle Adana il merkezine göre daha serin bir havasının olduğu söylenebilir. Bu nedenle yaz ve kış mevsimlerinde Adana'ya göre yaklaşık 3-4 0C sıcaklık düşüşünün olduğu görülür.

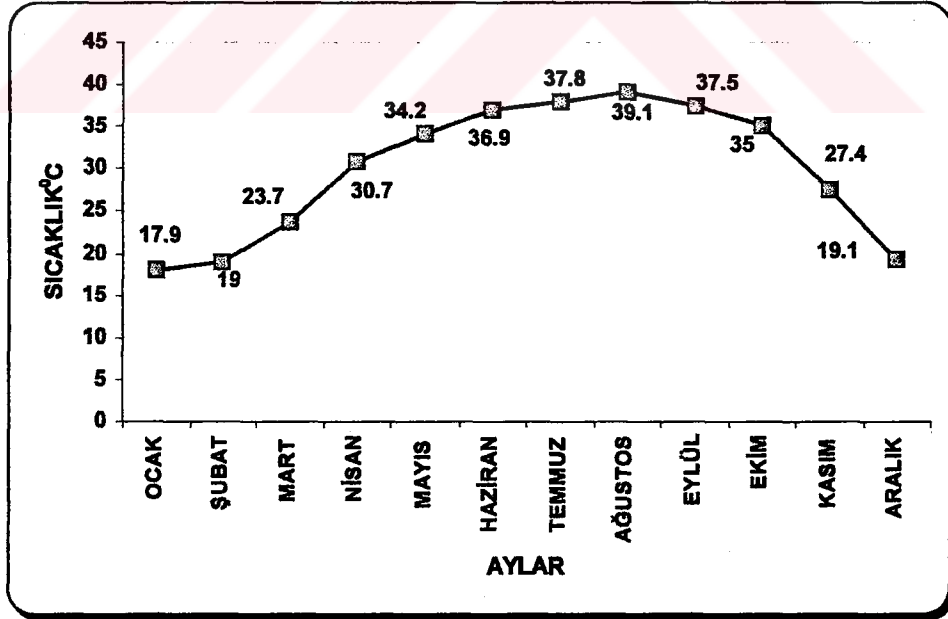
Araştırma alanı ile ilgili iklim verilerinin değerlendirilmesinde alanın içinde yer alan Karaisalı Meteoroloji İstasyonu kullanılmıştır. Bu istasyon 37° 16' Kuzey enlemi, 35° 02' Doğu boylamları arasında olup denizden yüksekliği 241 m'dir.

Uzun yıllar ortalamaları dikkate alınırsa yıllık ortalama sıcaklık Karaisalı'da 18.4 °C'dir. Aylık en yüksek ortalama sıcaklığın 28.0 °C olduğu Şekil 4.1'de görülmektedir. Aylık en yüksek sıcaklık ortalamalarında en yüksek ortalama değer 39.1°C ile Ağustos ayının olduğu saptanmıştır. Bölgede en yüksek sıcaklık ortalamasına sahip olan ayların Haziran (36.9 °C), Temmuz (37.8 °C) Ağustos (39.1 °C) ve Eylül (37.5 °C) olduğu Şekil 4.2'te görülebilir. 1990 ve 2001 yılları arasında en yüksek sıcaklık 23.07.1998 tarihinde 44.2 °C olarak saptanmıştır. Yıllık ortalama en düşük sıcaklığın 9,4°C olduğu Karaisalı'da en soğuk aylar Aralık (3.5 °C), Ocak (1.2 °C), Şubat (0.3 °C) ve Mart (3.4°C) olarak görülür. 1990-2001 yılları arasında

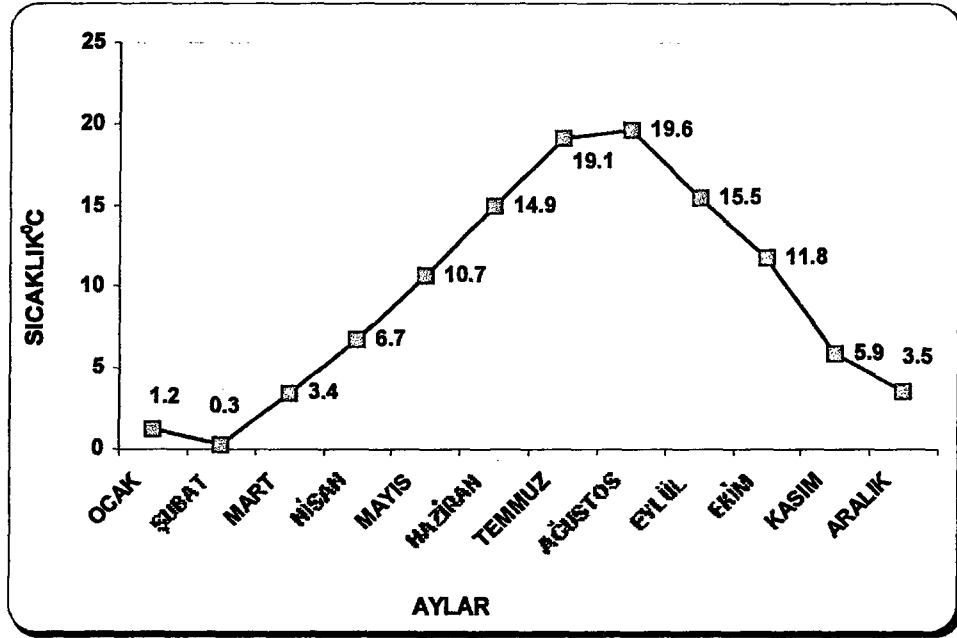
en düşük sıcaklık 27.01.1997 tarihinde -2.7°C olarak gerçekleşmiştir. Şekil 4.2'de aylık ortalama en yüksek sıcaklık değerleri ile Şekil 4.3'te aylık ortalama en düşük sıcaklık değerleri verilmiştir.

Şekil 4.1. Aylık Ortalama Sıcaklık Değerleri

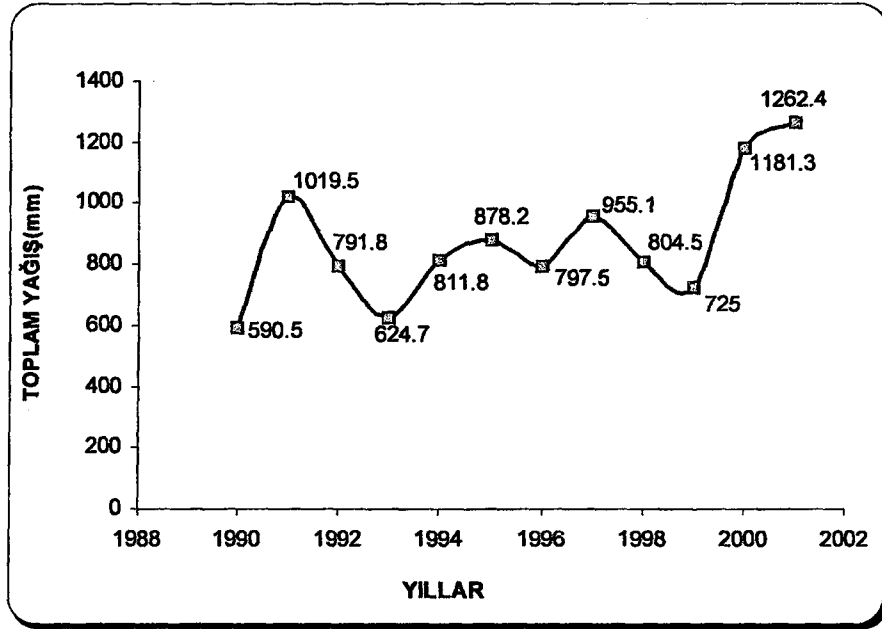
Şekil 4.2. Aylık Ortalama (En Yüksek) Maximum Sıcaklık Değerleri

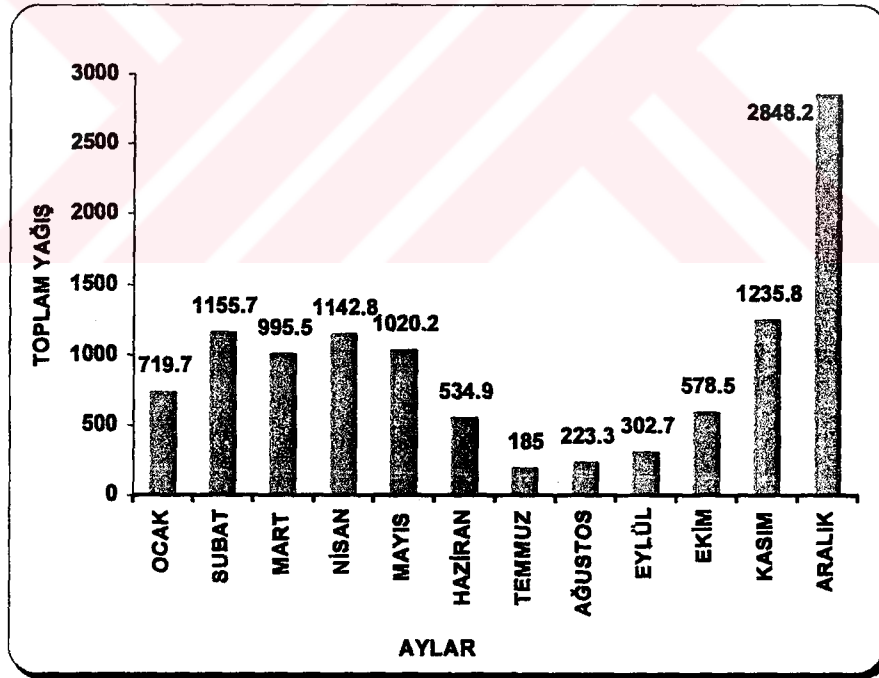
Şekil 4.3. Aylık Ortalama (En Düşük) Minimum Sıcaklık Değerleri

Karaisalı merkezde yağış genellikle sağanak yağış şeklinde olup belirli bir yüksekliğe ulaşıldığında bu yağış kar yağışına dönüşmektedir. Kar yağışı ilçenin kuzeyindeki dağlık bölgede görülmektedir. Yılın bazı bölümlerinin kurak geçtiği hemen hiç yağış kaydedilmeyen ayların bulunduğu bu ilçede yıllık toplam yağış miktarları ile ortalama aylık toplam yağış miktarları Şekil 4.4 ve Şekil 4.5'te verilmiştir.

Karaisalı'nın ortalama yıllık yağış toplamı 694.4 mm'dir. Uzun yıllar ortalamasına göre en yüksek aylık toplam yağış Aralık ayında görülmüştür (195.7 mm). Buna karşılık iklimsel özelliğinden dolayı kurak geçen yaz aylarından Temmuz ayında ise yağışın en düşük düzeye düştüğü görülür (15.4 mm). 1992 ve 1998'de Ağustos aylarında 0.0 mm yağış düştüğü görülmektedir. Günlük en çok yağış miktarı da 129.2 mm ile 14.05.2001 tarihinde görülmüştür.

Şekil 4.4. 1990-2002 Yılları Arasında Karaisalı'da Kaydedilen Yıllık Toplam Yağış Miktarları

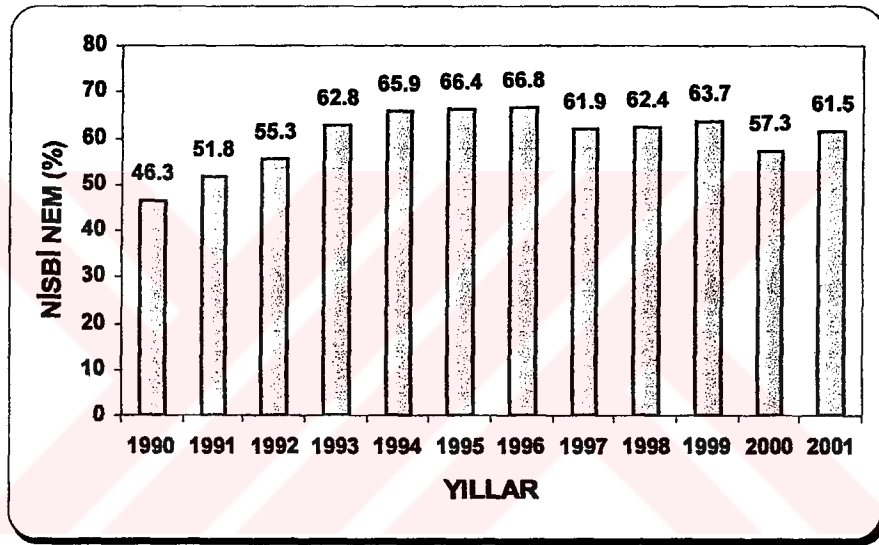

Şekil 4.5. Karaisalı'nın Ortalama Aylık Toplam Yağış Miktarları

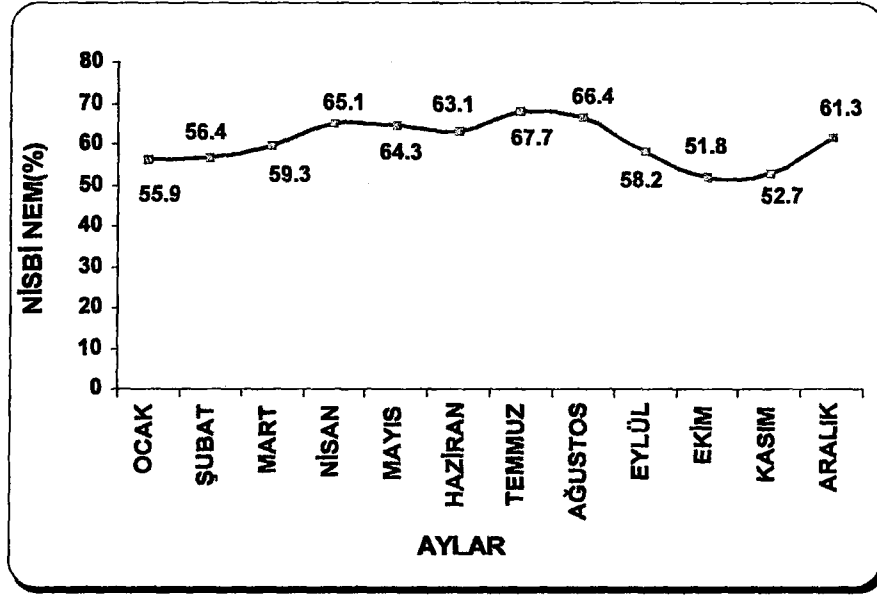
Karaisalı oransal nem açısından incelendiğinde yılın hemen bütün aylarında oldukça yüksek neme sahiptir (Şekil 4.6). Elde edilen verilere göre yıllık ortalama oransal nemin ise % 60,2 olduğu görülür. Aylık ortalama oransal nemin ise en

yüksek olduğu ay % 67,7 ile Temmuz ayıdır (Şekil 4.7). Bölgede nemin yazın yüksek olmasının bir nedeni de güneybatı yönünden esen Akdeniz üzerinden gelen meltem rüzgarıdır. Aylık ortalama oransal nemin en düşük olduğu ay ise % 52 ile Ekim ayıdır.

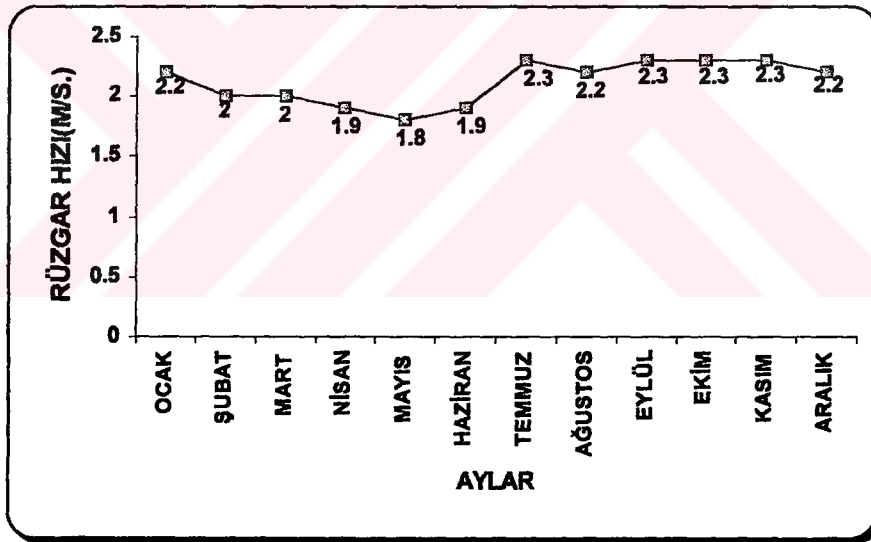
Araştırma alanında tüm yıl boyunca hakim rüzgar yönü kuzeydoğu olarak belirlenmiştir. Yıllık ortalama rüzgar hızı 2.1 m/s'dir. Şekil 4.8'de aylık ortalama rüzgar hızları verilmiş olup bölgede aylık ortalama rüzgar hızının mevsimsel olarak fazla farklılık göstermediği görülmektedir. Yıllık en şiddetli rüzgar hızı 7.6 m/s'dir (Şekil 4.9). 1990-2001 yılları arasındaki üç yıllık dönemde gözlenen en yüksek aylık ortalama rüzgar hızı 15.2 m/s ile kuzeybatı yönüdür.

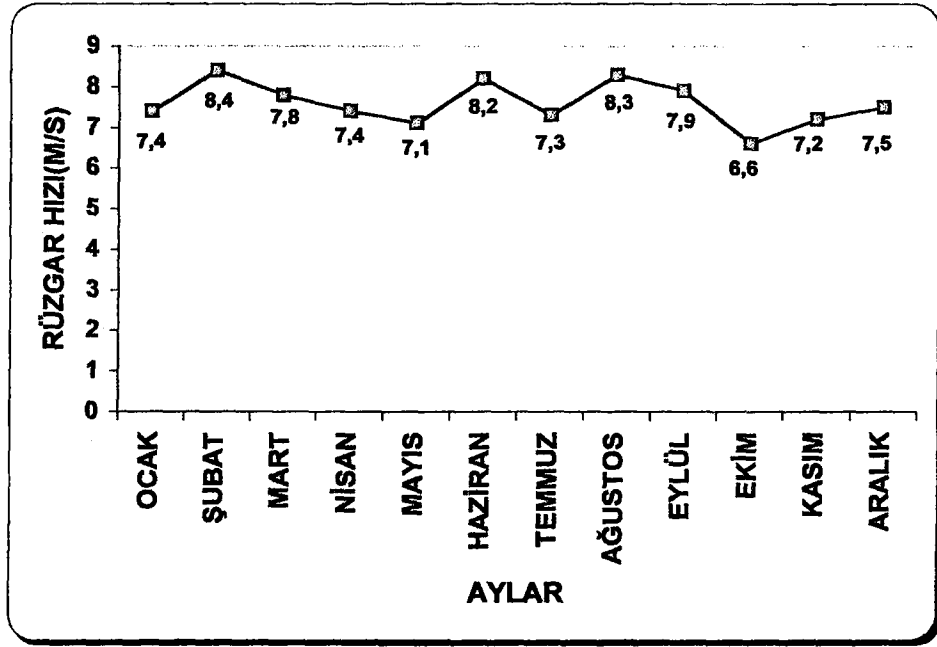
Şekil 4.6. Karaisali'nin Yıllık Ortalama Oransal Nem Değerleri

Şekil 4.7. Karaisalı'nın Aylık Ortalama Oransal Nem Değerleri

Şekil 4.8. Karaisalı'nın Aylık Ortalama Rüzgar Hızları

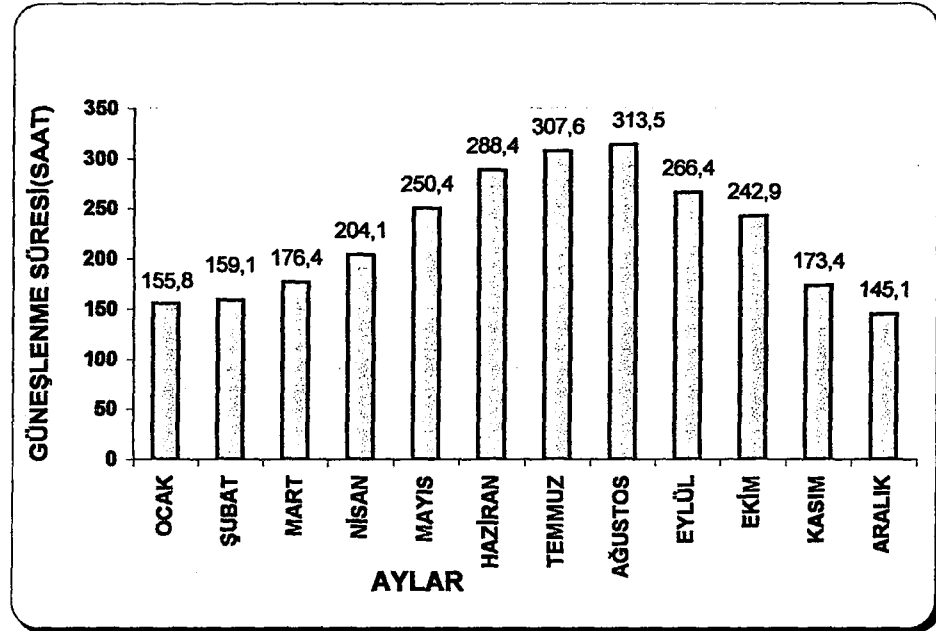

Şekil 4.9. Karaisalı'nın En Şiddetli Rüzgar Hızı Değerleri

Karaisalı Meteoroloji İstasyon Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre hakim rüzgar yönü yazın güneybatı, kışın ise kuzeydoğudur. Yazın güneybatıdan esen rüzgar özellikle öğle vakti çok güçlü olup nemin artmasına neden olmaktadır. Kışın ise genelde kuzeydoğudan esen rüzgar yağış anında kuzeybatı yönlü eser.

Aylık toplam güneşlenme süreleri ortalaması 223.6 saattir. Güneşlenmenin en fazla olduğu ay 313.5 saat ile Ağustos, en düşük olduğu ay ise 138.7 saat ile Aralık ayı olarak görülmektedir. Ortalama aylık toplam güneşlenme süreleri bulutlulukla orantılı olarak Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında max. değere ulaşmakta Aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise min. değeri almaktadır.

Altunkasa (1987), iklimle dengelenmiş bir alan kullanımı ve açık yeşil alan sistemi oluşturulması ile biyoklimatik koşulların insan için her mevsimde daha uygun duruma getirileceğini ve planlama çalışmalarında iklimsel verilerin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Şekil 4.10. Ortalama Aylık Toplam Güneşlenme Süreleri

4.1.4. Su Durumu

Çalışmada araştırma alanının hem yeraltı suları hem de yerüstü suları incelenmiştir. Karaisali'nin mevcut İlçe merkezi ile güney kısmı içine alan bölümdeki jeolojik yapıyı killi kalın bir tabakayı içerdiğinden yeraltı suyu bakımından fakirdir. Ancak, ilçe merkezinin kuzey kesimlerinde kumlu-çakıllı tabakanın bulunması sonucu yeraltı suyuna rastlanmak olasıdır.

Tipik Akdeniz ikliminin etkisi altında olan alanda akarsu rejiminin düzensiz olması; kurak ve sıcak geçen yaz döneminde yüzey sularının kuruması yada azalması nedeniyle halk yerüstü suları yerine kullanma ve içme suyu sağlamak amacıyla yeraltı sularını tercih etmektedir.

Yeraltı sularının kalitesinde, suyun bakteriyolojik durumu, sertlik derecesi, verimliliği ve diğer minerolojik değerleri önemlidir. Ancak, suyun kullanılabilir ya da içme suyu olarak kullanılabilir olmasında en önemli değer "Ec" (Elektriksel kondüktivite) değeridir. Bu değer suyun tuzluluğunu göstermektedir. Suyun içme suyu olarak kullanılabilir uygunlukta olması için Ec değerinin 750 mic.mho/cm'nin altında olması gerektiği Çizelge 4.1'de görülmektedir.

Çizelge 4.1. Yeraltı Sularının İçme ve Kullanmaya Uygunluk Değerleri
(Bozdoğan,1999)

Ec (mic.mho./cm)	Kullanım değeri
250	Çok iyi (İçme/Sulama)
250-750	İyi (İçme/Sulama)
750-1250	Kullanılabilir (Sulama)
1250-1750	Kontrollü Olarak Kullanılabilir (Sulama)
1750-2000	Kontrollü Olarak Kullanılabilir (Sulama)
2000<	Zararlı Kullanılmaz

Karaisalı ilçe sınırları içerisindeki yerüstü suları rejimi çok bozuk bir takım akarsular şeklindedir. Akarsular dağlık kesimlerde derin vadilerle Karaisalı çevresinden kuzey-güney geçmektedir. Çakıt, Üçürge, Körkün ve Eğlence Karaisalı İlçe sınırları içerisindeki en önemli akarsulardır. Bu akarsulardan yalnızca Üçürge Suyu'nun Karaisalı Belediye Sınırları içerisinde geçtiği Ek 3'te görülmektedir. Çakıt Suyu Karaisalı Belediye sınırlarından geçmese de Çakıt Suyu ve Vadisi halkın sukiyısı rekreasyonuna olanak tanınması nedeniyle önemli görülmektedir.

Eğlence, Çakıt ve Körkün sularının akış ve su özelliklerine ait bilgiler bu akarsuların debilerinin zaman zaman büyük farklılıklar gösterdiğini yani rejiminin bozuk olduğunu göstermektedir. (Çizelge 4.2.)

Çizelge 4.2. Eğlence, Çakıt ve Körkün Suları Akış (Debi) Değerleri (DSİ, 1994)

Akarsu	Ölçüm Yeri	Akış (m ³ /sn)		
		Ortalama	En Yüksek	En Düşük
Eğlence	Boztahta	12.4	153	1.5
Çakıt	Şekerpınar.	43.9	263	2.7
Körkün	Hacılı	13.2	280	0.06

Aynı akarsuların mineralojik değerlerinin birbirine çok yakın oldukları bu suları içilebilir, kullanılabilir sınıfta (T2A1) görülür. (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. Eğlence, Çakıt ve Körkün Suları Minerolojik Ölçümleri (DSİ, 1994)

Akarsu	Yer	Ay	Ec	pH	İyonlar (mek/lt)					Na %	SAO	Sınıf
					MgC	Na	Cl	SO4	HCO3			
Körkün	Hacılı	7	323	8.3	2.8	0.43	0.5	0.73	2.0	13	0.36	T2A1
Eğlence	Boztahta	4	561	8.8	4.0	0.06	0.6	3.11	1.0	28	1.14	T2A1
Çakıt	Şekerpınarı	7	294	7.8	2.4	0.50	0.2	0.84	1.9	17	0.5	T2A1

Araştırma alanımız yakın çevresinde bulunan akarsular ve kısa tanımları özetle aşağıda görülebilir.

Çakıt Suyu : İç Anadolu Bölgesi'nde doğup ilçeye Beledik'in güneyinden ve ortalama yüksekliğin yaklaşık 1500 metreler etrafında olduğu bir kanyondan girer. Aşağı havzasında sel yatağı şeklinde genişleyerek Seyhan Baraj Gölü'ne bağlanır.

Üçürge Suyu : Akdağ (2471 m)'in kuzeyinden alana dahil olur. İlçe merkezinden geçer. Mucurlu'dan sonra menderesler çizerek Seyhan Baraj Gölü'ne ulaşır.

Körkün Suyu : İlçe sınırları içine Sarımsak Dağı ile Gedik Dağı arasındaki vadiden geçerek girer. Kocaardıç Dere, Kırakatran D., Katranlı D., Koca D., Atdamı D. ve pek çok dere ve derecik ile beslenerek Seyhan Baraj Gölü'ne ulaşır.

Eğlence Suyu : Bu akarsu da en uzak kaynağını Aladağ'dan alır. Barakdağı ve doğusundaki yükseltiler arasından ilerler. Daha aşağılarda pek çok dere ile beslenerek Çatalan Baraj Gölü'ne bağlanır.

Diğer Akarsular : Eğlence Çayı'nın daha doğusunda ilçe sınırları içinde kalan alanda Seyhan Nehri'ne bağlanan diğer önemli akarsular şunlardır: Akarca Deresi, Çömelek Deresi, Değirmenocağı Deresi, Murtpınar Deresi ve Kurşunluk Deresidir.

Seyhan Nehri : Karaisalı İlçesi'ni doğudan sınırlar. Burası havzadaki bütün akarsuların bağlandığı ana kolun orta havzasındaki bölümüdür. Boztahta'dan Adana'ya kadar menderesler çizerek ilerler ve üzerinde Çatalan ve Seyhan Baraj Gölü bulunur.

Karaisalı İlçe sınırlarındaki diğer önemli su yüzeyleri baraj gölleridir. Çatalan Baraj Gölü ve Nergizlik Baraj Gölü mevcut baraj gölleri olup; yapımı, planlanan

baraj gölleri ve göletleri ise şunlardır: Körkün Baraj Gölü, Eğlence Baraj Gölü Demirci Göleti, Çorak Göleti (DSİ, 1989).

Karaisalı Kentinin mevcut içme ve kullanma suyunun Karapınar ve Deolepınar sularından sağlandığı görülmektedir. Bu sulara ait 1986 Yılında yapılmış bir incelemede elde edilen katyon ve anyon değerleri bu suların içme ve kullanım yönünden uygun nitelikte olduğunu göstermektedir. (Çizelge 4.4 ve 4.5).

Çizelge 4.4: Karaisalı İçme Suyu İle İlgili Rapor Sonuçları (Anonymus, 1986)

KATYONLAR										
	Kalsiyum		Magnezyum		Amonyum		Sodyum		Potasyum	
	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l
Karapınar	60,01	3,00	22,62	1,88	0,0	0,0	-	-	-	0,0007
Dedepınarı	34,92	1,75	4,37	0,36	0,0	0,0	-	-	-	0,0007

Çizelge 4.5: Karaisalı İçme Suyu İle İlgili Rapor Sonuçları (Anonymus, 1986)

ANYONLAR												
	Karbonat		Bikarbonat		Klorür		Sülfat		Nitrit		Nitrat	
	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l	mg/l	mek/l
Karapınar	0,0	0,0	268,4	4,40	36,48	2,03	21,25	0,44	0,0	0,0	-	-
Dedepınarı	0,0	0,0	131,15	2,15	3,84	0,11	6,50	0,13	0,0	0,0	-	-

4.1.5. Doğal Bitki Örtüsü Ve Yaban Hayatı

4.1.5.1. Doğal Bitki Örtüsü

Karaisali ilçesi Doğu Akdeniz flora bölgesi içerisinde yer almaktadır. Kurakçıl karakterli, herdemyeşil, sert yapraklı ağaç ve çalılardan oluşan bir bitki örtüsü vardır. Özellikle yüksek dağlık bölgelerde *Pinus sp.*(Çam), *Abies sp.* (Gökmar), *Cedrus sp.*(Sedir) ve *Juniperus sp.* (Ardıç) gibi iğne yapraklı bitki cinslerine ait türlerden oluşan toplumlar bulunmaktadır. Bu bitkiler Akdeniz ikliminin kuru ve sıcak yazlarıyla, serin ve nemli kış mevsimi özelliklerine tam olarak uyum sağlamışlardır (Yılmaz, 1996).

Bölgenin karakteristik bitkisi *Pinus brutia* (Kızılçam)'dır. *P. brutia* 1200-1300 m. yükseğe kadar çıkabilmektedir. Kızılçam ormanlarının tahrip edildiği yerlerde ise sekonder maki yaygındır.

Araştırma alanı sınırları içerisinde *P. brutia* ormanları ile maki ve otsu bitkilerin oluşturduğu bir bitki örtüsü görülmektedir. Alanda rastladığımız makiler bölgenin doğal bitki örtüsünü oluşturmaktadır. 600 m yüksekliğe çıkabilen bu bitkiler araştırma alanının güney ve güney doğusunda eşik alanda yaygın olarak görülmektedir. Ağaç, çalı ve otsu karakterdeki doğal bitki örtüsü içerisinde yer alan bazı bitki türleri:

- *Ceratonia siliqua*, *Asparagus sp.*, *Cercis siliquastrum*, *Capparis spinosa*, *Laurus nobilis*, *Cistus salviifolius*, *Olea europea* var. *sylvestris*, *Clematis flammula*, *Pistacia terebinthus*, *Cortaderia sp.* *Pistacia lentiscus*, *Cyclamen persicum*, *Calicotome villosa*, *Erica manipuliflora*, *Crataegus monogyna*, *Hedera helix*, *Myrtus communis*, *Hypericum sp.*, *Nerium oleander*, *Lithodora hispidula*, *Quercus coccifera*, *Paliurus spina-christii*, *Rubus sp.*, *Smilax aspera*, *Phlilyrea media*, *Rhamnus oleoides*, *Prunus sp.*, *Ruscus aculeatus*...

4.1.5.2. Yabanıl Yaşam

Kentin yakın çevresinde bulunan yabanıl yaşam üyeleri çizelge 4.6'da verilmiştir. Çoğu kanatlı kuş türü hayvanlardan oluşan kent çevrelerinde açık ve yeşil alanların hareket ve canlılık kazanmasında önemli bir payı olan bu varlığın korunması için Adana Doğu Akdeniz Bölge Müdürlüğü'nün yapmış olduğu çalışmalar ile daha iyi sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Karaisalı kenti çevresinde yerli bir takım memeli yabanıl yaşam türleri de görülmektedir (Çizelge, 4.7). Bunlardan çakal (*Canis aureus*), tilki (*Vulpes vulpes*), yaban domuzu (*Sus scrofa*), kentin yakın çevresinde hemen her zaman rastlanan türlerdendir.

Çizelge 4.6. Araştırma Alanındaki Kuşlara Ait Liste (Bozdoğanlı, 1999'den değiştirilerek)

Kuşlar		
Tür İsim		Göçmen(=G)
Latince Adı	Türkçe Adı	Yerli(=Y),Transit(=T) Kış Ziyaretcisi(=KZ)
<i>Milvus milvus</i>	Kızılçaylak	KZ, T
<i>Circus gallicus</i>	Yılan Kartalı	G
<i>Accipiter nisus</i>	Doğu Atmacası	Y,KZ
<i>Prunella modularis</i>	Çit Serçesi	Y
<i>Sylvia borin</i>	Ötleğen	T
<i>Phylloscopus trochiloides</i>	Söğüt Bülbülü	G
<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır taşkuşu	Y
<i>Monticola solitarius</i>	Gök Ardıç Kuşu	G
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyruk Kakan	G
<i>Erithacus rubecula</i>	Nar Bülbülü	Y
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Bülbül	G
<i>Aegithalos caudatus</i>	Baştankara	Y
<i>Remiz pendulinus</i>	Çulhakuşu	Y
<i>Ciconia ciconia</i>	Akylek	Y, G, T
<i>Ciconia nigra</i>	Karaleylek	G, T
<i>Streptopelia decaocta</i>	Kumru	Y
<i>Cuculus canorus</i>	Guguk	G

<i>Bubo bubo</i>	Puhu	Y
<i>Francolinus francolinus</i>	Turaç	Y
<i>Regulus regulus</i>	Çalı Kuşu	Y, KZ
<i>Luscinla luscinla</i>	Alacagöğüs	T, G
<i>Cotumix cotumix</i>	Bıldırcın	G, Y
<i>Alectoris chukar</i>	Kınalıkeklik	Y
<i>Alectorisgraeca</i>	Keklik	Y
<i>Buteo buteo</i>	Şahin	Y, KZ, T
<i>Pernis apivorus</i>	Arıcıl	G, T
<i>Falco peregrinus</i>	Doğan	Y, KZ
<i>Falco subbuteo</i>	Deliceoğlan	G
<i>Falco columbarius</i>	Güvercin Doğanı	KZ, T
<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	G
<i>Columba oenas</i>	Mavi Güvercin	Y, G
<i>Athena noctua</i>	Kukumav kusu	Y
<i>Upupo epops</i>	İbibik	G
<i>Dendrocopus major</i>	Ağaçkakan	Y
<i>Hirundo rustica</i>	Kırlangıç	G
<i>Anthus trivilis</i>	Ağaç İncirkuşu	T, G
<i>Anthus pratensis</i>	Çayır İncirkuşu	G, T, KZ
<i>Anthus cervinus</i>	Kızılgerdanlı İncir Kuşu	T, KZ
<i>Motacilla alba</i>	Akkuyruksallayan	Y
<i>Motacilla flava</i>	Sarıkuyruksallayan	G
<i>Pycnonotus barbatus</i>	Arapbülülü	Y
<i>Lanius collurio</i>	Çekirgekuşu	G
<i>Alauda arvensis</i>	Tarla Kuşu	Y
<i>Locustalla luscinioides</i>	Dere Bülülü	G
<i>Cinclus cinclus</i>	Su Karatavukları	Y
<i>Carduelis carduelis</i>	Saka Kuşu	Y
<i>Panser hispaniolensis</i>	Söğüt Serçesi	-
<i>Panser domesticus</i>	Serçe	-
<i>Stumus vulgaris</i>	Sığırcık	Y
<i>Vanellus vanellus</i>	Kızkuşu	Y, KZ

<i>Pica pica</i>	Saksağan	Y
<i>Corvus corax</i>	Kara Karga	Y
<i>Corvus frugilegus</i>	Tohum Kargası	Y, KZ
<i>Corvus corone</i>	Leş Kargası	Y
<i>Corvus monedula</i>	Küçük Karga	Y

Çizelge 4.7. Araştırma Alanındaki Memelilere Ait Liste (Bozdoğanil, 1999)

Memeliler		
Latince	Türkçe Adı	Yayılış Alanı
<i>Canis aureus</i>	Çakal	Eşik
<i>Canis lupus</i>	Kunduz	"
<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	Eşik+Dağ
<i>Putorius putorius</i>	Kokarca	"
<i>Sciurus vulgaris</i>	Adi Sincap	"
<i>Sciurus vulgaris</i>	Ağaç Sincabı	"
<i>Martes foina</i>	Kaya Sansarı	"
<i>Martes martes</i>	Ağaç Sansarı	"
<i>Citellus citellus</i>	Tarla Sıçanı	"
<i>Lutra lutra</i>	Su Samuru	"
<i>Meles meles</i>	Porsuk	"
<i>Sus scrofa</i>	Yaban Domuzu	"
<i>Herpestes ichneumon</i>	Kuyruk Süren	"
<i>Hyaena hyaena</i>	Sırtlan	"
<i>Cricetus cricetus</i>	Cırlak Sıçan	"
<i>Desmana pyrenaica</i>	Köstebek	"
<i>Vulpes vulpes</i>	Tilki	"

Lepus europeus	Tavşan	"
Microchiroptera	Yarasa	"
Capreolus capreolus	Karaca	"
Hystrix indica	Oklu Kirpi	"
Erinacens europaeus	Yumak Kirpi	"
Capra aegagrus	Yaban Keçisi	Dağ

4.2 Kültürel Yapı

4.2.1 Nüfus ve Sosyo-Ekonomik Yapı

Nüfus, kentlerdeki açık ve yeşil alan sistemini belirleyen sosyal etkenlerin belkide en önemlisidir. Bir kentin yeşil ve açık alan miktarı fert başına düşen miktar olarak değerlendirilir. Yani kent nüfusu arttıkça açık ve yeşil alan gereksinimi de doğal olarak artacaktır.

Alanının sosyo-ekonomik yapısının da kentin yeşil ve açık alan gereksiniminin belirlenmesi açısından önemi vardır. Kaldı ki kentin sosyo-ekonomik durumu açık ve yeşil alanların miktarının ötesinde kent nüfusunu da etkileyebilmektedir. Çizelge 4.8, Karaisalı'nın son 73 yıllık nüfus gelişimini vermektedir. Son dönemde nüfusun azaldığı görülmektedir. Bu da sosyo-ekonomik yapının giderek bozulduğunu göstermektedir.

Çizelge 4.8. Karaisalı İlçe Merkezi'nin Yıllara Göre Nüfusu (DİE,tarihsiz)

Yıl	1927	1935	1940	1945	1950	1960	1965	1970	1980	1985	1990	1997	2000
Şehir													
Merkezi	720	885	1025	1051	1099	1750	1814	1643	2711	5899	7235	7621	6919
Nüfusu													

Çizelgede görüldüğü gibi İlçe Merkezi nüfusu 1980'li yıllara kadar genelde yavaş bir artış eğiliminde olup; bu yıldan itibaren daha hızlı bir gelişim içerisine

girmiştir. 1980 yılında 2711 olan İlçe Merkezi nüfusu 1985 yılında 5899'lara kadar yükselmiştir. 1997 yılında 7621 olarak belirlenen Merkez nüfusu 2000 yılında 6919'lara kadar düşmüştür. 1990 ve 2000 yılları arasındaki nüfusun yıllık ortalama değişim miktarları Çizelge 4.9'da görülmektedir. Burada görüldüğü gibi kent nüfusunda (1990-2000 yılları arasında) son bir yılda % 4.46'lık bir azalma kaydedilirken; kırsal alanlarda ise bu azalma % 6.45 değerine ulaşmıştır. Bu da gösteriyor ki Karaisalı son yıllarda ekonomik daralmalar, işsizlik.. v.b. gibi etkenler ile yeterli yatırım yapılmadığından gerilemiştir.

Çizelge 4.9. 1990-2000 Yılları Arasında Nüfusun Yıllık Ortalama Değişim Miktarları (DİE, tarihsiz)

Yıl	Köy Nüfusu	Yıllık Ortalama Değişim Miktarı (%)	Merkez İlçe Nüfusu	Yıllık Ortalama Değişim Miktarı (%)	Toplam Nüfus	Yıllık Ortalama Değişim Miktarı (%)
1990	30.349		7235		37.584	
2000	28.210	-6.45	6919	-4.46	35.129	-

Nüfusta azalma görülmesinin en önemli nedeni sosyo-ekonomiktir. Ekonomisi genelde tarım ve hayvancılığa dayalı olan ilçede, tarımsal işletmelerin küçük ve sermayelerinin yetersiz oluşu nedeniyle tarımsal üretim ve diğer iş olanakları da sınırlıdır.

Nüfusun geniş bir bölümünü Kamu Kurumunda çalışan kişiler oluşturmaktadır. İktisadi faaliyet koluna göre 1990 yılında alınan sonuçlar Çizelge 4.10'da verilmiştir. Karaisalı da nüfusun büyük kısmı tarım, orman ve balıkçılıkla ilgilenirken diğer önemli bir kısmını ise kamu görevlileri, sosyal hizmetler ve serbest meslekler ile ilgilendiği görülmektedir. Hizmet sektöründe, ulaştırma sektöründe çalışanlar ile makine kullananlarının sayıları yüksek düzeyde bulunmuştur. Yaptığı işe göre nüfusun 1990 yılındaki hizmet alanlarına göre dağılımı Çizelge 4.11'de verilmiştir.

Toplam çalışan nüfusun cinsiyete göre iktisaden faal olma durumları Çizelge 4.12'de belirtilmiştir. Buna göre erkek nüfusunun büyük bir kısmı çalışıyor olup; bir

kısımının da işsiz olduğu görülmektedir. Kadınların ise çalışma hayatında çok fazla yer almadığı iş arayanların sayısının da oldukça az olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin de hala gelenekçi bir yapının bölgedeki hakimiyeti olarak gösterilebilir.

Çizelge 4.13'te ilçede eğitim durumu cinsiyete göre verilmiştir. 1985-1990 yıllarında alınan sonuçlara göre toplam nüfusun yaklaşık %20'lik bir kısmının okuma yazma bilmediği, bilenlerin büyük bir kısmının da ilkokuldan sonraki eğitimlerine devam etmedikleri saptanmıştır. İlkokulu bitirenlerin ancak yarısına yakın bir bölümü ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarına devam etmiştir. Kadınlardaki okuma oranının erkeklere oranla düşük olduğu burada da görülmektedir. Özellikle yüksekokul ve fakülte okuyan kişi sayısı oldukça az olup bu kişilerinde ilçedeki devlet kurumlarında çalışanlar olabileceği düşünülmektedir.

Çizelge 4.10. Cinsiyete Göre Son Haftadaki İktisadi Faaliyet Kolu (DİE, 1990 – DİE 2000)

Genel Toplam	Ziraat, avcılık, ormancılık, balıkçılık		Madencilik ve taş ocaklığı		İmalat Sanayi		Elektrik, gaz ve su		İnşaat		Toplan, perakende, ticaret, lokanta ve oteller		Ulaştırma, haberleşme ve depolama		Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler		Mali kurumlar, sigorta, taşımacılık, mallara ait işler ve kurumlar, yardım	
	T	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
2385	1932	453	855	283	30	86	72	11	151	2	190	8	82	-	466	74	47	5
1167	1014	153	142	13	2	145	10	10	77	-	166	10	25	-	407	109	38	11

Çizelge 4.11. Cinsiyete Göre Son Haftada Turtuğu İş (DİE, 1990 – DİE 2000)

Genel Toplam		İlmî, teknik elemanlar, serbest meslek sahipleri ve bunlarla ilgili meslekler		Müşavirlik, direktörler ve üst kademe yöneticileri		İdari personel ve benzeri çalışanlar		Ticaret ve satış personeli		Hizmet işlerinde çalışanlar		Tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve avcılık işlerinde çalışanlar		Tarım dışı üretim işlerinde çalışanlar ve ulaştırma makineleri kullananlar		İşsiz olup iş arayanlar	
T	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E
2385	1932	453	855	283	30	-	86	72	11	-	300	12	838	283	366	63	374
1167	1014	153	106	62	24	3	91	44	100	4	251	17	128	13	314	10	341
																	115

Çizelge 4.12. Nüfusun Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Yıl	Toplam	Okuma yazma bilmeyen	OKUMA YAZMA BİLEN							
				Okuma yazma bilen	Bir öğrenim kurumundan mezun olmayan	OKUL BİTİREN					
						Toplam	İlkokul	Ortaokul	Lise	Lise dengi meslek okulu	Yüksekokul ve fakülte
T	1985 (DİE, 1987' den)	5218	1044	4172	605	3566	2648	432	316	77	93
	1990 (DİE, 1990' dan)	6612	1078	5533	827	4706	3157	676	603	89	180
	2000 (DİE, 2000' den)	6172	670	5502	1285	4217	2071	572	862	178	278
E	1985	3220	376	2843	365	2477	1774	329	244	52	78
	1990	3773	380	3393	447	2946	1905	445	386	73	136
	2000	3130	175	2955	658	2297	973	370	496	119	172
K	1985	1998	668	1329	240	1689	874	103	72	25	15
	1990	2839	698	2140	380	1760	1252	231	217	16	44
	2000	3042	495	2547	627	1920	1098	202	366	59	106

Çizelge 4.13. 1985-1990 Yıllarında Nüfusun Son Hafta İçinde İktisaden Faal Olma

Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yıl	Genel Toplam			Son Hafta İçinde Çalışan		İşsiz olup İş Arayan	
	T	E	K	E	K	E	K
1985 (DİE, 1987'den)	4471	2801	1670	1969	407	176	46
1990 (DİE, 1990'dan)	5732	3285	2447	1932	453	374	108
2000 (DİE, 2000'den)	5378	2696	2682	1355	268	341	115

4.2.2. Tarım ve Hayvancılık

Karaisalı ilçe sınırları içerisinde yaşayan halkın en önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Tarım arazilerinin miktarı, iklim ve ikinci ürün alabilme özelliklerinden dolayı halkın çoğu çiftçilikle uğraşmaktadır. İlçe merkezinde yaşayan halkın da pek çoğunun çiftçilikle uğraştığını görmekteyiz.. Ancak, bu kişilerin geçimini yalnız çiftçilikle sağladığı gibi 2. iş olarak yürüttüğü de görülmektedir.

Karaisalı ilçe sınırlarında toplam 301.000 dekarlık bir alanda tarım faaliyetleri yürütülmektedir. Bu arazilerde çeşitli tarla bitkileri, sebze, bağ ve meyvelerin üretildiği görülmektedir. Arazilerde en çok üretimi yapılan tarla bitkileri; buğday, pamuk, mısır, arpa, nohut, ayçiçeği, fasulye ve yulaftır. En çok yetiştirilen meyveler; Trabzon hurması, şeftali, kiraz, erik, elma, armut, antepfıstığı, dut, keçi boynuzu, nar, ceviz, kayısı, yeni dünya, ayva, narenciye (limon, portakal, mandarin, turunç), zeytin ve bağ olarak da üzumdür. Sebze olarak yetiştirilen bitkiler ise salçalık biber, soğan, sarımsak, patlıcan, domates, karpuz, lahana (beyaz), lahana (göbekli), ıspanak, fasulye, turp (kırmızı), bakla, bezelye, bamya, sakız kabak, hıyar,

t.sarımsak, t.soğan ve pırasadır. Çizelge 4.14'te Karaisalı ilçe sınırlarındaki sulu ve kuru tarım arazilerinin üretilen ürünlere göre alanları verilmiştir.

Çizelge 4.14. Karaisalı İlçe Sınırlarındaki Sulu Ve Kuru Tarım Yapılan Arazilerin Ürünlere Göre Alanları

Tarım Alanları	Kuru (da)	Sulu (da)	Toplam (da)
Tarla	239.200	33.000	272.200
Nadas	800	200	1.000
Meyve	–	10.320	10.320
Bağ	–	8.080	8.080
Sebze	–	9.400	9.400
Toplam	240.000	61.000	301.000

İlçe merkezi sınırlarında yapılan tarım ise daha küçük ölçekte olup ürün çeşidi daha az sayıda bulunmuştur. Araştırma alanında hem sulu hem de kuru tarım yapılmaktadır. Üretilen tarım ürünleri genelde tarla bitkileridir. Sebze ve meyve de görülmektedir. Merkezdeki arazilerde en çok üretimi yapılan tarla bitkileri buğday, pamuk ve mısırdır. Sebze olarak genelde domates ve salatalık ile çok az miktarda fasulye üretilmektedir. Üretimi yapılan meyveler ise narenciye (portakal, limon, nar, mandarin) ve zeytindir. İlçe merkezinde sulu ve kuru tarım yapılan arazilerin ürünlere göre alanı Çizelge 4.15'te verilmiştir.

Çizelge 4.15. Karaisalı İlçe Merkezi Sınırlarındaki Sulu ve Kuru Tarım Yapılan Arazilerin Ürünlere Göre Alanları

Tarım Alanları	Kuru (da)	Sulu (da)	Toplam (da)
Tarla	2350	3.400	5750
Sebze	–	70	70
Meyve	150	100	250
Toplam	2.500	3.750	6.070

Karaisalı ilçe sınırlarındaki tarım alanlarında genelde kuru tarım yapılmaktadır. İlçe merkezindeki tarım alanlarında ise sulu tarım daha fazla yapılmaktadır. Belediye sınırlarından geçen Üçürge Suyu ve şu anda uygulamaya geçirilmiş olan ‘Karaisalı Sulama Projesi’ sulu tarım yapılan arazilerin artmasına neden olmuştur. Bu projede su kaynağı olarak Üçürge suyu üzerine kurulan Nergislik Barajı kullanılmaktadır.

Karaisalı halkının en önemli geçim kaynaklarında biri de hayvancılıktır. Hayvancılık en çok orman içi veya yakınındaki köylerde yapılmaktadır. Bu durumun ormana zarar verdiği de ortadadır. Hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı bu yörede belli bir mera alanı bulunmamaktadır. Halkın bilinçsiz davranması da ormanların tahribine neden olmaktadır.

Bozdoğan (1999)’e göre Karaisalı’da toplam mera varlığı 3400 ha. Olarak gözükmetedir. Karaisalı’da alpin çayırlar ve akarsu kıyılarında çok sınırlı bulunan çayırlar dışında, mera karakterinde alanlar bulunmamaktadır. Bugün bu çayırliklar, taşıma kapasitesinin üzerinde hayvan sayısı otlatma yoğunluğu ve diğer kullanım baskıları (akarsu yatağı ve çevresinden kum alınması gibi...) nedeni ile otlatma gereksinimine yanıt verecek ölçüde değildir. Karaisalı’da mevcut mera alanlarının da erozyon, aşırı otlatma, ve arazinin bilinçsiz kullanılması gibi nedenlerle kullanılmaz hale geldiği gözlenmektedir.

Araştırma alanında ve Karaisalı ilçe sınırlarında mevcut büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı Çizelge 4.16’da görüldüğü gibidir.

Çizelge 4.16. Karaisalı İlçesi Belediye Sınırları İle İlçe Sınırlarındaki Büyük Ve Küçük Baş Hayvan Varlığı (Anonymus, 2002)

Hayvan varlığı	Belediye Sınırları	İlçe Sınırları
Koyun	200	40.000
Kıl Keçisi	400	70.000
Melez Sığır	90	6.000
Yerli Sığır	60	2.500
Saf Kültür Sığır	–	300

Çizelgede görüldüğü gibi küçükbaş hayvancılıkta kıl keçisi en çok beslenen hayvandır. Arazi şartlarına uyum göstermesi ve alanın doğal yapısına göre hareket

yeteneğinin oldukça iyi olması kıl keçisine olan ilgiyi arttırmaktadır. Karaisalı İlçe sınırları içerisinde toplam 70.000 baş kıl keçisi olduğu görülmektedir. İlçe merkezinde hayvancılıkla uğraşan kişilerin kıl keçisi sayısı sadece toplam 400 baş bulunmuştur. Küçükbaş hayvancılık yalnızca ekonomik fayda sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Büyükbaş hayvancılıkta ise aile hem hayvansal ürün ihtiyaçlarını karşılamakta hem de ekonomik fayda sağlamaktadır.

Hayvancılığı geliştirme projeleri Tarım ve Köy Hizmetleri Karaisalı İlçe Müdürlüğü tarafından uygulanmaktadır. Bu projelerden bir tanesi süt sığırcılığını geliştirme projesi olup, bu proje dahilinde köy kooperatiflerine süt sığırı verilmesiyle gerçekleşmiştir. 1999 yılında kooperatif aracılığıyla her aileye 2 inek olacak şekilde toplam 200 baş hayvan dağıtılmıştır. Bu projenin her aileye yıllık getirisi 800.000.000 TL'dir. Süt sığırcılığı projesi devam ederken Karaisalı İlçe Merkezi'nde 10 ton kapasiteli Süt Toplama Birliği kurulmuştur. Çevre köylerden gelen köylülerin sütleri litresi 230.000 TL.'den alınmaktadır. Daha önce çok miktarda üretilen sütün satılamayarak üreticinin elinde kaldığı ve döküldüğü bilinmektedir. Bu proje ile üreticinin elindeki sütün tamamı alınarak anında paraya çevrilmektedir.

İlçe bazında arıcılık ve tavukçuluk ile ilgili destekleme projeleri yapılmakla birlikte 2000-2005 yılları arasında planlanan en önemli proje yine Süt Sığırcılığı Projesi'dir.

İlçede kaliteli hayvancılığın yapılabilmesi için suni tohumlama çalışmaları ve sağlığı koruyucu aşılama çalışmaları her yıl, yılın her döneminde yapılmaktadır.

Hayvancılıktan yeteri kadar ekonomik fayda sağlamak amacıyla projelere devam edilmesi ve üreticiye eğitim verilmesi gerekmektedir.

4.2.3. Orman

Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü Adana Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Adana Orman İşletme Müdürlüğü'nden 01.05.1990 yılında ayrılarak kurulmuştur. Kuruluşunda Akarca, Çatalan, Hacılı ve Karaisalı Orman İşletme Şeflikleri mevcut iken 1998 yılında Hacılı Şefliği'nin kuzey-güney yönünde Körkün Irmağı boyunca ikiye ayırması sonucu öncekilere ek olarak Kızıldağ Orman İşletme

Şefliği kurulmuştur. Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, Adana Orman Bölge Müdürlüğü'nün güneybatı kısmında yer almaktadır. Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü; 37° 24' 34"- 37° 03' 18" kuzey enlemleri ile 34° 54' 27"- 35° 13' 17" doğu boylamları arasında yer almaktadır.

İşletme Müdürlüğü'nün en alçak noktası 130 m., en yüksek noktası ise denizden 5152 m'dir. Bu rakıma bağlı olarak İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. İlçe merkezi ve mücavir alanı içine alan bölüm Karaisalı Orman İşletme Şefliği'nin sınırları içerisinde kalmaktadır. 1991-1995 yılları arasında "Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü Model Amenajman Planı" uygulanmış; sonrasında ise 1996-1998 yılı 1. Avans Planı, 1999-2000 yılı 2. Avans Planı çerçevesinde çalışmalar sürdürülmüştür. İlçe sınırları içerisindeki ormanlık alan durumu işletme sınıflarına göre Çizelge 4.17'de verilmiştir.

Çizelge 4.17. Karaisalı İlçe Sınırı İçerisindeki Orman Alanlarının İşletme Sınıfları (Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, 2002)

İşletme Sınıfı	Normal Koru (Ha)	Bozuk Koru (Ha)	Çok Bozuk Koru (Ha)	Çok Bozuk Baltalık (Ha)	Ormanlık Alan Toplamı (Ha)	Ormansız Alan (Ha)	Genel Alanı (Ha)
Kızılçam	28.767	15.619	14.751.5	2.737	61.874	43.772	105.646.5
Karışık	1.040	2.354	1.719	—	5.477	1.145	6.622
Muhafaza	4.230	3.717	7.749	1.851	17.547	17.019.5	34.567
Toplam	34.401	21.690	24.219.5	4.855	84.899	61.936.5	146.835.5

Karaisalı belediye sınırı ile mücavir alanları kapsayan araştırma alanının orman varlığı EK 4'te sunulmakla birlikte Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü Orman Amenajman Planı'na göre belirlenmiştir. Araştırma alanındaki tek işletme sınıfı "Kızılçam"dır. Buna göre araştırma alanının orman varlığı Çizelge 4.18'de verilmiştir.

Çizelge 4.18 Araştırma Alanının İşletme Sınıfına Göre Orman Varlığı (Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, 2002)

İşletme Sınıfı	Normal Koru (Ha)	Bozuk Kızılçam, Diğer Yapraklılar (Ha)	Bozuk Kızılçam (Ha)	Ormansız Alan (Ha)		Ormanlık Alan (Ha)	Toplam (Ha)
				Ziraat (Ha)	İskan (Ha)		
Kızılçam	181	277.5	19.5	1182	74	478	1734

Araştırma alanının toplam 181 ha'ı normal koru, 277.5 ha'ı bozuk kızılçam ve diğer yapraklılar, 19.5 ha'ı ise bozuk kızılçamdır. Alanın 74 hektarını iskan alanları, 1182 hektarını ise tarım arazileri oluşturmaktadır. Buna göre toplam alan 1734 ha'ı bulmaktadır. Kızılçam hakimiyetindeki orman alanlarında görülen diğer yapraklı bitkiler şöyle sıralanmaktadır:

- *Arbutus andrachne* (Sandal)
- *Callicotome villosa* (Azgan)
- *Ceratonia ciliqua* (Keçi boynuzu)
- *Cistus salviifolius* (Laden)
- *Crataegus monogyna* (Alıç)
- *Fraxinus excelsior* (Dişbudak)
- *Hedera helix* (Orman Sarmaşığı)
- *Laurus nobilis* (Defne)
- *Myrtus communis* (Murt, Mersin Çalısı)
- *Nerium oleander* (Zakkum)
- *Rosmarinus officinalis* (Biberiye)
- *Olea europea* (Yabani Zeytin)
- *Pistacia lentiscus* (Sakız)
- *P.terebinthus* (Menengiç)
- *Platanus orientalis* (Çınar)

- *Phlilyrea media* (Akçakesme)
- *Quercus coccifera* (Kermes Meşesi)
- *Rhus cotinus* (Sumak)
- *Staphylea pinnate* (Tesbih Çalısı)
- *Thymus serpyllum* (Kekik)

Tarım ve hayvancılık kadar ormancılık da halkın geçim kaynağı haline gelmiştir. Hem ana hem de tali orman ürünleri ekonomiye katkı sağlamaktadır. Ekonomiye katkısı olan ana orman ürünleri; tomruk, direk, maden direği, sanayi odunu, kağıtlık odun, yakacak odun ve lif-yonga odunudur. Ekonomiye katkısı olan tali ürünler ise yaban mersini dal ve yaprağı, kekik, biberiye, sumak ve defne yaprağı olarak sayılabilir. 2002-2011 yılı Orman Amenajman Planında biberiye, kekik ve sumak için 10 yıllık üretim planı hazırlanmıştır.

Tali ürünlerden olan biberiye yaprağının üretimi 2001 yılında yapılmıştır. Aynı yerden 3 yılda bir üretimin sürmesi planlanmıştır. 2004 yılında 3 ha olarak ayrılan alandan 2691 kg yani ha. başına 897 kg ürün elde edileceği planlanmıştır.

1998 ve 2001 yıllarında ekonomik fayda sağlanan kekik üretiminin her yıl yapılması ancak bitki neslinin devamı için her yıl alanın farklı bir bölümünden toplanması planlanmıştır. 2002 yılında 82 ha'lık bir alandan 1345 kg yani ha başına 65.6 kg yaş, 16.4 kg kuru kekik elde edilmesi planlanmıştır.

2001 yılında üretimi yapılan sumak, tek tek veya gruplar halinde ormandaki diri örtü ile birlikte bulunmaktadır. Üretimin 2 yılda bir yapılması ve meyvelerin temmuz ayında toplanması planlanmıştır. 2003 yılında 29.5 ha'lık bir alanda üretim yapılacağı ve buradan 1091 kg kuru sumak elde edileceği düşünülmektedir. Hektardan ortalama 131 kg yaş, 37 kg kuru sumak yaprağı elde edileceği hesaplanmıştır.

Ormandan elde edilen ana ürünlerin çeşitli kurum ve kuruluşlara satışı gerçekleşmektedir. Bu kurum ve kuruluşların bazıları; Seka, Tedaş, Telekom, T.T.K., T.K.İ., Mahalli Maden Ocakları ve Lif-yonga kuruluşlarıdır.

2001 yılında satışı yapılan ana ürünler ve satışından elde edilen gelirin 4.975.931.000.000.- TL. olduğu Çizelge 4.19'da görülmektedir.

Çizelge 4.19. 2001 yılı Satışlarına Göre Ana Ürünlerden Elde Edilen Gelir
(Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, 2002)

Ürün Çeşidi	Birimi	2001 Yılı Satış Programı	2001 Yılı Satış Gerçekleşmesi	2001 Yılı Satış Tutarı (milyon TL)
Tomruk	m ³	56.700	21.856.344	870.116
Tel Direk	m ³	300	351.994	15.269
Maden Direk	m ³	17.400	8.727.681	291.679
Sanayi Odunu	m ³	23.680	55.509.744	1.915.006
Kağıtlık Odun	m ³	21.300	78.525.911	1.614.362
Yapacak Toplamı	m ³	119.020	164.971.674	4.706.432
Yarma Sanayi	m ³		370.000	1.427
Lif-yonga Odunu	m ³	32.000	3.681.000	45.180
Endüstriyel Odun Toplamı	m ³	151.020	169.022.674	46.607
İndirimli Yakacak Odun (Zati ihtiyaç, personel ve süceyrat odunu)	Ster	22.200	10.807	106.876
Yakacak Odun (Açık arttırmalı, tahsisli)	Ster	27.800	11.886	116.016
Yakacak Odun Toplamı	Ster	50.000	22.693	222.892
Toplam Satış Geliri (milyon)	Milyon TL			4.975.931

Orman için yapılan harcamaların, üretim giderlerinin tümü orman köylüsünün gelir toplamıdır. Orman için yapılan harcamaları iki grupta toplamak mümkündür. Birincisi, silvikültürel harcamalardır. Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü'nün 2001 yılı silvikültür harcamaları 673.971.000.000 TL. olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar içerisine gençleştirme ve bekçilik giderleri girmektedir. Bu çalışmalarda çalışan kişiler orman köylüleri olup, paradaki en büyük payı almaktadır. İkincisi ise, üretim harcamalarıdır. Üretim çalışması harcamaları, nakliyat ve istif, satış, tali ürün

giderleri, dellaliye (belediyeye kalan para), orman köylülerine verilen yakacak odun, kerestelik odun bu harcama grubuna girmektedir. 2001 yılında satış gelirleri 4 trilyon 976 milyar iken 2002 yılında 2 trilyon 977 milyar olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılındaki üretim giderleri ise 1 trilyon 60 milyar olup orman köylüsünün sağladığı ekonomik faydayı göstermektedir.

Ormanın içerisinde çevresindeki köylerde yaşayan halkın, kendisi fayda sağlarken ormana verdiği zarar da kaçınılmazdır. İnsanlar tarafından ormana en çok zarar veren önemli bir etken insan eliyle oluşan orman yangınlarıdır. Yangınların ormana iki şekilde zarar verdiği görülmektedir. Birincisi, mevcut yaşlı, verimli koru ormanlarında oluşan meydana gelen yangın etkileridir. Bu tip ormanlarda çıkan yangınlarda tüm bitkiler yanıp kül olmaz. İkincisi ise genç mesçerelerde özellikle yeni gençleştirilmiş alanlarda meydana gelen yangınların etkileridir. Bu yangında tüm bireylerin yanması mümkün olmaktadır.

Ormanlarda hayvancılığın yapıldığı bölümlerde otlatma nedeniyle iki sorun ortaya çıkmaktadır. Birincisi, ağaçlandırma ve gençleştirme alanlarındaki fidanların tahrip edilmesi, ikincisi ise sürüler halinde hayvanların tırmanması sırasında yol şevlerinin zarar görmesi ile yol hendeklerinin dolmasıdır.

Ormanın tarım yapmaya uygun yerleri arazi oluşturmak amacıyla yasadışı açılmaktadır. Tarım arazisi elde etmek kadar yerleşim alanı oluşturmak amacıyla da orman alanında kesimler ve açmalar yapılmaktadır. Miktarın belirlenmesi çok güç olduğundan kaçak kesimler de oldukça fazladır. 2001 yılında Karaisalı'daki tüm işletmelerde rastlanan orman suçları ve sayıları Çizelge 4.20'de verilmiştir.

Ormana zarar veren diğer bir konu da doğal ekolojinin bir parçası olarak ortaya çıkan hastalık ve böcek zararlarıdır. Bölgedeki en önemli zararlılardan bazıları şöyle sıralanmıştır: Çam kese böceği (*Taumatopoea pityocampa*), Büyük orman bahçivani (*Blastophagus pniiperda*), Küçük orman bahçivani (*B. minör*), Gökmar büyük kabuk böceği (*Pityokteines curvidens*)

Ormana diğer doğal olaylar da zarar verebilmektedir. Bunlar; kar, fırtına ve dolu zararı olabilmektedir.

Çizelge 4.20. 2001 Yılında Karaisalı'da İşlenen Orman Suçları (Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, 2002)

İşletmeŞefliği	Kesme	Açma, yerleşme	İşgal, faydalanma	Otlatma	Toplam
Karaisalı	4	7	1	1	15
Akarca	1	4	2	–	7
Çatalan	–	–	–	–	–
Hacılı	–	3	1	4	8
Kızıldağ	4	1	–	1	6
Toplam	9	15	4	6	34

Orman köylüsü ormana verdiği zararı görerek orman varlığının kendi lehine olduğunun bilincine varmaya başlamıştır. Halkın bu bilince varmasındaki en önemli etken buradan sağlamış olduğu ekonomik faydadır. Bu faydalanma devam ettiği sürece ormana daha fazla sahip çıkacaktır. Bu nedenle ormancılıkla birlikte diğer faaliyet kollarında da köylüye destek verilmesi konusunda çalışmalar sürdürülmelidir. Halıcılık, arıcılık, dokumacılık vb. el sanatlarının geliştirilmesi, ahır hayvancılığının teşviki ve kredilendirme kolaylıkları ile orman köylüsünün ve ormancılık alanında çalışanların eğitimi ile orman-halk ilişkilerinin daha iyiye gideceği düşünülmektedir.

4.2.4. Yerleşim

4.2.4.1. Konut Alanları

Karaisalı ilçesi 67 köy, 9 mahalle, 2 belde belediyesi olmak üzere 3 belediyeden oluşmaktadır. Bunlar, Karaisalı Belediyesi, Çatalan Belediyesi ve Salbaş Belediyesi'dir. Araştırma alanı olarak seçtiğimiz alan Karaisalı Belediye sınırları ile mücavir alanı içine almaktadır.

Karaisalı Belediyesi sınırları içerisinde 4 mahalle bulunmaktadır. Bu mahalleler Karapınar Mahallesi, Selampınar Mahallesi, Yeni Mahalle ve Saypınar Mahallesi'dir. Birbirinden kopuk görünen mahalleler genelde kent merkezi çevresinde oluşmuştur. Karapınar ve Selampınar Mahalleleri kent merkezinin hemen yanında konumlanmıştır. Eşik alanda kurulan ilçenin gelişimine ova olan güney kısmında devam edeceği olasıdır. Ancak eski yerleşim alanı olan kısımlarda konutların eğimin oldukça yüksek olduğu kısımlarda yer aldığı Şekil 4.11'de görülmektedir. Karaisalı'da eski yerleşim alanlarında konutların genelde tek veya iki katlı, bahçeli ya da bahçesiz olduğu görülmektedir. Şekil 4.12'de görüldüğü gibi konutların pek çoğu bitişik nizam olup hem estetik hem fiziksel olarak yanlış bir yerleşim ortaya çıkmıştır. Karaisalı İlçesi İmar Planı Şekil 4.13'te verilmiş olup kentin gelişme yönü bu plan ile genel anlamda belirlenmiştir.

Daha çok kuzeyde dağlık arazide yoğunlaşan yerleşimin güneyde ova yönüne doğru gelişmeye başladığı Şekil 4.14'te görülmektedir. 1997 yılında yapılan Revizyon İmar Planı'nın amacı da konut alanlarının hem çok katlı olabilmesini sağlamak hem de yerleşimin güney yönünde gelişimine izin vermektir.

Revizyon İmar Planı'nın uygulamaya geçmesiyle yeni yerleşim alanlarında çok katlı binaların yapılmakta olduğu Şekil 4.15'te de görülmektedir. Bu binaların tümü dört katlı, bahçeli apartmanlar şeklindedir.

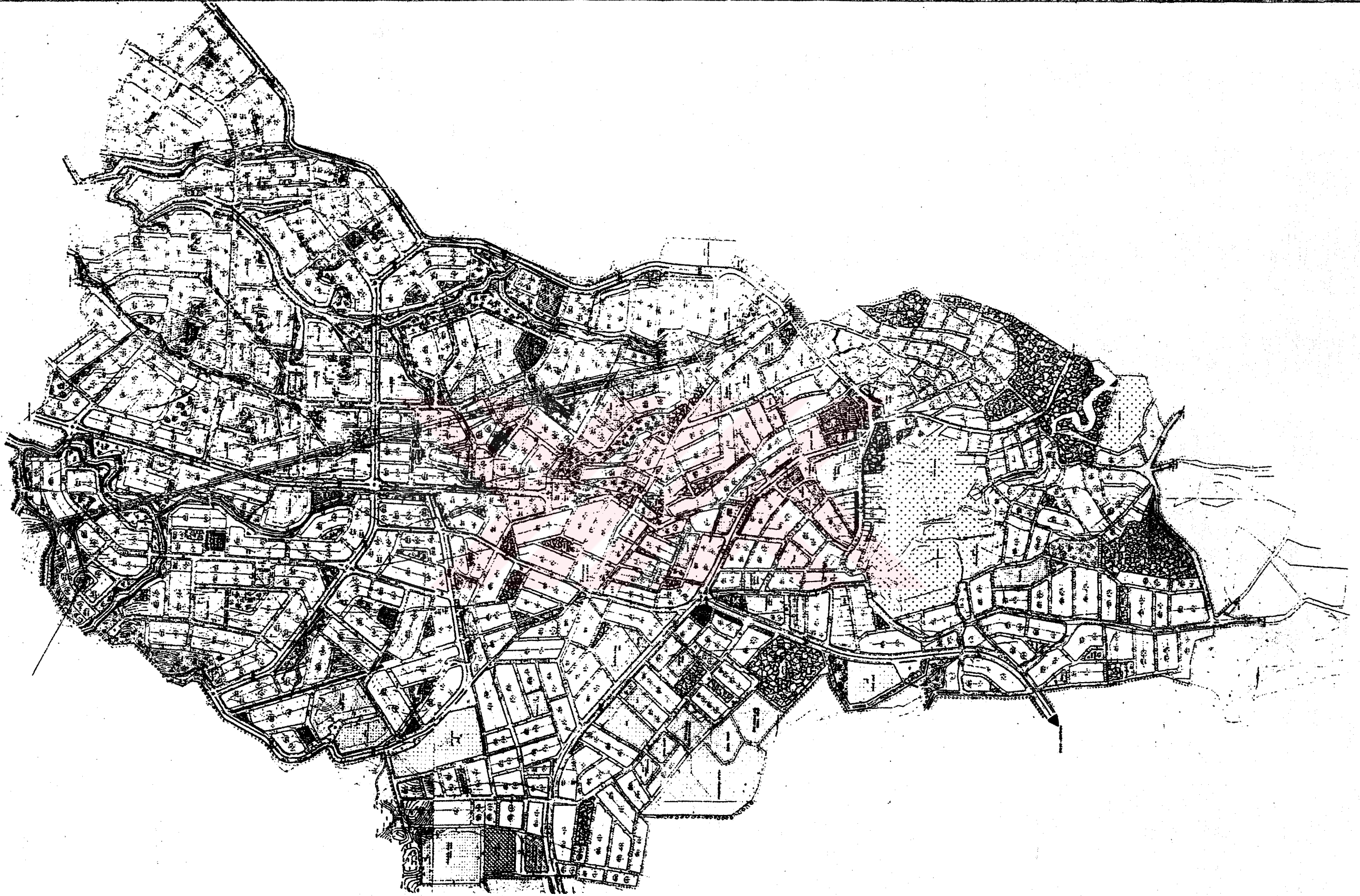
şekil 4.11 Eğimli Bir Alanda Kurulan Eski Yerleşimlerden Bir Görünüm

şekil 4.12. Konutların Düzensiz Yerleşimine Ait Bir Görünüm

K

PLAHLAMA SHRI	000
MUHTET SHRI	---
YAP YALAMA SHRI	---
DERI NAYL HATTI KOF	---
MEVUT KONUT ALAN	---
ÖNERİ KONUT ALANLARI	---
ÖZEL KOSULLU KONUT	---
YÖNETİM MERKEZLERİ	---
KAMU KURULUŞLARI	---
BELEDİYE HİZMET ALAN	---
KENTSEL İŞ MERKEZİ	---
PAZARLAMA ALANLARI	---
KÜÇÜK SANAYİ ALAN	---
KONUT DİŞ KENTSEL	---
AKARAVUT BİSTASYONU	---
PARK, ÇOCUK BAHÇESİ	---
SPOR ALAN	---
AGACLANDIRILACAK ALAN	---
ORMAN ALAN	---
LİNGÜETİM TESİSLERİ	---
ORTAÖĞRETİM TESİSLERİ	---
MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM TESİSLERİ	---
KÜLTÜREL TESİSLER	---
SAGLIK TESİSLERİ	---
DİNİ TESİSLER	---
MESLEK YÜKSEKOKULU	---
OTO TERMİNALI	---
SENEL OTOPARKLARI	---
YAYIN	---

Şekil 4.14. Güneye Doğru Gelişen Şehirden Bir Görünüm

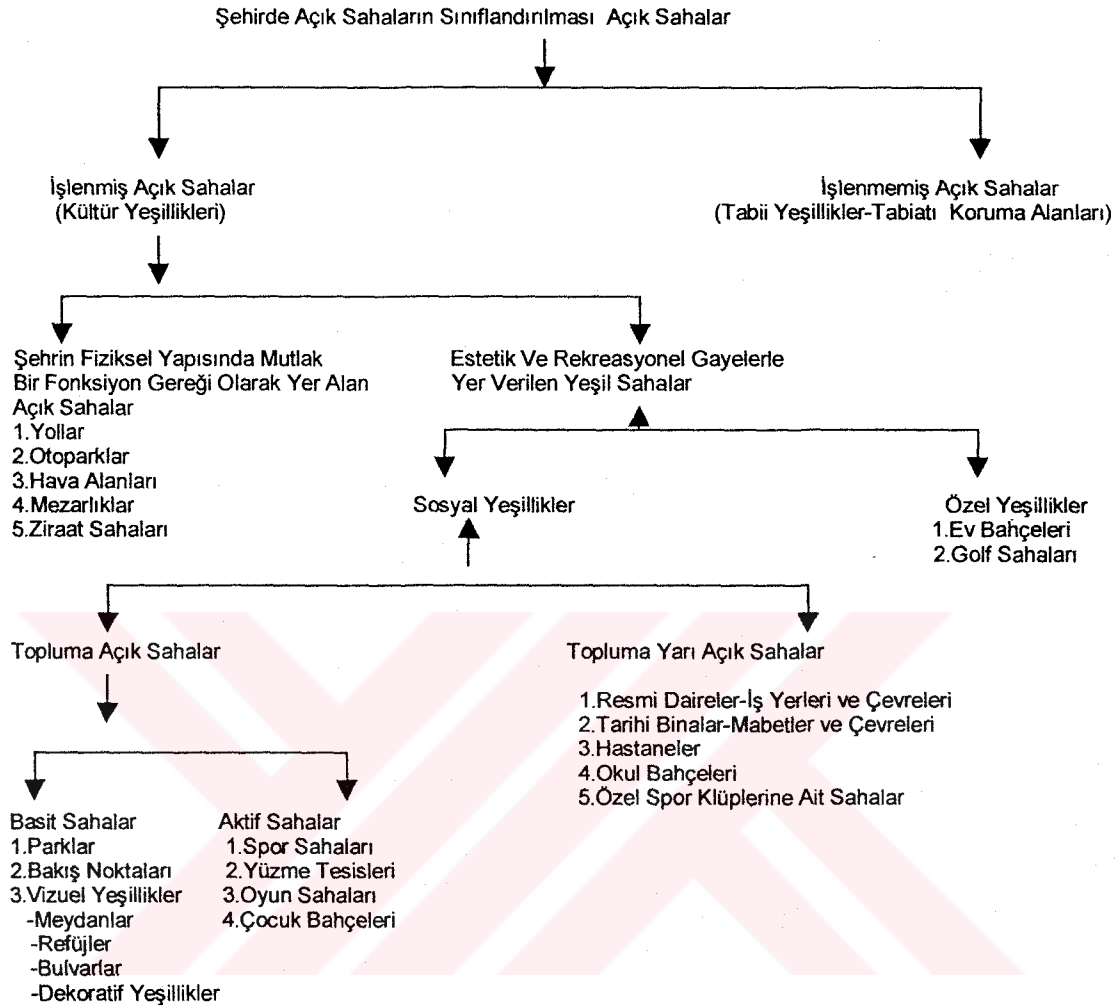
Şekil 4.15. Yeni Yerleşim Alanlarındaki Çok Katlı Binalara Ait Bir Görünüm

4.2.4.2. Açık ve Yeşil Alanlar

Açık ve yeşil alanlar bir takım kent plancıları yönünden değişik anlam ve tiplere hatta fonksiyonlara göre çeşitlilik gösterebilirse de, genelde açık ve yeşil alanlar meydanlar, kavşaklar, çocuk bahçeleri, oyun ve spor alanları, parklar, botanik ve hayvanat bahçeleri şeklinde görülebilir (Uzun, 1987).

Pek çok plancıya göre farklı tanımlanan yeşil alan “Kent ve kasabalarda insanların dinlenmesine, gezmesine, çocukların oyun oynamasına ayrılan ve bu yerlerin bir taş yığını görünümüne engel olmak amacıyla, kent yönetimlerince düzenlenerek gezinti yolları, ağaçlı yol gibi ortak kullanım alanı olarak tanımlanmaktadır (Keleş, 1980). Kentlerde yeşil alanların da içinde olduğu açık alanlar Şekil 4.16’daki gibi şematize edilmiştir.

Rekreasyona olanak sağlayan açık ve yeşil alanlar, kent içinde bulundukları yerlere ya da kentle olan ilişki ve yapısal karakterlerine göre gruplara ayrılabilirler. Kent dokuları arasındaki açık ve yeşil alanlar, kent dokuları çevresindeki açık ve yeşil alanlar ile kent dışı kırsal rekreasyon alanları olarak sıralanabilir. Kent dokuları arasındaki açık ve yeşil alanlar, ulaşılması kolay, 5-15 dakikalık bir yürüyüş mesafesi uzaklığında, bütün gün kullanılabilen alanlardır. Çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları, ev bahçeleri, mahalle parkları, meydanlar, bulvarlar, yaya alanları bunlar arasında sayılabilir. Kent dokuları çevresindeki açık ve yeşil alanlar daha çok günübirlik ziyaret edilen ya da hafta sonu tatillerinde kullanılan ve 30-60 dakikalık yürüyüş mesafesindeki alanlardır. Bölge parkları, kıyı parkları, sergi ve fuar alanları bunlar arasında sayılabilir (Uzun, 1987).

Şekil 4.16 Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması (Kırzioğlu,1995)

Parklar

İyi bir biçimde planlanan parklar toplumdaki tüm bireylerin aktif ve pasif rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamasına olanak sağlayacak alanlar olmalıdır.

Karapınar Parkı

Kent parkı niteliğinde düşünülen Karapınar 13.000 m²'lik bir alana sahiptir. 20-25 dakikalık yürüyüş mesafesine sahip olan park gününbirlik kullanılabileceği gibi hafta sonları da halkın kullanımına açıktır. İçerisinden geçen Karapınar Deresi yazın kururken kışın da yağışlar dolayısıyla etrafına taşma yapmaktadır. Bu yüzden dere

kıyısında ıslah çalışması yapılmakta olup, bu sorun ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Tipik Akdeniz bitki örtüsünün görüldüğü parkın içerisinde şehrin su ihtiyacının karşılandığı bir su gözü ve terfi birimleri bulunmaktadır. Park düzenlemesi içerisinde bu kaynak suyu kullanılarak bir Alabalık tesisi kurulma aşamasındadır.

Piknik alanı olarak kullanılan bu mekan hem görsel hem de fonksiyonel olarak talebi karşılamamaktadır. Alanda yalnızca beton piknik masaları ve çocuk oyun alanında eski birkaç oyun aleti bulunmaktadır. Parkta bitkilendirmenin işlevden uzak ve estetik yönden yetersiz olduğu görülmüştür. En başta gölge versin diye bilinçsizce çok sık dikilen ağaçlar daha sonraları birbirinin büyümesini engellediği için hem boylanmamış hem de iyi taç yapamamıştır. Bu nedenle daha sonraları seyrekleştirme amacıyla bazı ağaçların kesildiği görülmektedir. Bu durum da ekonomik kayıplar bir yana parkta hoş olmayan kasvetli bir görünümün oluşmasına neden olmuştur.

Parka kötü bir görünüm kazandıran diğer bir kullanım da parkın tam orta kısmına yapılmış olan dört tarafı duvarla kaplı bir yüzme havuzudur. Kaldı ki hijyenik ve estetik olmayan bu havuzun yer seçiminin de hatalı olduğu söylenebilir. Havuz yazın sadece erkeklerin serinlemek amacıyla geldikleri bir mekandır. Bu da buraya piknik amacıyla gelecek olan kişilerin hoşlanmayacakları bir durumla karşılaşmalarına ya da bilenlerin aileleriyle gelmemelerine neden olabilmektedir. Başka bir deyişle havuz hatalı bir yer seçimi sonucu işlevlerini yeterince göremediği gibi asıl işlevi olan piknik aktivitelerini de sınırlamakta ve beklenen faydayı sağlayamamaktadır.

Atatürk Parkı

Bu park kent merkezinde konumlanmış bir parktır. Şekil 4.17’de görüldüğü gibi park manzaraya hakim olup 4800 m²’lik bir alanda kurulmuştur.

Burası kent merkezinde yer alması nedeniyle halkın dinlenmek amacıyla kolaylıkla gelebildiği, özellikle çalışan kişilerle öğrencilerin öğle aralarında veya mesai bitimlerinde vakitlerini geçirdikleri bir mekan olmaktan çok bir çay bahçesi

görünümündedir (Şekil 4.18). İyi bir düzenleme yapılmamış olmasına rağmen burada oldukça yaşlı ve geniş taç yapmış bitkilerin yer alması yazın halkın buradan serinlemek ve dinlenmek için yoğun kullanımını sağlamaktadır.

Şekil 4.17. Atatürk Parkı'ndan Şehre Ait Bir Manzara

Şekil 4.18. Çay Bahçesi Niteliğindeki Parktan Bir Görünüm

Parkta kullanılan bitkilerin tümü Akdeniz iklimine uyum gösteren karakterdedir. Park tesisi sırasında bitkilendirme ilkelerine yeterince uyulmamış, herhangi bir özel düzenlemeye yer verilmemiştir. Tüm bu bitkiler rasgele dikilmiştir. Parkta görülen ağaç ve çalılardan bazıları aşağıda verilmiştir:

Eucalyptus camaldulensis (Okaliptüs), *Pinus brutia* (Kızılçam), *P. pinea* (Fıstık Çamı), *Washingtonia filifera* (Telli Palmiye), *Hibiscus syriacus* (Çit Hatmi), *Lagerstroemia indica* (Oya Ağacı), *Lantana camara* (Çalı Mine), *Ligustrum vulgare* (Kurtbağrı), *Pyracantha coccinea* (Ateş Dikeni), *Rosa sp.* (gül), *Thuja orientalis* (Doğu Mazısı)

Öztan (1968)'a göre kent parklarında her 100 kişi için 1 dekarlık alan yani kişi başına 10 m²lik bir alan uygun görülmüştür. Karaisali'daki mevcut parkların toplam alanı 17.800 m² olup, kişi başına 2.05 m² alan düşmektedir.

Çocuk Oyun Alanları

Çocuk oyun alanları 0-12 yaş grubundaki hem okul öncesi hem de okul çocukları için düzenlenmiş alanlardır. Bu yaş grubundaki çocuklara hitap edecek tüm

faaliyetlerin oyun alanlarında bulunması gerekmektedir. şekil 4.19 ve şekil 4.20’de görüldüğü gibi Karaisalı kent merkezinde bulunan bu çocuk oyun alanında oyun aletleri gelişi güzel seçilmiş ve öylece yerleştirilerek bırakılmıştır. Çocuk oyun alanı oldukça bakımsız bir halde olup bitkilendirme de yapılmamıştır.

Çocuk oyun alanlarında çocuklar kadar birlikte geldikleri ailelerinin de düşünülmesi gerekmektedir. Onların çocuklarını rahatça kontrol edebilmesi sağlanmalıdır. Tüm bunlar göz önüne alındığı zaman çocuk oyun alanında planlama ilkeleri doğrultusunda bir düzenleme yapılması gereklidir.

şekil 4.19 Oğuz Kaan Köksal Parkı’ndan Bir Görünüm

Şekil 4.20 Çocuk Parkındaki Oyun Aletlerinden Bir Görünüm

Çocuk oyun aletlerinin havuzlara alınarak çocukların daha güvenli oynaması sağlanmalıdır. Çocukların ve ebeveynlerin su, tuvalet gibi ihtiyaçlarının da karşılanması gerekir. Karapınar Parkı'nın içerisindeki oyun alanı da bakımsızlıktan çocukların kullanamadığı bir durumdadır. Toplam 1400 m² alana sahip olan çocuk oyun alanlarının çocuk sayısına göre yeterliliği gözden geçirilmelidir.

Çocuk bahçelerinin alan ihtiyacı, birçok kent plancısına göre değişik değerlerde ele alınmaktadır. Apartman tipi yerleşim ünitelerinde çocuk bahçesinin 1000 m²'den az olmaması savunulurken, bazı araştırmacılara göre de her çocuk için 6.5 m² alan tahsisi yapılarak en küçük çocuk bahçesinin 250 m²'den küçük olmaması ve yerleşim büyüdükçe 250-1000 m²'ye kadar genişlemesi önerilmektedir (Uzun, 1987).

Karaisali'daki çocuk oyun alanlarına bakıldığında Oğuz Kaan Köksal Parkı'nın 800 m², Karapınar içerisindeki parkın ise 600 m² olduğu görülmektedir. Ancak şehir merkezinde yalnızca bir adet park bulunduğu için parkın büyüklüğü kişi başına düşecek alanda 1 m²/kişi olacaktır. Bu da ülkemiz İmar Yasası ile zorunlu kılınan 7 m²/kişi olan miktarın oldukça altındadır.

Spor ve Oyun Alanları

Kentlerdeki yoğun yapılaşma, yapı çevresi yeşili ile spor ve oyun alanlarının önemini arttırmaktadır. Çünkü kentin yoğunlaşan yapı adaları, mahalle ve sokakları, çocukların gürültü ve tehlikeden uzak oynamaları için yeterli açık alanları içermemektedir. Ayrıca dinlenmek ve oynamak isteyen herkes için yeterli olanaklar, kent plancıları tarafından planlansa da uygulanmamaktadır (Uzun, 1987).

Çocuk ve gençlerin fikri gelişmesi ve olgunlaşmasında oyun önemli bir faktördür. Kentlerdeki aktif ve yaratıcı oyun ve spor alanları, çocuklarda hayal gücünün gelişmesi, sinirsel gerilimin giderilmesi, saldırganlık ve serserilik gibi kötü eğilimlerin ortadan kaldırılması için en iyi araçtır (Uzun, 1987).

Karaisali'daki spor ve oyun alanlarının toplam miktarı 22.495 m²'dir. Bu alanları halı saha – içerisinde futbol, basketbol, tenis (voleybol) – tesisi ile Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Futbol Sahası – içerisinde futbol, basketbol – oluşturmaktadır. Halı saha içerisindeki futbol sahası sabit olup, voleybol ile tenis sahası dönüşümlü olarak kullanılmaktadır. Tenis sahası, voleybol turnuvalarının olduğu dönemde voleybol sahası olarak kullanılmaktadır. Çukurova Üniversitesi'ne bağlı bir yüksekokulun bulunduğu ilçeye bu spor tesislerinin yetmediği de görülmektedir. Her yaştaki kişilere hitap edeceği düşünüldüğünde kişi başına 3 m² yeşil alan düştüğü görülmektedir.

Meydanlar

Meydanlar, ilk kentleşmenin başladığı dönemlerden günümüze kadar kentsel sirkülasyonun başlama ve dağılım yeri ve kent halkının (alışveriş) toplanma noktası olarak düşünülmüş açık alanlardır. Planlı kentleşmenin başlamasıyla birlikte kentin odak noktası olan meydanlar, sosyal, ticari, dini veya çeşitli nedenlerle bir araya geldiği yerler olmuştur. Meydanları taşıdıkları özelliklere göre taşıt trafiğine hizmet etmeleri, gerekse yaya trafiğine hizmet etmesi açısından sınıflandırabileceğimiz gibi, ayrıca çeşitli özellikleri olan (anıt, tarihi bina, tiyatro, hükümet binaları, iş yerleri, istasyon vb) mimari elemanlarla bütünleşen açık ve yeşil alanlar olarak bir gruplandırma yapılabilir (Uzun, 1987).

Karaisali İlçesi'nde yalnızca bir adet meydan bulunmaktadır. Cumhuriyet Meydanı olarak adlandırılmakla birlikte şehrin merkezinde ne araç trafiğini

düzenleyici özelliğiyle ne de yaya trafiğiyle ilgili bir kullanımı olmayan park Şekil 4.21’de görüldüğü gibi Atatürk Anıtı ile bütünleşmiştir. 2000 m² alan kaplayan meydan taşıması gereken pek çok özellikten yoksun, planlamadan da çok uzak bir görünüm sergilemektedir.

Mezarlıklar

Hijyenik, dinsel, ekolojik, kültürel ve rekreasyonel işlevler başta olmak üzere çok sayıda işlevi bünyesinde barındıran mezarlıklar özellikle büyük kentlerimizin giderek azalan yeşil alanları içinde önemli bir parçayı oluşturmaktadır. Önemleriyle orantılı olarak beklenen ilgiyi göremeyen bu alanlar ayrıca çeşitli nedenlerle edilmekte ve belirli dönemler sonunda başka kullanımlara dönüştürülebilecek potansiyel alanlar olarak görülmektedir (Öztan ve ark., 1996).

Sosyo-ekonomik gelişmesini tamamlamış ülkelerde ise mezarlıklar ölümler şehri olmaktan çok, kişilerin yeşil dokusu, sakin ve huzur verici ortamından yararlandıkları, dinlenip düşünceye daldıkları, yaşamanın anlamını daha iyi

Şekil 4.21 Kent Merkezindeki Cumhuriyet Meydanı’ndan Bir Görünüm

değerlendirebildikleri, kent parklarının insana sağladığı pasif rekreasyon olanaklarını içeren yeşil alanlar olarak hizmet sunmaktadır (Özkan ve ark., 1996).

Karaisalı'da kullanılan mevcut bir adet mezarlık vardır. etrafı yüksek duvarlarla çevrili Karaisalı Mezarlığı ilçe merkezinden 1 km uzaklıkta olup, 15.000 m²lik alana sahiptir. Giriş kapısından başlayan ve mezarlığın orta aksında bulunan yolun iki tarafı ağaçlandırılmış olup Şekil 4.22'de görülmektedir. Diğer bitkiler de gelişi güzel mezarlığa gelenler tarafından dikilmiştir. Mezarlıkta yapılmış hiçbir düzenleme olmadığı Şekil 4.23'de görülmektedir.

Şekil 4.22 Karaisalı Mezarlığı'nda Ana Aks Olarak Kullanılan İki Tarafı Ağaçlandırılmış Yoldan bir Görünüm

Şekil 4.23 Karaisalı Mezarlığı'nın Mevcut Durumuna Ait Bir Görünüm

4.2.5. Turizm ve Rekreasyon

Rekreasyon faaliyetleri günü birlik olabildiği gibi hafta sonu tatillerinde de yapılabilmektedir. Turizm faaliyetlerinde ise bir günden fazla süreli ziyaretçilere hizmet olanağı sağlanmaktadır. Turizm faaliyetleri hafta sonu veya yıllık tatil sürelerinde yapılan faaliyetlerdir.

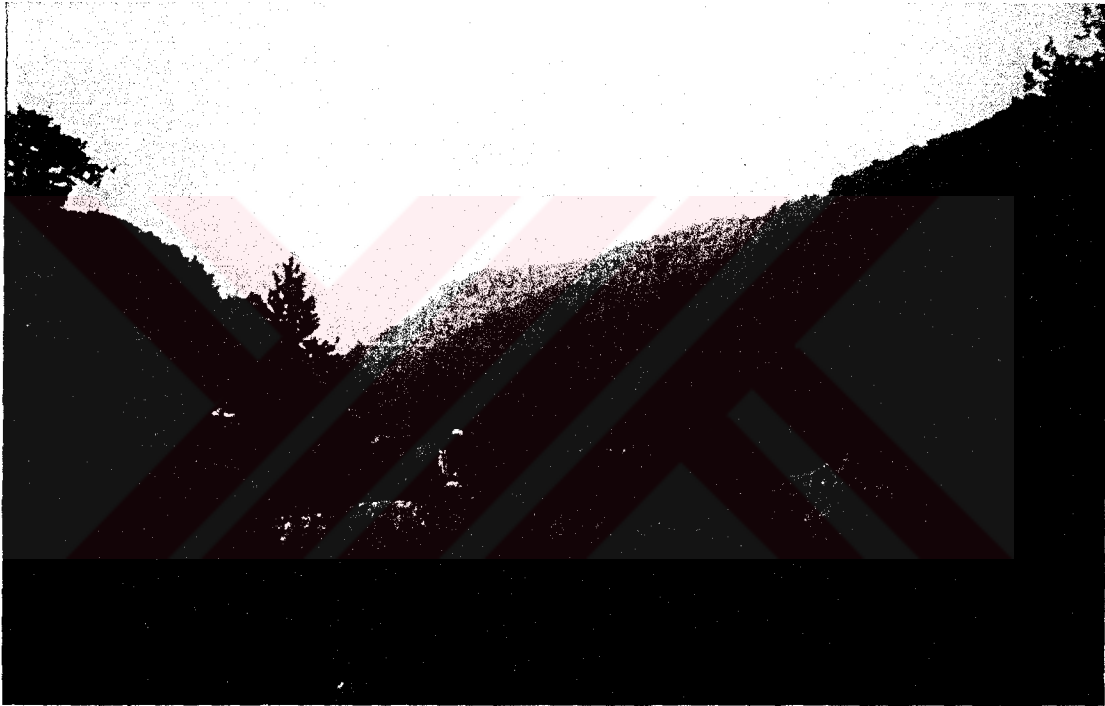
Karaisalı kişilerin rekreasyon ihtiyaçlarına tamamen cevap veremese de Yerköprü, Kapız (Kapıkaya Kanyonu) ve Alman Köprüsü bu faaliyetler için uygun olabilecek yerlerdir.

Yerköprü Piknik Alanı

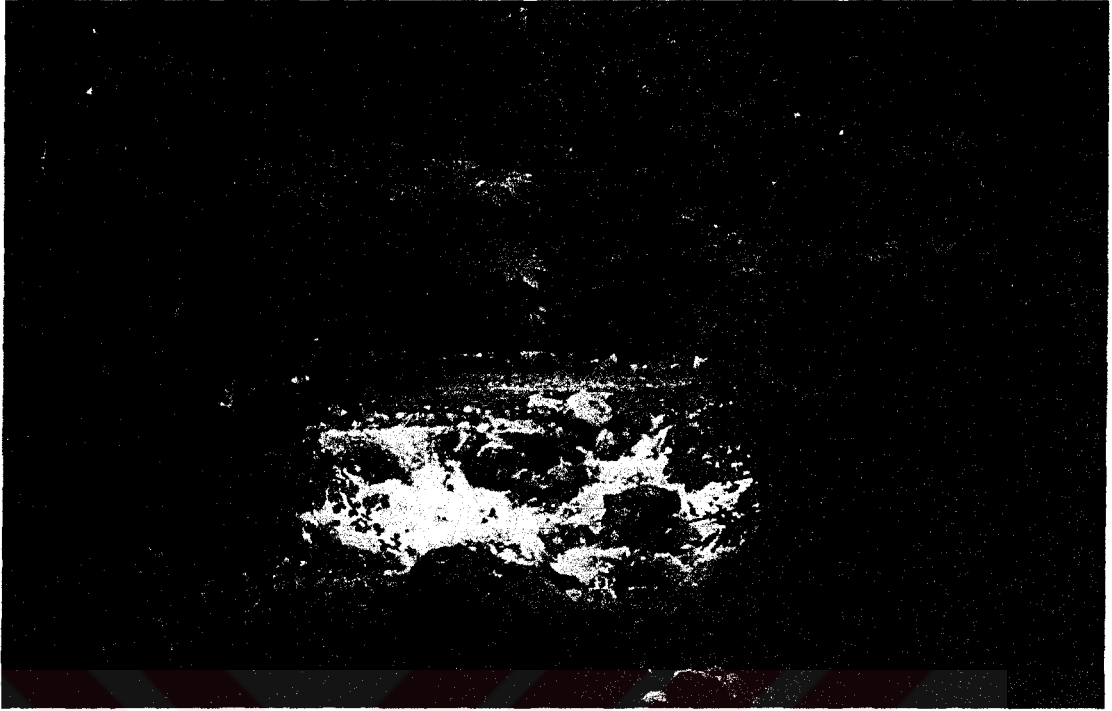
Yerköprü, hem Karaisalı halkına hem de Adana'dan gelen kişilere hitap etmektedir. Özellikle hafta sonları piknik alanı olarak kullanılan Yerköprü Şekil 4.24'te görülen yeşil doğası ve alanı içerisinde Şekil 4.25'te görülen su yüzeyi ile ilgi çekmektedir. Alanda kullanılan materyaller genelde oldukça bakımsızdır. Su

yüzeyinin üzerine yapılan köprü Şekil 4.26'da görüldüğü gibi iki tarafı birbirine bağlamaktadır. Ahşap malzemeyle çok düzensiz ve bakımsız olduğu söylenebilir.

Piknik masalarının bulunduğu bölümlerin üzerine gelişi güzel yapılmış ahşap gölgelikler ile gelişi güzel konmuş çöp bidonu Şekil 4.27'de görülmektedir. Piknik alanı içerisinde çocukların oyunları için ayrılan alanda yalnızca iki oyun aleti olup bunlardan sadece birinin çocukların kullanabileceği durumda olduğu Şekil 4.28'de görülmektedir. Ayrıca, çocuk oyun alanının yeri ailelerin oturduğu yerden çocuklarını kontrol edebileceği bir alanda konumlanmamıştır.

Şekil 4.24 Yerköprü'nün Doğal Güzelliklerinden Bir Görünüm

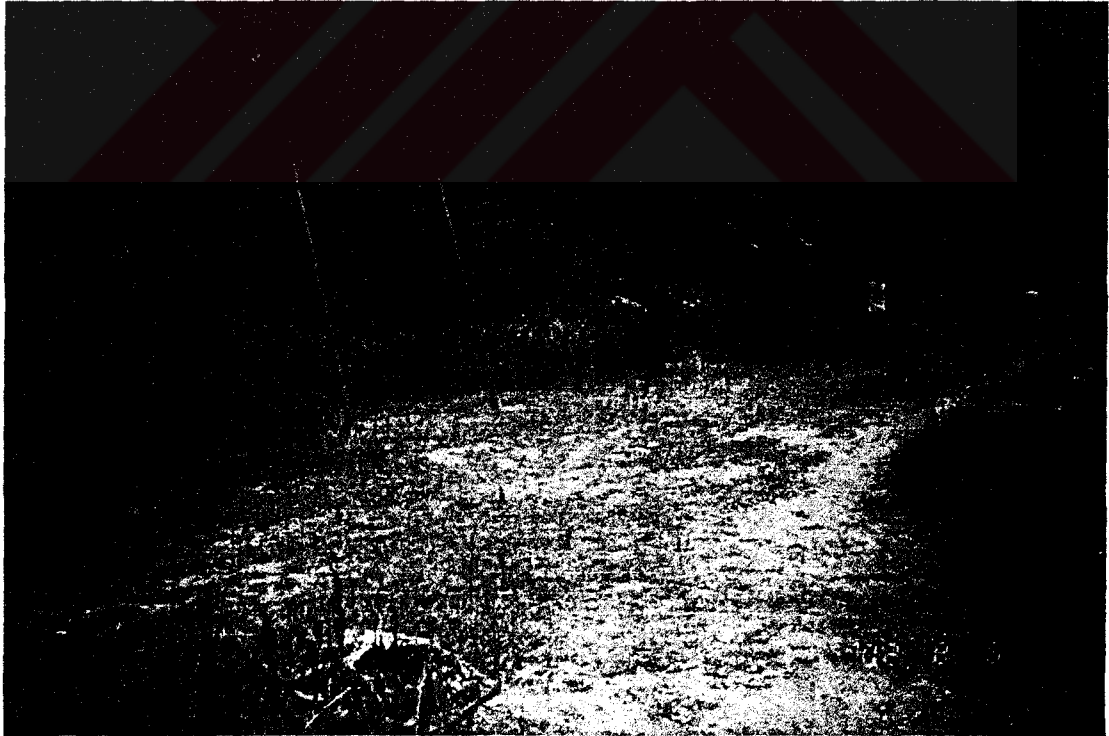
şekil 4.25 Yerköprü'nün Güzelliğini Arttıran su yüzeyinden Bir Görünüm

şekil 4.26 Karşıya Geçişi Sağlayan Ahşap Köprüden Bir Görünüm

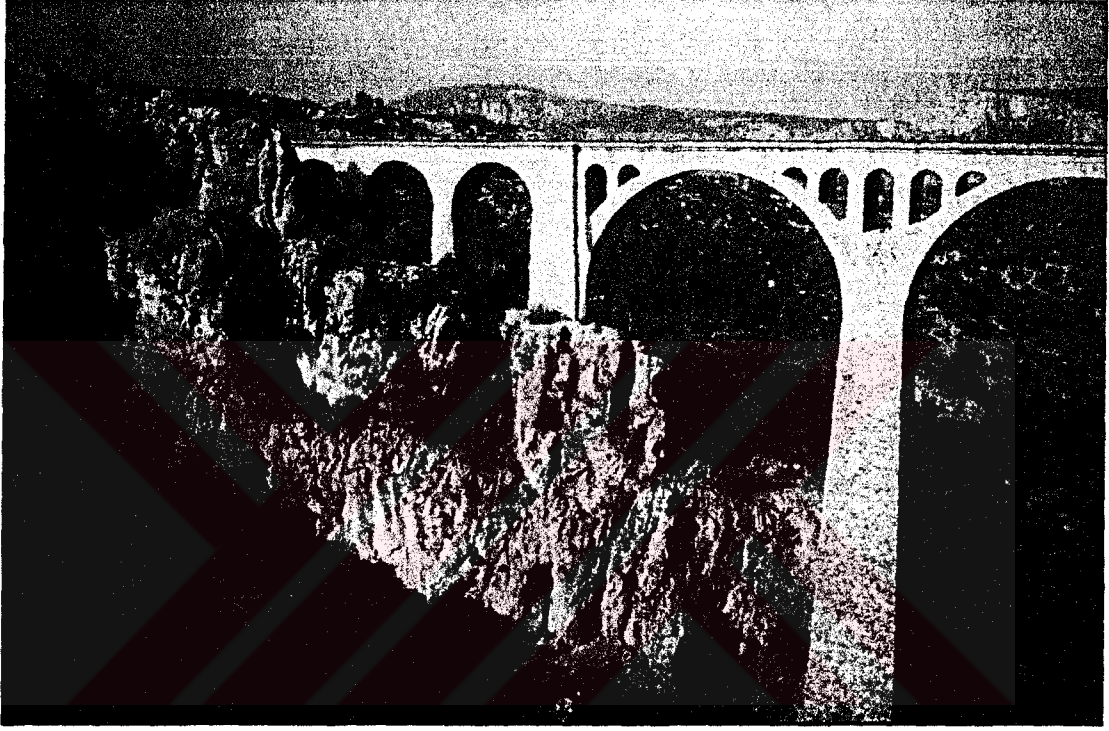
şekil 4.27 Yerköprü'deki Piknik Masalarının bulunduğu Yerden Bir Görünüm

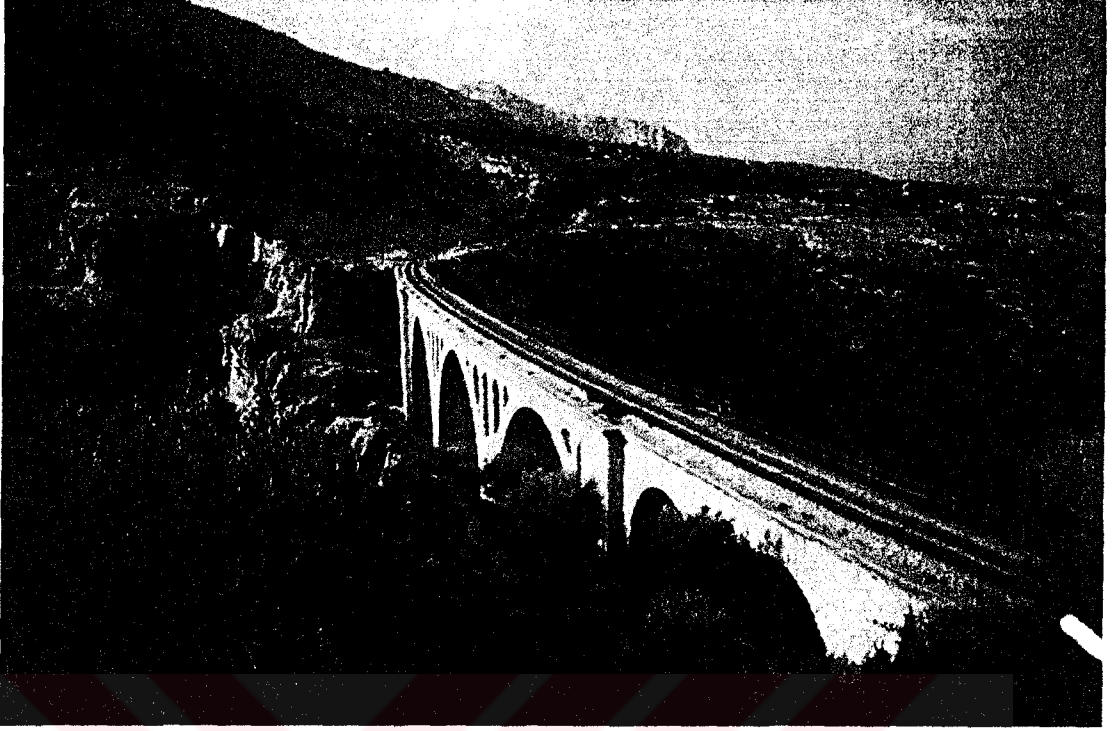
şekil 4.28 Piknik Alanı İçerisindeki Çocuk yun Alanından Bir Görünüm

Alman Köprüsü

şekil 4.29'da gördüğümüz Alman Köprüsü Karaisalı'da görülebilecek tarihi değeri olan yerlerden biridir. Akdeniz doğal bitki örtüsü ile bütünleşen görünümü yanında üstlendiği bir görev de önemini arttırmaktadır. şekil 4.30'da görüldüğü gibi köprünün üzerinden Niğde-Adana hattı tren yolu geçmektedir.

şekil 4.29 Alman Köprüsü'nden Genel Bir Görünüm

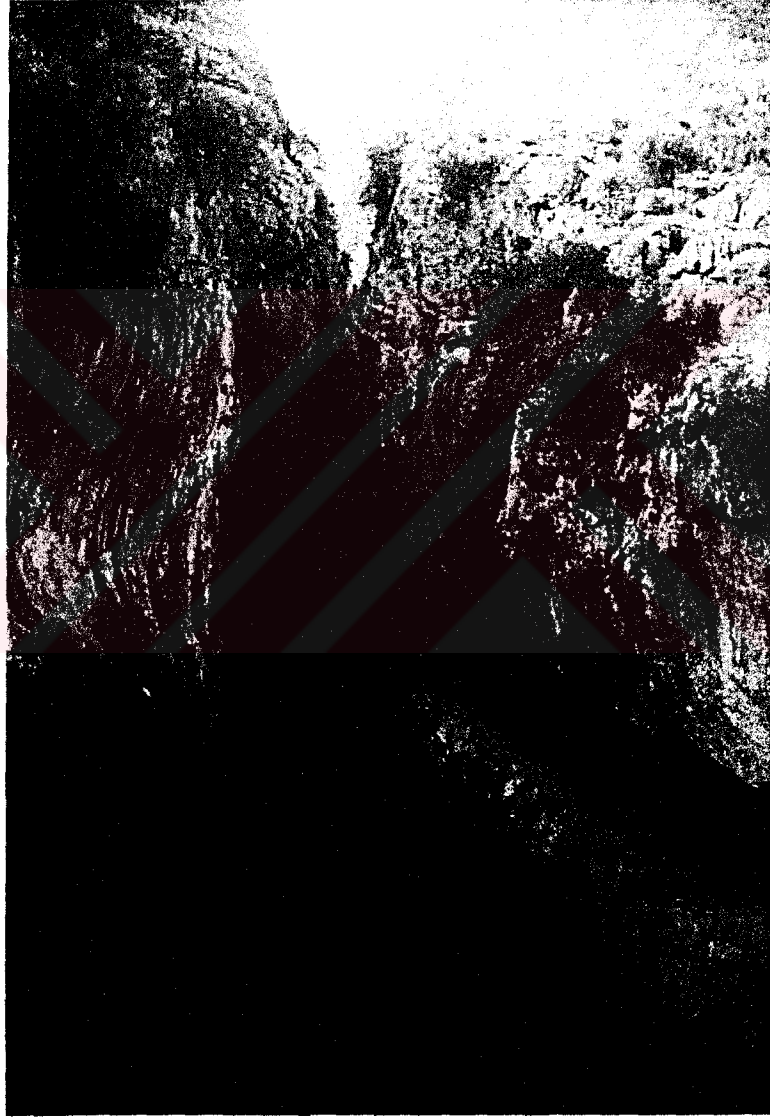

şekil 4.30 Üzerinden Tren yolu Geçen Köprünün Görünümü
Kapız (Kapıkaya Kanyonu)

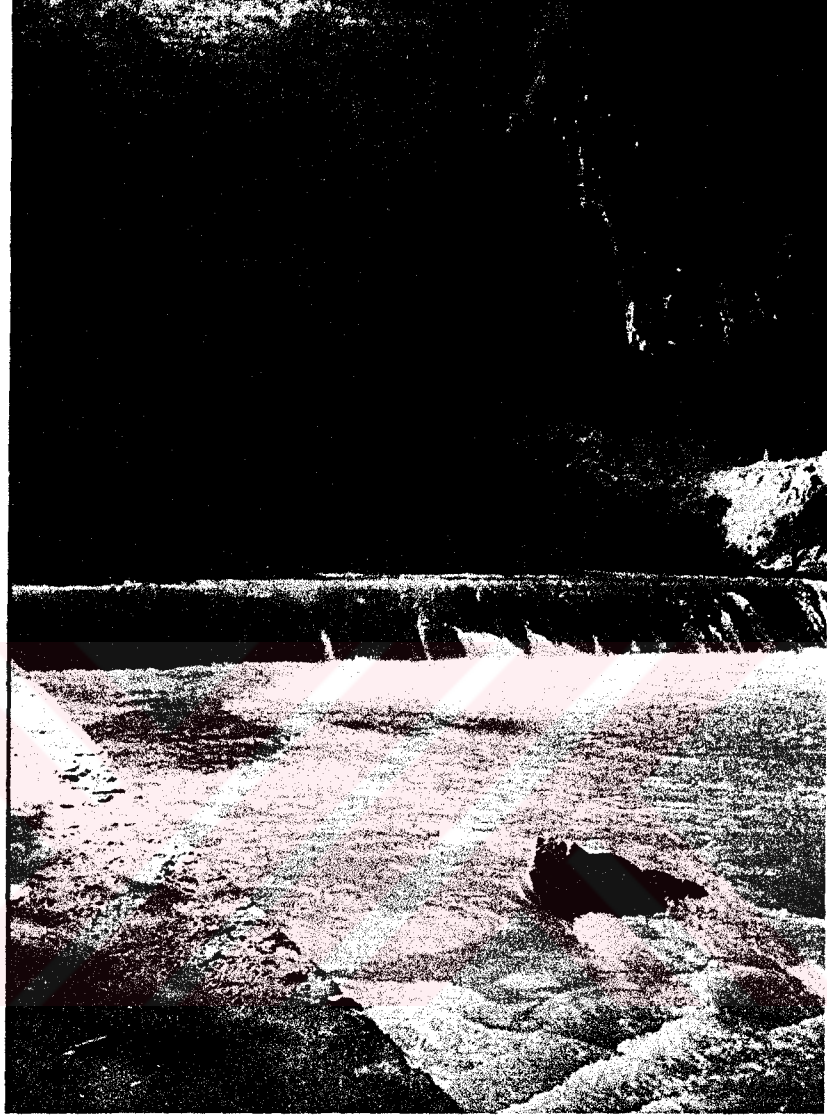

şekil 4.31 Kapız'dan Genel Bir Görünüm

Bir deprem sonucu oluşan Kapız'a ait genel bir görünüm Şekil 4.31'de verilmiştir. Doğa yürüyüşleri son günlerde organize bir biçimde yapılmaktadır. Turizm Bakanlığı bu amaca uygun yerleri belirlemektedir. Kapız da doğa yürüyüşlerinin yapıldığı bir yer olarak kabul görmeye başlamıştır. Şekil 4.32'de görüldüğü gibi arasından akarsuyun geçtiği vadide dağın bir tarafında yürüyüş yolunun açılması uygun g r lm ştir. Doğal biçimde ikiye ayrılmış dağın arasından geçen akarsu Şekil 4.33'te de verilen  akıt Suyu'dur.

Şekil 4.32 Trekking İçin Vadinin Bir Tarafında Açılan Yoldan Bir Görünüm

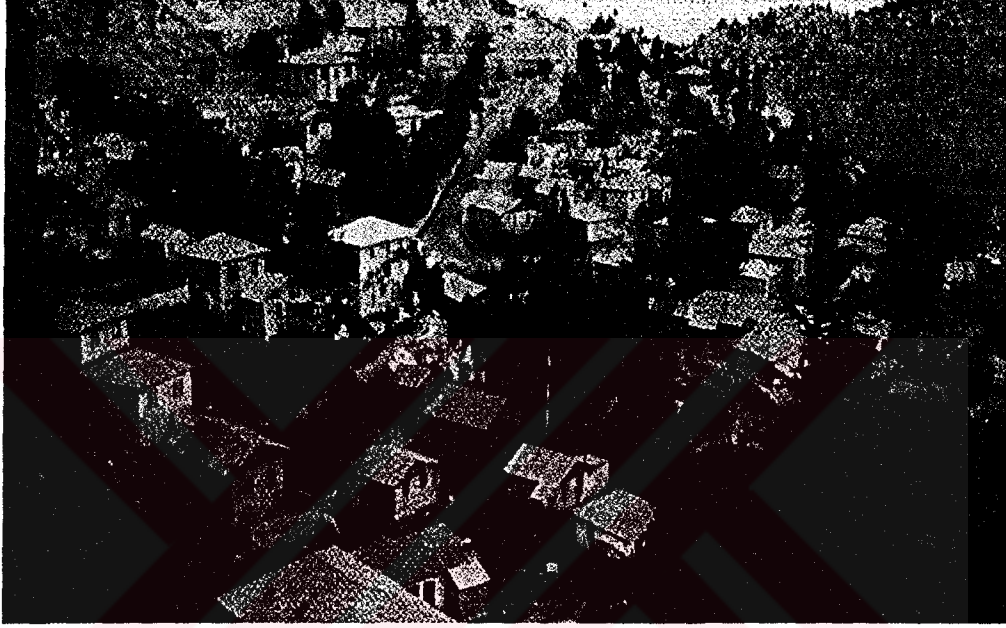
şekil 4.33 Vadiden Geçen akıt Suyundan Bir Görünüm

Kızıldağ Yaylası

Karaisalı'da yayla turizmi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Karaisalı'nın en büyük yaylası 664 ha'lık alana sahip Kızıldağ Yaylası'dır. 1600 m yükseklikte olan yayla genellikle dik eğimli yamaçlara sahip olup, yerleşimin de bu yamaçların eteğinde kurulmuş olduğu şekil 4.34'te görülmektedir. Yaylanın Adana'ya 75 km, ilçeye ise yaklaşık 27 km uzaklıktadır. Asfalt bir yolla ulaşım sağlanmaktadır. Yayladaki halkın elektrik, içme suyu, telekomünikasyon hizmetleri sağlanmaktadır. Geçmişte imarsız bir yapılaşma varken, 1993 yılından itibaren imar planı

uygulanmaya başlamıştır. Alt yapı çalışmaları halen sürmektedir. Yerleşimin ancak yarısında kanalizasyon sorunu çözülmüş durumdadır.

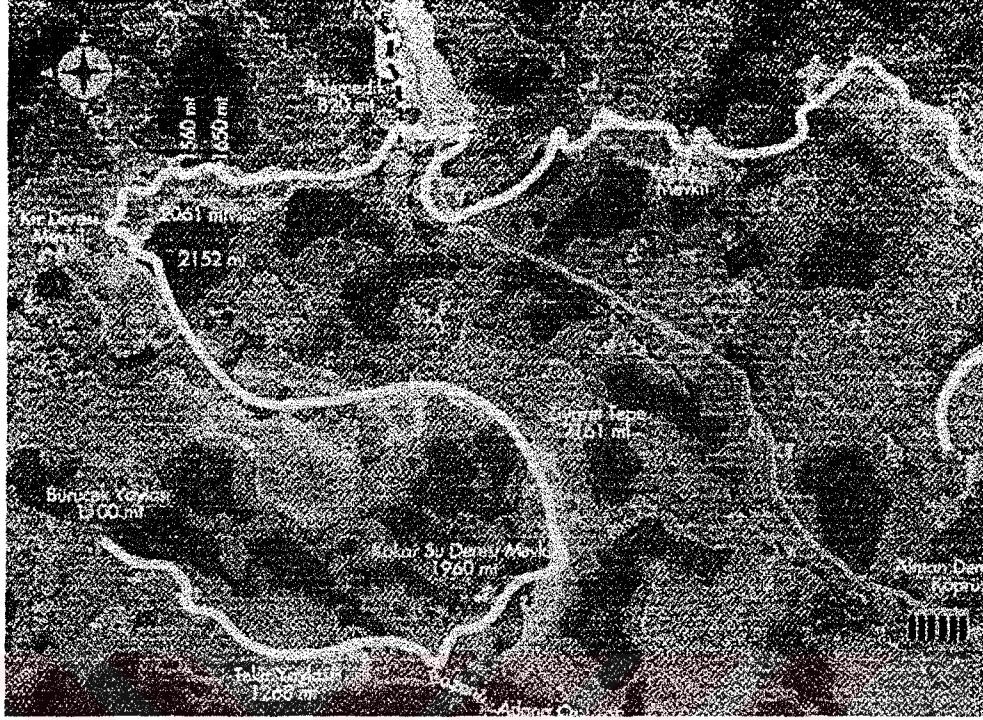
Karaisalı halkının yoğun olarak rağbet ettiği yaylada Adana kent merkezinde oturan Karaisalılar ile Adana'nın ilçelerinden gelen kişilerin de yoğun olduğu görülmektedir.

Şekil 4.34 Torosların Yamaçlarında Kurulan Kızıldağ Yaylası'ndan Bir Görünüm

Adana'da uzun süren sıcak ve kurak yaz döneminde hem iklim hem de doğa ile baş başa kalma isteğinden kaynaklanan sebeplerle Kızıldağ'a gelen kişiler Haziran ayı ile Eylül ortasına kadar olan süreyi burada geçirmektedir. Bazı yaylalarda olduğu gibi kış dönemini yaylada geçirme imkanı yoktur.

Turizm Bakanlığı Pozantı-Karaisalı arasında belli bir hat belirleyerek burayı doğa yürüyüşleri parkuru olarak göstermiştir. Karaisalı-Pozantı Trekking Parkuru Şekil 4.35'te verildiği gibidir.

Şekil 4.35 Karaisalı- Pozantı Arası Trekking Parkuru

4.3 Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Araştırma alanında yapılan gözlem, mülakat ve tespitler sonucunda alandaki kullanıcı gereksinimlerini belirlemek için ankete ihtiyaç duyulmuştur. 200 kişiye uygulanan anket halkın sosyal alanları veya kentsel mekanları kullanım amaç ve yoğunlukları ile bunların yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Anket sonuçlarının halkın gereksinimini ortaya koymasıyla kent planlamasındaki ilkelere yol gösterici olması amaçlanmıştır. Planlamada yalnız teknik bilgilere değil halkın fikirlerine göre hareket etmek gerekmektedir. Yapılacak değerlendirme çalışması sonucunda Karaisalı açık ve yeşil alanlarında kullanıcıların gereksinimlerindeki eğilimler ortaya konacaktır.

Karaisalı halkının açık ve yeşil alan gereksinimini belirlemek amacıyla yapılan anket Gültekin (1979)'den yararlanılarak iki aşamalı olarak düşünülmüştür. Birinci aşamada kişinin bireysel özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. (Cinsiyet, medeni hal, yaş, sağlık durumu, öğrenim durumu, işi, hanedeki kişi sayısı, gelir, bahçeye sahip olma durumu, araba sahibi olma durumu, haftalık ve yıllık izin süreleri, izinde gidilen yerler)

Anketin ikinci aşamasında kullanıcının yaptığı rekreasyonel faaliyetler ile aktiviteyi gerçekleştirdiği alanın kullanımı ile ilgili sorular ve oluşturulan fiziksel çevre koşulları hakkında bilgi almak için düzenlenen sorular yer almaktadır. Kişilerin Karaisalı'da yapabileceği faaliyetleri yapmama nedenleri dört ayrı seçenekte belirlenmeye çalışılmıştır. Bu seçenekler, “ilgimi çekmiyor”, “maddi yetersizlik”, “vakit bulamıyorum”, “burada yok” olarak sıralanmıştır. “Burada yok” cevabı kişinin Karaisalı'da o faaliyeti yapabileceğinden habersiz olduğunun göstergesi olacaktır.

Anketin ikinci aşamasındaki diğer bir soru mevcut durumu belirlemekten çok Karaisalı'da olmayan fakat olması istenen faaliyetleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Karaisalı'da bulunmayan bu rekreasyonel faaliyetleri yapabilmek amacıyla kent dışında bir yere gidip gitmedikleri bir soruyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu aşamada Karaisalı halkının kent içindeki ve çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulup bulmadığı ve yaşadığı çevreden memnuniyetinin belirlenmesi de anketin amaçlarından birisi olmuştur.

Karaisalı'daki Halkın Cinsiyet Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Ankete katılan 200 kişiden 84'ü kadın, 116'sı erkektir. Buna göre kadınların oranının % 42, erkeklerin oranının ise % 58 olduğu belirlenmiştir. Çizelge 4.21'e göre erkeklerin kadınlara oranla daha büyük bir kısmının açık yeşil alanları yeterli bulduğu görülmektedir. Erkeklerin % 14.7'si kadınların % 10.7'si yeterli bulurken, erkeklerin % 70.7'si kadınların %78.6'sı yetersiz bulmaktadır.

Ankete katılan 84 kadından yalnızca 9'unun Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulduğu, 9'unun kısmen yeterli, 66'sının ise yetersiz bulduğu belirlenmiştir. Ankete katılan 116 erkekten 17'sinin açık yeşil alan miktarını yeterli bulduğu, 17'sinin kısmen yeterli, 82'sinin ise Karaisalı'daki açık yeşil alan miktarını yetersiz bulduğu görülmektedir.

Erkeklerin yapabileceği faaliyetlerin kadınlardan daha fazla olduğu düşünülürse de kısmen yeterli buluyorum diyenlerin oranı da eklendiğinde halkın çok büyük bir kısmının Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulmadığı görülmektedir.

Çizelge 4.21. Karaisalı'daki Halkın Cinsiyet Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Cinsiyet	Halka Göre Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kadın	66	% 78.6	9	% 10.7	9	% 10.7
Erkek	82	% 70.7	17	% 14.6	17	% 14.7
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı'daki Halkın Yaş Gruplarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Çizelge 4.22'ye göre 15-25 yaş grubunun yalnızca % 4'ü açık yeşil alanları yeterli bulurken, % 18'i kısmen yeterli, % 78'i de yetersiz bulmaktadır. 26-35 yaş grubunun % 68'i, 36-45 yaş grubunun % 74'ü, 46-60 yaş grubunun % 80'ı, 61 ve üzeri yaş grubunun büyük kısmı (% 70'i) Karaisalı'daki açık yeşil alanları yetersiz bulmaktadır.

Ankete katılan 15-25 yaş grubundaki 50 kişinin 2'si Karaisalı'daki açık yeşil alan miktarını yeterli bulurken, 9'u kısmen yeterli, 39'u ise yetersiz bulmaktadır. 26-35 yaş grubundaki 50 kişinin ise 8'i açık yeşil alanları yeterli bulurken, 8'inin kısmen yeterli 34'ünün ise yetersiz bulunduğu görülmektedir. 61 ve üzeri yaş grubundaki 20 kişinin 3'ü Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken, 3'ü kısmen yeterli, 14'ü ise yetersiz bulmuştur.

Sonuçlara bakıldığında yaş gruplarının tümünde Karaisalı'daki açık yeşil alan miktarlarının yetersiz bulunduğu görülmektedir. 15-25 yaş grubunda açık yeşil alanları yeterli bulanların oranı diğer yaş gruplarından belirgin bir oranda düşüktür. 46-60 yaş grubundaki kişilerin Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yetersiz bulma oranı % 80 olup; 15-25 yaş grubunun yetersiz bulma oranından da yüksektir. Yaş grupları içerisinde 61 ve üzeri yaş grubu ile 26-35 arası yaş grubunun açık ve yeşil alanları yetersiz bulma oranları en düşüktür. Buna göre bu iki yaş grubunun

yapabileceği ya da yapmak istediği faaliyetlerin diğer gruplara göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.22. Karaisali'daki Halkın Yaş Gruplarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Yaş Grupları	Halka Göre Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
15-25	39	% 78.0	9	% 18.0	2	% 4.0
26-35	34	% 68.0	8	% 16.0	8	% 16.0
36-45	37	% 74.0	4	% 8.0	9	% 18.0
46-60	24	% 80.0	2	% 6.7	4	% 13.3
61 ve üzeri	14	% 70.0	3	% 15.0	3	% 15.0
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisali'daki Halkın Sağlık Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre halkın % 87'sinin sağlıklı olduğu, %13'ünün ise sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olduğu belirlenmiştir. Ankete katılan 200 kişiden 174'ü sağlıklı iken 26'sı sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olduğunu belirtilmiştir.

Çizelge 4.23'e göre sağlık durumu iyi olan kişilerin %12.1'i açık yeşil alanları yeterli bulurken, %13.2'si kısmen yeterli, %74.7'si ise yetersiz bulmaktadır. Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilerin ise %19.2'sinin yeterli, %11.5'inin kısmen yeterli, %69.2'sininde yetersiz bulduğu belirlenmiştir.

Sağlıklı olduğu bilinen 174 kişiden 21'i Karaisali'daki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 23'ü kısmen yeterli, 130'u da yetersiz bulmaktadır. Sağlık problemi olan 26 kişiden 5'i açık yeşil alanları yeterli, 3'ü kısmen yeterli, 18'i ise yetersiz bulmaktadır. Sağlıklı olan kişilerin Karaisali'daki açık ve yeşil alanları yetersiz bulma oranının sağlık problemi olan kişilere oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Sağlık problemi olan kişilerin mevcut açık yeşil alanları yeterli bulma oranı sağlıklı

kişilerden daha fazladır. Dağ ile ova arasında kurulan Karaisalı'nın Adana'dan daha serin olma ve kırsal alan özelliği nedeniyle sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilere yeterli açık ve yeşil alan sunduğu düşünülebilir. Çizelge 4.23. Karaisalı'daki Halkın Sağlık Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların

Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Sağlık Durumu	Halka Göre Açık Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Sağlıklı	130	% 74.7	23	% 13.2	21	% 12.1
Sürekli Tedavi Gördüğü Bir Hastalığı Var	18	% 69.2	3	% 11.5	5	% 19.2
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı'da Yaşayan Halkın Eğitim Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Çizelge 4.24'te okur-yazar olmayan kişilerin % 30.8'i Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken % 7.7'si kısmen yeterli, % 61.5'inin de yetersiz bulunduğu görülmektedir. Okur-yazar kişilerin % 68.4'ü ilk, orta ve dengi okul mezunlarının % 68.2'si, lise ve dengi okul mezunlarının % 79.2'si, üniversite ve üstü mezunlarının % 84.0'ı açık yeşil alanları yetersiz bulmaktadır.

Okur-yazar olmayan 13 kişinin 4'ü Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken, 1'i kısmen yeterli, 8'i de yetersiz bulmaktadır. Okur-yazar olan 19 kişinin 2'si açık yeşil alan miktarını yeterli bulurken, 4'ü kısmen yeterli, 13'ü ise yetersiz bulmaktadır. Lisans ve üstü mezunu olan 25 kişinin 3'ü Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken, 1'i kısmen yeterli, 21'i ise yetersiz bulmuştur.

Eğitim düzeyi arttıkça açık yeşil alanları yetersiz bulanların oranı da artış göstermektedir. Özellikle okur-yazar olmayan kişiler ile lise ve dengi okul mezunu kişileri karşılaştırdığımızda arada çok büyük bir fark olduğu görülmektedir. Okur-yazar olmayanların çok büyük bir kısmı açık ve yeşil alanları yeterli bulurken lise mezunları ile lisans mezunlarının çok büyük kısmının da tam tersine yetersiz bulunduğu

görülmektedir. Karaisalı'daki halkın eğitim durumunun Karaisalı'daki açık ve yeşil alanların yeterliliğini etkilediği görülmektedir.

Çizelge 4.24. Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Eğitim durumu	Halka Göre Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Okur -yazar değil	8	% 61.5	1	% 7.7	4	% 30.8
Okur-yazar	13	% 68.4	4	% 21.1	2	% 10.5
İlk, orta ve dengi okul mezunu	45	% 68.2	8	% 12.1	13	% 19.7
Lise ve dengi okul mezunu	61	% 79.2	12	% 25.6	4	% 5.2
Lisans ve üstü mezunu	21	% 84.0	1	% 4.0	3	% 12.0
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı'daki Halkın Gelir Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Ankete katılan kişilerin gelir durumlarının Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yeterli bulmaları üzerine etkisi Çizelge 4.25'te görülmektedir. 200 kişi üzerinde yapılan ankette 148 kişinin Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yetersiz, 26 kişinin kısmen yeterli, 26 kişinin ise yeterli bulduğu görülmektedir. Halkın % 74'ü açık ve yeşil alanları yetersiz bulurken, % 13'ü kısmen yeterli, %13'ü de yeterli bulmaktadır. Geliri 165 milyon ve altı olan kişilerin % 58.6'sı Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yetersiz bulurken, %24.1'i kısmen yeterli, % 17.2'si de yeterli bulmaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki kişilerin ise % 56.2'si yetersiz, % 18.8'i kısmen yeterli, % 25'i de yeterli bulmaktadır. 301-500 milyon arası gelir grubundaki kişilerin 81.8'i yetersiz, % 9.1'i kısmen yeterli, % 9.1'i yeterli bulmaktadır. 501-800 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 84.8'i yetersiz, % 9.1'i kısmen yeterli, % 6.1'i yeterli bulmaktadır. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin % 100'ünün Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yetersiz bulduğu görülmektedir. Ankete katılan kişilerden 165 milyon ve altı gelir grubundaki

29 kişiden 17'si Karaisali'daki açık ve yeşil alanları yetersiz, 7'si kısmen yeterli, 5'i de yeterli bulmaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki 48 kişiden 27'si yetersiz, 9'u kısmen yeterli, 12'si ise yeterli bulunduğunu belirtmiştir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişinin 63'ü yetersiz, 7'si kısmen yeterli, 7'si de yeterli bulmaktadır. 501-800 milyon arası gelir grubundaki 33 kişiden 28'i yetersiz bulurken, 3'ü kısmen yeterli, 2'si ise yeterli bulmuştur. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki 13 kişinin tümünün Karaisali'daki açık ve yeşil alanları yetersiz bulduğu görülmektedir.

Karaisali'da yaşayan halkın gelir düzeyi arttıkça kişilerin Karaisali'daki açık yeşil alanları yetersiz bulma oranının da arttığı; hatta en üst gelir grubunda bu oranın % 100'e kadar ulaştığı görülmektedir. Gelir düzeyi yüksek olan kişilerin Karaisali'da yapmak istediği rekreasyonel faaliyetlerin sınırlı olduğu ya da olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 4.25. Karaisali'daki Halkın Gelir Durumlarının Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Gelir Durumu (Aylık)	Halka Göre Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	17	% 58.6	7	% 24.1	5	% 17.2
166-300 milyon arası	27	% 56.2	9	% 18.8	12	% 25.0
301-500 milyon arası	63	% 81.8	7	% 9.1	7	% 9.1
501-800 milyon arası	28	% 84.8	3	% 9.1	2	% 6.1
801 milyon ve üzeri	13	% 100	–	–	–	–
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı'daki Halkın Ev Bahçelerine Sahip Olup Olmama Durumlarının Kentteki Mevcut Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre, halkın %56'sı sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak büyüklükte bir bahçeye sahip olduğu; %44'ünün ise sahip olmadığı belirlenmiştir. Çizelge 4.26'da sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak büyüklükte bahçesi olmayanların açık yeşil alan miktarını yetersiz bulma oranının bahçesi olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bahçesi olanların % 20.5'i Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken % 8'i kısmen yeterli, % 71.6'sı da yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. Bahçesi olmayanların yalnızca % 7.1'i yeterli % 17'si kısmen yeterli, % 75.9'u da yetersiz bulmuştur. Sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak büyüklükte bahçesi olan 88 kişiden 18'i Karaisalı'daki açık yeşil alan miktarı yeterli bulurken, 7'si kısmen yeterli, 63'ü ise yetersiz bulmaktadır. Sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak büyüklükte bahçesi olmayan 112 kişiden 8'i Karaisalı'daki açık yeşil alanları yeterli bulurken 19'u kısmen yeterli 85'i ise yetersiz bulmaktadır.

Evinde sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilecek büyüklükte bahçesi olan kişilerin açık ve yeşil alanları yeterli bulma oranı bahçesi olmayanlara göre oldukça yüksektir. Bahçesi olan kişiler piknik, dinlenme vb.. faaliyetlere olan ihtiyaçlarını Karaisalı'daki alanlar yerine kendi bahçelerinde giderebilmektedir. Bu nedenle de mevcut açık ve yeşil alan ihtiyacının bahçesi olmayanlara oranla daha az oranda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.26. Karaisalı'daki Halkın Ev Bahçelerine Sahip Olup Olmama Durumlarının Kentin Mevcut Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

	Halka Göre Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Bahçesi olan	63	% 71.6	7	% 8.0	18	% 20.5
Bahçesi olmayan	85	% 75.9	19	% 17.0	8	% 7.1
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentteki Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Çizelge 4.27'ye göre evinde sürekli kullanabileceği arabası olanların açık yeşil alanları yetersiz bulma oranının olmayanlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Arabası olanların % 79.2'si Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yetersiz, % 10.9'u kısmen yeterli, % 9.9'u yeterli bulmaktadır. Arabası olmayanların ise % 67.8'i yetersiz, % 15.2'si kısmen yeterli, % 16.2'si ise yeterli bulmaktadır.

Evinde sürekli kullanabileceği arabası olan 101 kişinin 10'u Karaisalı'daki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 11'i kısmen yeterli, 80'i de yetersiz bulmaktadır. Arabası olmayan 99 kişinin ise 16'sının açık yeşil alanları yeterli bulduğu, 15'inin kısmen yeterli bulduğu, 68'inin ise yetersiz bulduğu belirlenmiştir.

Halkın büyük kısmı açık ve yeşil alanları yetersiz bulurken, arabası olan kişilerin daha yüksek oranda yetersiz bulduğu görülmektedir. Bu da arabayla gidilebilecek, kent dışındaki açık ve yeşil alanların yeterli olmadığını bir göstergesidir. Arabası olmayan kişilerin ise açık ve yeşil alanları daha yüksek oranda yeterli bulduğu, bunun yanı sıra da yeterli bulanlar oranında kısmen yeterli bulanlar olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.27. Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentteki Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterli Bulunması İle İlişkisi

	Halka Göre Açık ve Yeşil Alan Miktarının Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Arabası olanlar	80	%79.2	11	% 10.9	10	% 9.9
Arabası olmayanlar	68	% 68.7	15	% 15.2	16	% 16.2
Toplam	148	% 74.0	26	%13	26	%13

Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi

Karaisalı halkının % 90'ı Karaisalı'da altyapısı olmadığı halde alışveriş merkezini dolaşmak isterken, % 10'u faaliyete ilgisiz kalmıştır. Ankete katılan 200 kişiden 180'i kentte bulunabilecek herhangi bir alışveriş merkezini dolaşmak isterken, 20 kişi istemediğini belirtmiştir.

Çizelge 4.28'de verilen bilgilere göre, 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 89.7'si, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 89.6'sı, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 89.6'sı, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 87.9'u, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin de % 100'ü Karaisalı'da altyapı yeterli olsa bu faaliyeti yapmak istediğini belirtmiştir.

Anket sonuçlarına göre, tüm gelir grubundaki kişilerin alışveriş merkezini dolaşma isteğinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte faaliyeti yapmak isteyenler arasındaki en yüksek yüzdeye 801 milyon ve üzerindeki gelir düzeyindeki kişilerde ulaşılmıştır. Bu kişilerin tümü Karaisalı'da alt yapı yeterli olsa kentte bulunabilecek herhangi bir alışveriş merkezini dolaşmak istediğini belirtmiştir.

Çizelge 4.28. Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi

Gelir Grupları	Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşmak İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşmak İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	26	% 89.7	3	% 10.3
166-300 milyon arası	43	% 86.6	5	% 10.4
301-500 milyon arası	69	% 89.6	8	% 10.4
501-800 milyon arası	29	% 87.9	4	% 12.1
801 milyon ve üzeri	13	% 100.0	—	—
Toplam	180	% 90.0	20	% 10.0

Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi

Ankete katılan kişilerin ortalama % 72'si Karaisalı'da altyapısı bulunmayan bu faaliyeti yapmak istediğini, % 27.5'i de istemediğini belirtmiştir. Ankete katılan 200 kişiden 145'i kentte bulunabilecek tiyatro ve sinemaya gitmek isterken, 55'i ise istememektedir.

Çizelge 4.29'a göre 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 58.6'sı, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 72.9'u, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 67.5'i, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 90.9'u, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin % 84.6'sı faaliyeti yapmak istediğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 41.4'ü, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 27.1'i, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 32.5'i, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 9.1'i, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin % 15.4'ü kente bulunabilecek herhangi bir tiyatro ve sinemaya gitmek istemediğini belirtmiştir.

165 milyon ve altı gelir düzeyindeki 29 kişinin 17'si, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki 48 kişinin 35'i, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki 77 kişinin 52'si, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki 33 kişinin 30'u, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki 13 kişinin 11'i Karaisalı'da bulunması halinde yapmak istediğini belirtmiştir. Buna karşın 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki 29 kişiden 12'si, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki 48 kişiden 13'ü, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki 77 kişiden 25'i, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki 33 kişiden 3'ü, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki 13 kişiden ise 2'si kentte bulunabilecek herhangi bir tiyatro ve sinemaya gitmek istemediğini belirtmiştir.

Gelir düzeyi, kişilerin bu faaliyete olan ilgisini etkilemiştir. 165 milyon ve altı gruptaki kişilerin % 58.6'sı, 501-800 milyon arası gruptaki kişilerin ise % 90.2'si istemektedir. Genel olarak faaliyete olan ilgiyle birlikte gelir düzeyi arttıkça faaliyete olan istek de artmıştır. Gelir durumunun tiyatro ve sinemaya olan isteği arttırdığı görülebileceği gibi olumsuz etkinin en fazla 165 milyon ve altı gelir grubunda ortaya çıktığı da görülmektedir. Bu grubun üstündeki diğer gruplarda faaliyeti yapma isteği gözle görünür bir artış göstermiş 501-800 milyon arası gelir grubunda % 90'a

ulaştığı görülmüştür. Gelir gruplarına göre halkın çoğunluğunun faaliyeti yapmak istemesi ilçe de tiyatro ve sinema salonları üzerinde durulması gerektiğinin bir göstergesidir.

Çizelge 4.29. Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi

Gelir Grupları	Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	17	% 58.6	12	% 41.4
166-300 milyon arası	35	% 72.9	13	% 27.1
301-500 milyon arası	52	% 67.5	25	% 32.5
501-800 milyon arası	30	% 90.9	3	% 9.1
801 milyon ve üzeri	11	% 84.6	2	% 15.4
Toplam	145	% 72.5	55	% 27.5

Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi

Karaisalı'da yaşayan kişilerin Karaisalı'da bulunmadığı halde en çok yapmayı istedikleri faaliyetlerden biri de müzikli açık alanlara gitmektir. Halkın %72'si bu faaliyeti yapmak isterken, % 28'i istemediğini belirtmiştir. Ankete katılan 200 kişiden 144'ünün müzikli açık alanlara gitmek istediğini, 56'sının ise istemediğini görmekteyiz.

Çizelge 4.30'da görüldüğü dibi 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 69'u, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 72.9'u, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin 68.8'i, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 78.8'i, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin ise % 76.9'u kentte bulunabilecek müzikli açık alanlara gitmek istediğini belirtmiştir. Buna karşılık, 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 31'i, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 27.1'i, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 31.2'si, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 21.2'si, 801 milyon ve

üzeri gelir düzeyindeki kişilerin ise % 23.1'i kentte bulunabilecek müzikli açık alanları tercih etmediğini belirtmiştir.

165 milyon ve altı gelir düzeyindeki 29 kişiden 20'si kentte bulunabilecek müzikli açık alanların olmasını istediğini, 9'u ise istemediğini belirtmiştir. 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki 48 kişiden 35'i istediğini, 13'ü ise istemediğini; 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki 77 kişiden 53'ü istediğini, 24'ü istemediğini; 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki 33 kişiden 26'sı istediğini, 7'si ise istemediğini; 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki 13 kişiden 10'u istediğini, 3'ü ise istemediğini belirtmiştir.

Halkın ortalama % 72'sinin eğlenmeye ve dinlenmeye ayırdığı vakitlerde bu faaliyeti yapmak istediği görülmektedir. 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 69'u, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin ise % 76.9'u bu faaliyeti Karaisalı'da görmek istediğini belirtmiştir. Halkın tüm gelir düzeylerinde kentte bulunabilecek müzikli açık alanlara gitmek istediği görülmektedir. İncelenen tüm gelir gruplarında hemen hemen benzer oranlarda faaliyete karşı yüksek bir ilgi olduğu saptanmıştır. Bundan yola çıkarak İlçede müzikli açık alanlara yer verilmesi ve bu alanlarda sürekli faaliyetlerin yapılması gerektiği söylenebilir.

Çizelge 4.30. Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi

Gelir Grupları	Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	20	% 69.0	9	% 31.0
166-300 milyon arası	35	% 72.9	13	% 27.1
301-500 milyon arası	53	% 68.8	24	% 31.2
501-800 milyon arası	26	% 78.8	7	% 21.2
801 milyon ve üzeri	10	% 76.9	3	% 23.1
Toplam	44	% 72.0	56	% 28.0

Karaisali Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Bir Yüzme Havuzuna Gitme İsteği İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre, eğlenme ve dinlenmeye ayırdığı zamanlarda yüzme havuzuna gitmek isteyen kişilerin oranının % 56.5 olduğu, istemeyen kişilerin oranının ise % 43.5 olduğu belirlenmiştir. Ankete katılan 200 kişiden 113'ü faaliyeti yapmak isterken, 87'sinin istemediği görülmüştür.

Eğlenmek ve dinlenmek için ayırdığı vakitlerde havuza gitmek isteyen kişilerin oranının gelir gruplarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Çizelge 4.31'e göre 165 milyon ve altı gelir grubundaki kişilerin % 51.7'si bu faaliyeti yapmak isterken; % 48.3'ü istememektedir. Gelir düzeyi arttıkça faaliyeti yapmak isteyenlerin oranı da artış göstermektedir. 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 52.1'i, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 48.1'i, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 81.8'i, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin ise % 69.2'si kentte bulunabilecek bir yüzme havuzuna gitmek istediğini belirtmiştir.

165 milyon ve altı gelir grubundaki 29 kişiden 6'sı yüzme havuzuna gitmek isterken, 14'ü gitmek istememiştir. 166-300 milyon gelir düzeyindeki 48 kişiden 25'i isterken, 23 istemediğini, 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişiden 37'si gitmek istediğini, 40'ı ise istemediğini belirtmiştir. 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki 33 kişiden 27'si istekli, 6'sı ise isteksiz olduğunu belirtmektedir. 800 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki 13 kişiden 9'u isterken, 4'ü istememektedir.

Gelir seviyesi ile birlikte kentte bulunabilecek bir yüzme havuzuna gitmek isteyenlerin oranının da artış gösterdiği görülmektedir. Özellikle 500 milyon ve üzeri gelir gruplarında yüzme havuzuna gitmek isteyenlerin oranının oldukça yükseldiği görülmektedir. Halkın gelirine bakıldığında da yarısından çoğunun ilçede bulunacak bir yüzme havuzuna gitmek istedikleri görülmektedir. Bu sebeple halka hizmet edebilecek açık ve kapalı yüzme havuzu kompleksinin kurulması önerilebilir.

Çizelge 4.31. Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Bir Yüzme Havuzuna Gitme İsteği İle İlişkisi

Gelir Grupları	Kentte Bulunabilecek Bir Yüzme Havuzuna Gitmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Bir Yüzme Havuzuna Gitmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	15	% 51.7	14	% 48.3
166-300 milyon arası	25	% 52.1	23	% 47.9
301-500 milyon arası	37	% 48.1	40	% 51.9
501-800 milyon arası	27	% 81.8	6	% 18.2
801 milyon ve üzeri	9	% 69.2	4	% 30.8
Toplam	113	% 56.5	87	% 43.5

Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Turla Seyahat Etme İsteği İle İlişkisi

Ankete katılan kişilerin % 74'ü Karaisalı'da alt yapısı olmadığı halde turla gezmek isterken, % 26'sı faaliyete ilgisizliğini belirtmiştir. Ankete katılan 200 kişinin 148'i bu faaliyetin Karaisalı'da alt yapısı olması halinde yapmak istediğini, 52'si ise istemediğini söylemiştir.

Çizelge 4.32'de görüldüğü gibi 165 milyon ve altı gelir düzeyine sahip kişilerin % 69'u, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin %58.3'ü, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 76.6'sı, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 87.9'u, 801 milyon ve üzerindeki gelir grubundaki kişilerin ise % 92.3'ü Karaisalı'da olması halinde bu faaliyeti yapmak istediğini belirtmiştir. Aynı gelir gruplarında turla seyahat etme olanağına sahip olmak isteyenlerin daha düşük oranlarda olduğu görülmektedir. 165 milyon ve altı gelir düzeyindeki kişilerin % 31'i, 166-900 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 41.7'si, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 23.7'si, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki kişilerin % 12.1'i faaliyeti istemediğini, 801 ve üzeri gelir düzeyindeki kişilerin % 7.7'si ise istediğini belirtmektedir.

165 milyon ve altı gelir düzeyindeki 29 kişiden 20'si, 166-300 milyon arası gelir düzeyindeki 48 kişiden 28'i, 301-500 milyon arası gelir düzeyindeki 77 kişiden 59'u, 501-800 milyon arası gelir düzeyindeki 33 kişiden 29'u, 801 milyon ve üzeri gelir düzeyindeki 13 kişiden 12'si turla gezmek istemektedir.

Turla seyahat isteyen kişilerin bütün gelir gruplarında yüksek oranda olduğu ve bu oranın gelir seviyesi arttıkça artış gösterdiği görülmektedir. En alt seviyedeki grupta faaliyeti yapmak isteyenlerin oranı% 69 iken, en üst seviyedeki gelir grubunda bu oran % 92.3'e çıkmıştır. Karaisalı halkının seyahat etme eğiliminde olduğu fakat bunun gelir durumu ile sınırlandığı görülmektedir. 300 milyon üzerindeki gelir gruplarında % 75'in üzerine çıkan bir oran vardır. Bu sebeple halka seyahat olanağı sağlanmalıdır.

Çizelge 4.32. Karaisalı Halkının Gelir Durumunun Kentte Bulunabilecek Turla Seyahat Etme İsteği İle İlişkisi

Gelir Grupları	Kentte Bulunabilecek Bir Turla Seyahat Etmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Bir Turla Seyahat Etmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	20	% 69	9	% 31.0
166-300 milyon arası	28	% 58.3	20	% 41.7
301-500 milyon arası	59	% 76.6	18	% 23.4
501-800 milyon arası	29	% 87.9	4	% 12.1
801 milyon ve üzeri	12	% 100.0	1	% 7.7
Toplam	148	% 90.0	52	% 26

Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi

Öncelikle evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olan kişilere bakarsak, bu kişilerin % 50.5 gibi bir orana sahip olduğunu görmekteyiz. Anket sonucunda arabası olmayan kişilerin oranında % 49.5 olduğu belirlenmiştir. Ankete katılan toplam 200 kişiden 101'inin arabası varken 99'u araba sahibi değildir.

Çizelge 4.33’de görüldüğü gibi evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olan kişilerin % 55.4’ü alışveriş merkezlerini dolaşmak istediğini söylerken; % 44.6’sı bu faaliyete ilgisiz kalmıştır. Evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olmayan kişilerin ise yalnızca % 33.3’ü faaliyeti yapmak istediğini, % 66.7’si ise istemediğini belirtmiştir. Araba sahibi olan 56 kişi alışveriş merkezini dolaşmak istediğini söylerken; 45 kişinin ise bu faaliyeti yapmak istemediğini görmekteyiz. Araba sahibi olmayan 33 kişi faaliyeti yapmak isterken, 66 kişi de faaliyete ilgisiz kalmıştır. Yani, ankete katılan 200 kişiden 89’u eğlenme ve dinlenmeye ayırdığı zamanlarda alışveriş merkezini dolaşmak isterken, 111 kişi bu faaliyete zaman ayırmamaktadır.

Kişilerin evinde arabasının bulunmasının bu faaliyete olan isteği gözle görünür bir biçimde etkilediği saptanmıştır. Kentte bulunabilecek bir alışveriş merkezi halkın hem ihtiyaçlarını karşılayabileceği hem de vakit geçirebilecekleri bir alan olacaktır. Araba sahibi olanların daha yüksek oranda istediği bu faaliyete olan ilginin daha çok gelir durumu ile artabileceği düşünülmektedir. Faaliyetin İlçe Merkezinde yani herkesin arabalı yada arabasız ulaşabileceği bir alanda kurulacağı düşünüldüğünde arabası olmayan kişilerde oranın çok daha yüksek çıkması gerekse de tam tersine daha düşük çıkmıştır.

Çizelge 4.33. Karaisali Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşma İsteği İle İlişkisi

	Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşmak İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Herhangi Bir Alışveriş Merkezini Dolaşmak İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Arabası olanlar	56	% 55.4	45	% 44.6
Arabası olmayanlar	33	% 33.3	66	% 66.7
Toplam	89	% 44.5	111	% 55.5

Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi

‘Tiyatro ve sinemaya gitmek’ Karaisalı’da alt yapısı olmayan bir faaliyettir. Buna karşın halkın % 72.5’i bu faaliyeti yapmak istemekte, % 27.5’i ise faaliyete ilgisiz kalmaktadır. Bu sonuçlara göre, Karaisalı’da tiyatro ve sinema olanağının olmamasına karşılık ankete katılan 200 kişiden 145’inin tiyatro ve sinemaya gitmek istediği, 55’inin ise istemediği belirlenmiştir.

Çizelge 4.34’ den de anlaşıldığı gibi araba sahibi olan kişiler ile olmayan kişilerin tiyatro ve sinemaya olan ilgileri birbirine yakın olsa da arabası olmayan kişilerin bu faaliyete daha fazla ilgi gösterdiği görülmektedir. Halkın ortalama % 80.5’i tiyatro ve sinemaya ilgi göstermektedir. Evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olanların % 76.2’si, olmayanların ise % 84.8’i bu faaliyeti yapmak isterken; arabası olanların % 23.8’i, olmayanların da % 15.2’si yapmak istememektedir.

Araba sahibi olan kişilerden sadece 77’si tiyatro ve sinemaya gitmek isterken; 24 kişi bu faaliyeti istememektedir. Arabası olmayan kişilerin ise 84’ü faaliyetle ilgilenirken; 15 kişi ilgisiz kalmıştır. Yani; toplam 161 kişi tiyatro ve sinemaya gitmek istiyorken; 39 kişi istemediğini belirtmiştir. Karaisalı halkının genel eğilimi kentte bulunabilecek bir tiyatro ve sinemaya gitme yönündedir. Araba sahibi olma da az da olsa bu oranı etkilemektedir. Kent merkezinde bulunabilecek tüm faaliyetler gibi tiyatro-sinemada arabası olmayan kişiler tarafından daha fazla istemektedir. Ulaşımın kolay olması halkın faaliyete olan eğilimini arttıracak bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çizelge 4.34. Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitme İsteği İle İlişkisi

	Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Tiyatro ve Sinemaya Gitmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Arabası olanlar	77	% 76.2	24	% 23.8
Arabası olmayanlar	84	% 84.8	15	% 15.2
Toplam	161	% 80.5	39	% 18.5

Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi

Anket sonucunda eğlenmek ve dinlenmek amacıyla ayırdığı vakitlerinde müzikli açık alanlara gitmek isteyen kişilerin % 72, istemeyen kişilerin ise % 28 oranında olduğu belirlenmiştir. Ankete katılan 200 kişiden 144'ü bu faaliyete ilgi duyarken, 56'sı ilgisiz kalmıştır.

Çizelge 4.35'te görüldüğü gibi evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olan kişilerin % 88.1'i bu faaliyeti yapmak isterken; % 11.9'u ilgisiz kalmıştır. Evinde sürekli kullanabileceği bir arabası olmayan kişilerin ise % 94.9'u faaliyeti yapmak isterken; % 11.5'inin istemediği görülmektedir.

Araba sahibi olan 101 kişiden yalnız 89'u kentte bulunabilecek müzikli açık alanlara gitmeyi, 12'si ise gitmemeyi tercih etmiştir. Arabası olmayan 99 kişiden yalnız 94'ü müzikli açık alanlara gitmek istediğini, 5'i de istemediğini belirtmiştir. Evinde sürekli arabası bulunmayan kişilerde faaliyete olan isteğin bulunanlara göre az da olsa azaldığını görmekteyiz. Kentte bulunabilecek bir müzikli açık alan ulaşımının kolay olacağı bir alanda kurulacağı düşünüldüğünde arabası olmayanların faaliyete olan ilgisinin arttığı görülmüştür.

Çizelge 4.35. Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitme İsteği İle İlişkisi

	Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitmek İsteyenler		Kentte Bulunabilecek Müzikli Açık Alanlara Gitmek İstemeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Arabası olanlar	89	% 88.1	12	% 11.9
Arabası olmayanlar	94	% 94.9	5	% 5.1
Toplam	183	% 91.5	17	% 8.5

Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Çizelge 4.36'ya göre kadınların % 47.6' sını yapmak istediği fakat Karaisalı' da alt yapı eksikliği nedeniyle yapma imkanı bulamadığı faaliyetler için Adana' ya giderken, % 52.4' ü Karaisalı'daki faaliyetlerle yetinmektedir. Erkeklerin ise % 56.9' u istediği faaliyetler için Adana' ya giderken, % 43.1' i gitmemektedir.

Ankete katılan 200 kişinin 84'ü kadın olmakla birlikte 40'ı yapmak istediği faaliyet için Karaisalı dışına gitmeyi tercih ederken, 44'ü gitmemektedir. Ankete katılanların 116'sı erkek olup 66'sı istediği faaliyetler için Karaisalı dışına gitmeyi 50'si ise gitmemeyi tercih etmektedir.

Erkeklerin kadınlara oranla Adana'ya daha fazla gittiği görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri sosyal yapı nedeniyle erkeklerin kadınlardan daha rahat olmasıdır. Diğer bir nedenin de Karaisalı'daki faaliyetlerin erkelere daha yetersiz gelmesi olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.36. Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Cinsiyet	Halkın Rekreatyon Gereksinimlerini Karşılamak İçin Kent Dışına Gitme Durumu			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kadın	40	% 47.6	44	% 52.4
Erkek	66	% 56.9	50	% 43.1
Toplam	106	% 53.0	94	% 47.0

Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Karaisalı' da alt yapı yeterli olmadığı için bulunmayan fakat halkın istediği faaliyetlerden bazıları Adana il merkezine gidilerek eksikliği doldurulmaya çalışılmaktadır. Çizelge 4.37'de görüldüğü gibi 15-25 yaş grubundaki kişilerin % 74'ü yapmak istediği bazı faaliyetler için Adana'ya gitmeyi tercih etmektedir. 26-35

yaş grubunun % 54'ü, 36-45 yaş grubunun % 60'ı Adana'ya giderken, 46 yaş ve üzerindeki gruplarda bu oran % 15'e kadar düşmektedir.

15-25 yaş grubundaki 50 kişiden 37'si istediği faaliyetleri yapabilmek amacıyla Adana vs. yerlere giderken, 13'ü Karaisali'daki faaliyetlerle yetinmektedir. 26-35 yaş grubundaki 50 kişiden 27'si istediği faaliyetler için Karaisali dışında bir yere giderken, 23'ünün gitmediği görülmektedir. 61 ve üzeri yaş grubundaki 20 kişinin yalnızca 3'ü Karaisali'da olmasını istediği faaliyetleri yapabilmek için dışarı giderken, 17'sinin gitmediği belirtilmiştir.

Halkın rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kent dışına gitme oranı yaş durumuna göre değişiklik göstermektedir. Özellikle 15-25 yaş grubundaki gençlere Karaisali'daki faaliyetlerin yetmediği; bu sebeple de istedikleri faaliyetleri yapabilmek amacıyla Adana'ya gittikleri belirlenmiştir. Yaş grubu yükseldikçe halkın kent dışına gitme oranının da düştüğü görülmektedir. 26-35 ve 36-45 yaş gruplarında da rekreasyonel gereksinimler için kent dışına gitme oranında düşüşler görülse de %50-60 gibi bir oranda talep vardır. Ancak 45-60 ve 61 yaş üzeri gruplarında kent dışına çıkmayan bir grupta karşılaşılmaktadır. Bu yaş grubundaki kişiler için Karaisali'da mevcut faaliyetlerin yeterli olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.37. Karaisali Halkının Yaş Durumlarının Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Yaş Grupları	Halkın Rekreasyon Gereksinimlerini Karşılamak İçin Kent Dışına Gitme Durumu			
	Kent dışına gidenler		Kent dışına gitmeyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
15-25	37	% 74.0	13	% 26.0
26-35	27	% 54.0	23	% 46.0
36-45	30	% 60.0	20	% 40.0
46-60	9	% 30.0	21	% 70.0
61 ve üzeri	3	% 15.0	17	% 85.0
Toplam	106	% 53.0	94	% 47.0

Karaisali Halkının Eğitim Durumlarının Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Halkın eğitim durumunun rekreasyon gereksinimlerini kentin dışında herhangi bir yerde karşılama konusuna etkisinin sonuçları Çizelge 4.38’de görüldüğü gibidir. Okur-yazar olmayan kişilerin yalnızca % 7.7’si rekreasyon gereksinimini kent dışında karşıladığını belirtirken, % 92.3’ü kent dışına gitmediğini belirtmiştir. Okur-yazar olan kişilerin de % 5.3 kent dışına giderken, % 94.7’si gitmemektedir. İlk, orta ve dengi okul mezunu kişilerin % 43.9’u kent dışına gitmeyi, % 56.1’i de gitmemeyi tercih etmektedir. Lise ve dengi okul mezunu kişilerin % 74’ü kent dışına gitmeyi, % 26’sı ise gitmemeyi tercih etmektedir. Lisans ve üstü mezunu kişilerin ise %72’si rekreasyon gereksinimleri için kent dışına giderken, %28’i gitmemektedir.

Okur-yazar olmayan 13 kişiden biri rekreasyonel gereksinimleri için kent dışına giderken 12’si gitmemektedir. Okur-yazar 19 kişiden biri kent dışına gittiğini, 18’i ise gitmediğini belirtmiştir. İlk, orta ve dengi okul mezunu 66 kişiden 29’u yapmak istediği faaliyetler için kent dışına giderken 37’si gitmemektedir. Lise ve dengi okul mezunu 77 kişiden 57’si kent dışına gitmekte, 20’si ise gitmemektedir. Lisans ve üstü okul mezunu 25 kişinin 18’i yapmak istediği faaliyetleri için kent dışına gittiğini, 7’si de gitmediğini belirtmiştir.

Eğitim düzeyinin kişilerin rekreasyonel gereksinimleri karşılamak amacıyla kent dışına gitmesini etkilediği açıkça ortadadır. Özellikle lise ve dengi okul mezunları ile lisans ve üzeri okul mezunlarının büyük bir kısmının kent dışında bazı faaliyetleri yaptığı görülürken, okur-yazar olmayan ve okur-yazar olan kişilerin çok düşük oranlarda kent dışına gittiği görülmektedir. Eğitim düzeyinin kişinin eğlenmeye ve dinlenmeye ayırdığı vakitlerde yaptığı faaliyetleri etkileyeceği ortadadır. Bu yüzden bu kişiler genellikle Karaisali’da mevcut olanaklarla yetinmeyi tercih etmektedir.

Çizelge 4.38. Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Eğitim Durumu	Halkın Rekreasyon Gereksinimlerini Karşılama İçin Kent Dışına Gitme Durumu			
	Kent dışına gitmeyenler		Kent dışına gidenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Okur-yazar değil	12	% 92.3	1	7.7
Okur-yazar	18	% 94.7	1	5.3
İlk, orta ve dengi okul mezunu	37	% 56.1	29	43.9
Lise ve dengi okul mezunu	20	% 26.0	57	74.0
Lisans ve üstü mezunu	7	% 28.0	18	72.0
Toplam	94	% 47.0	106	53.0

Karaisalı Halkının Meslek Durumunun Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Halkın meslek gruplarının rekreasyon gereksinimini kent dışında herhangi bir yerde karşılama konusuna etkisi olacağı düşünülmüş ve görülen verilere ulaşılmıştır. Çizelge 4.39'a göre ev hanımlarının % 25.9'u rekreasyon gereksinimini karşılamak için kent dışına giderken, % 74.1'i gitmemektedir. Ticaretle uğraşan kişilerin % 88.9'u kent dışına gitmeyi tercih ederken, %11.1'i gitmemeyi tercih etmektedir. Emekli grubundaki kişilerin ise % 30.8'i kent dışına gitmekte, % 69.2'si de gitmemektedir. Çiftçilikle uğraşan kişilerin % 50'si kent dışına giderken, % 50'si gitmemektedir. İşçilerin % 58.6'sı rekreasyon gereksinimini kent dışında karşıladığını, % 41.4'ü ise kent dışında karşılamadığını belirtmiştir. Öğrencilerin % 88.2'sinin kent dışına gittiği, % 11.8'inin de gitmediği görülmektedir. Memurların da % 71.7'si kent dışına giderken, % 28.3'ü gitmemektedir.

Serbest meslek sahibi kişilerin % 44.4'ü kent dışına gittiğini, % 55.6'sı da gitmediğini belirtmiştir. Ev hanımı olan 54 kişiden 14'ü kent dışına giderken, 40'ı gitmemektedir. Ticaretle uğraşan 9 kişiden 8'i kent dışına gitmekte iken 1'i gitmemektedir. Emekli olan 13 kişiden yalnızca 4'ü kent dışına gittiğini 9'u ise gitmediğini belirtmiştir. Çiftçilikle uğraşan 14 kişiden 7'si kent dışına gitmekte, 7'si

de gitmemektedir. İşçi olan 29 kişiden 17'si kent dışına gittiğini 12'si gitmediğini söylemiştir. Öğrenci olan 17 kişiden 15'inin kent dışına gittiği, 2'si gitmediğini görülmektedir. 46 memurun 33'ü kent dışına gitmekte olup; 13'ü de gitmemektedir. Serbest meslek sahibi 18 kişinin ise 8'i kent dışına gittiğini 10'u da gitmediğini belirtmiştir.

Meslek durumunun kişilerin rekreasyonel faaliyetlerini kent dışına çıkararak karşılaması konusunu etkilediği görülmektedir. Özellikle ticaretle uğraşanlar, öğrenciler ve burada çalışan memurlara Karaisalı'da mevcut faaliyetlerin yetersiz kaldığı bunun için bu kişilerin yapmak istedikleri faaliyetler sebebiyle kent dışına çıktığı görülmektedir. Çiftçiler ile işçi grubundaki kişilerin ise yaklaşık yarısının kent dışına çıktığı, diğer yarısının ise Karaisalı'daki faaliyetleri yeterli bulduğu görülmektedir. Ev hanımları ile emeklilerin ise yapmak istediği faaliyetler için kent dışına gitmedikleri görülmektedir. Bu da Karaisalı'da mevcut rekreasyon olanaklarının bu gruptaki kişilere yeterli olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.39. Karaisalı Halkının Meslek Durumunun Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Meslek Durumu	Halkın Rekreasyon Gereksinimlerini Karşılamak İçin Kent Dışına Gitme Durumu			
	Kent dışına gitmek istemeyenler		Kent dışına gitmek isteyenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ev Hanımı	40	% 74.1	14	% 25.9
Ticaret	1	% 11.1	8	% 88.9
Emekli	9	% 69.2	4	% 30.8
Çiftçi	7	% 50.0	7	% 50.0
İşçi	12	% 41.4	17	% 58.6
Öğrenci	2	% 11.8	15	% 88.2
Memur	13	% 28.3	33	% 71.7
Serbest Meslek	10	% 55.6	8	% 44.4
Toplam	94	% 47.0	106	% 53.0

Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Rekreasyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre Karaisalı halkının % 53'ü rekreasyon gereksinimlerini kentin dışında herhangi bir yerde karşılarlarken, % 47'si kentin dışında herhangi bir yerde karşılamamaktadır. Ankete katılan 200 kişiden 106'sı rekreasyonel gereksinimleri için kent dışına giderken, 94'ü gitmemektedir.

Çizelge 4.40'da görüldüğü gibi 165 milyon ve altı gelir grubundaki kişilerin % 20.7'si rekreasyon gereksinimini kentin dışında karşılarlarken % 79.3'ü karşılamamaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 35.4'ü kent dışına giderken, % 64.6'sı gitmemeyi tercih etmektedir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 58.4'ü kent dışına gitmeyi, % 41.6'sı gitmemeyi düşünmektedir. 501-800 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 78.8'i kent dışına giderken, % 21.2'si gitmemektedir. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin % 92.3'ü kent dışına giderken %7.7'si gitmediğini belirtmektedir.

165 milyon ve altı gelir grubundaki 29 kişiden 6'sı rekreasyon gereksinimlerini karşılamak için kent dışına giderken 23'ü gitmemektedir. 166-300 milyon arası gelir grubundaki 48 kişiden 17'si kent dışına gitmeyi düşünürken 31'i ise gitmemeyi düşünmektedir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişiden 45'i rekreasyon faaliyetleri için kent dışına giderken, 32 kişi gitmemektedir. 501-800 milyon arası gelir grubundaki 13 kişiden 12'si istediği faaliyetler için kent dışına gittiğini, 1'i ise gitmediğini belirtmiştir.

Halkın gelir düzeyi yapmak istediği faaliyetler için kent dışına gidilmesine etkili olduğu görülmüştür. En alt gelir düzeyindeki kişilerin yalnızca % 20'si yapmak istediği faaliyetler için kent dışına giderken, en üst düzeydeki kişilerin % 92'si kent dışına gittiğini belirtmiştir. Gelir düzeyi arttıkça kişilerin Karaisalı'da yapabileceği faaliyet sayısı da sınırlandığı için kent dışına genellikle de Adana'ya gittiği görülmektedir. Özellikle 500 milyon üzerindeki gelir grubu çok yüksek bir oranda kent dışına gittiği gibi 500 milyonun altındaki gelir grubunda bu oran oldukça düşüktür. Gelir seviyesi düşük olan bu kişiler Karaisalı'daki mevcut faaliyetlerle yetinmek durumundadır.

Çizelge 4.40. Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Rekreatyon Gereksinimlerini Kentin Dışında Herhangi Bir Yerde Karşılama Durumu İle İlişkisi

Gelir Grupları	Halkın Rekreatyon Gereksinimlerini Karşılamak İçin Kent Dışına Gitme Durumu			
	Kent Dışına Gitmeyenler		Kent Dışına Gidenler	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	23	% 79.3	6	% 20.7
166-300 milyon arası	31	% 64.6	17	% 35.4
301-500 milyon arası	32	% 41.6	45	% 58.4
501-800 milyon arası	7	% 21.2	26	% 78.8
801 milyon ve üzeri	1	% 7.7	12	% 92.3
Toplam	94	% 47.0	106	% 53.0

Karaisalı Halkının Meslek Gruplarının Kişilerin Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettiği Yerler İle İlişkisi

Çizelge 4.41'e göre, ev hanımlarının % 51.9'unun hiçbir yere gitmediğini, % 3.7'sinin deniz kenarına, % 14.8'inin köye, % 29.6'sının yaylaya gittiğini görmekteyiz. Ticaretle uğraşanların % 33.3'ü hiçbir yere gitmezken, % 66.7'si yaylaya gitmeyi tercih etmektedir. Emeklilerin de % 30.8'i hiçbir yere gitmezken, % 30.8'i köye, % 38.4'ü de yaylaya gitmektedir. Çiftçilerin % 50'si hiçbir yere gitmezken, % 50'si yaylaya gitmektedir. İşçilerin % 37.9'u hiçbir yere gitmezken, diğer kısım çeşitli yerlere gitmektedir. Öğrenci ve memurların % 17'lik kısmı hiçbir yere gitmezken, geriye kalan kısmı yayla ve diğer tatil yerlerine gitmektedir. Serbest meslek sahiplerinin de % 33.3'ü hiçbir yere gitmezken, % 38.9'u yaylaya, % 22.2'si deniz kenarına, % 5.6'sı da başka şehirlere gitmektedir.

Ankete katılar 54 ev hanımının 2'si deniz kenarına, 8'i köye, 16'sı yaylaya, 28'i de hiçbir yere gitmediğini belirtmiştir. Ticaretle uğraşan 9 kişiden 6'sı yaylaya giderken, 3'ü de hiçbir yere gitmemektedir. Ankete katılan 13 emekliden 4'ü köye, 5'i yaylaya giderken, kalan 4'ü de hiçbir yere gitmemektedir. 14 çiftçinin 7'si yaylaya gittiğini belirtirken, 7'si de hiçbir yere gitmediğini belirtmektedir. Ankete katılan 29 işçiden 2'si deniz kenarına, 2'si köye, 12'si yaylaya, 2'si başka şehirlere

giderken, 11'i de hiçbir yere gitmemeyi tercih etmektedir. 17 öğrencinin 4'ü denize, 1' köye, 8'i yaylaya, 1'i başka şehirlere giderken, 3'ü hiçbir yere gitmemektedir. Memurlarda da çok büyük bir kısım yaylayı tercih ederken deniz kenarını tercih edenler de oldukça fazladır. Hiçbir yere gitmeyenler ise meslek grupları içerisinde çok büyük bir paya sahiptir.

Bütün meslek gruplarında en çok talep edilen faaliyet yaylacılıktır. Bunun nedeni de hem Adana halkına hem de Karaisalı halkına hitap eden Kızıldağ Yaylası'nın ilçe merkezine 20-25 km. uzaklıkta olması ve ulaşımın asfalt bir yolla sağlanabilmesidir. İkliminde etkisi ile yıllık tatilini yaylada geçirmek isteyenler kadar hiçbir yere gitmeyenlerin oranı da oldukça fazladır. Deniz, köy ve başka şehirleri tercih edenlerin oranı hiçbir yere gitmek istemeyenlerden daha düşüktür. Yani halkın çok büyük bir kısmı yıllık izinlerinde Karaisalı'da kalmayı tercih etmektedir.

Karaisalı'da Yaşayan Halkın Gelir Durumlarının Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi İstedikleri Yerlere Etkisi İle İlişkisi

Çizelge 4.42'de görüldüğü gibi 165 milyon ve altı gelir grubundaki kişilerin % 75.9'u hiçbir yere gitmezken % 20.7'si yaylaya, & 3.4'ünde köye gitmektedir. 166-300 milyon gelir grubunda ise gidilen yerler çeşitlenmiştir. Bu grubun % 43.8'i hiçbir yere gitmezken, % 35'i yaylaya, % 8.3'ü köye, %8.3'ü denize, % 4.2'side başka şehirlere gitmektedir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 32,5'i hiçbir yere gitmezken, % 42.9'u yaylaya, % 14,3'ü köye, % 5,2'si denize, % 5,2'si de başka şehirlere gitmektedir. 501-800 milyon arası gelir grubundaki kişilerin yalnızca % 6.1'i hiçbir yere gitmezken %51.5'i yaylaya, %33.3'ü deniz kenarına, % 6.1'i köye, % 3.0'ıda başka şehirlere gitmeyi tercih etmektedir. 501 milyon üzerinde gelire sahip kişilerin tümü yıllık izinlerini geçirmek için belli yerleri tercih etmektedir. Bu gruptaki kişilerin % 46.2'si deniz kenarına, % 38.5'i yaylaya, % 15.4'ü de başka şehirlere gitmektedir.

165 milyon ve altı gelir grubundaki 29 kişiden 22'si hiçbir yere gidemezken; 6 kişi yaylaya, 1 kişi de köye gitmektedir. 166-300 milyon arası gelir grubundaki 48 kişiden 21'i hiçbir yere gitmezken, 17'si yaylaya, 4'ü deniz kenarına, 4'ü köye, 2'si de başka şehirlere gitmektedir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişiden 25'i

hiçbir yere gitmezken, 33'ü yaylaya, 11'i köye, 4'ü deniz kenarına, 4'ü de başka şehirlere gitmektedir. 501-800 milyon gelir grubundaki 33 kişiden 2'si hiçbir yere gitmezken, 17'si yaylaya, 11'i deniz kenarına, 2'si köye, 1'i de başka şehirlere gitmektedir. Anket sonuçlarına göre gelir düzeyinin kişilerin yıllık tatillerini geçirdikleri yerleri etkilediği görülmektedir. Alt seviyedeki gelir düzeyinde kişilerin çok büyük bir kısmı hiçbir yere gitmezken, üst seviyedeki gelir düzeyinde bu grubun ya çok az rastlanmış yada hiç rastlanmamıştır. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki 13 kişinin ise 6'sı denize, 5'i yaylaya, 2'si de başka şehirlere gitmektedir. Gelir seviyesinin en yüksek olduğu grupta hiçbir yere gidemeyen kişiye rastlanmamıştır.

Çizelge 4.41. Karaisalı Halkının Meslek Gruplarının Kişilerin Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettiği Yerler İle İlişkisi

Meslek Grubu	Karaisalı Halkının Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler									
	Deniz Kenarı		Köy		Yayla		Başka Şehirler		Hiçbir yer	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ev Hanımı	2	% 3.7	8	% 14.8	16	% 29.6	0	–	28	% 51.9
Ticaret	0	–	0	–	6	% 66.7	0	–	3	% 33.3
Emekli	0	–	4	% 30.8	5	% 38.4	0	–	4	% 30.8
Çiftçi	0	–	0	–	7	% 50.0	0	–	7	% 50.0
İşçi	2	% 6.9	2	% 6.9	12	% 41.4	2	% 6.9	11	% 37.9
Öğrenci	4	% 23.5	1	% 5.9	8	% 47.1	1	% 5.9	3	% 17.6
Memur	13	% 28.3	3	% 6.5	17	% 37.0	5	% 10.9	8	% 17.4
Serbest Meslek	4	% 22.2	0	–	7	% 38.9	1	% 5.6	6	% 33.3
Toplam	25	% 12.5	18	% 9.0	78	% 39.0	9	% 4.5	70	% 35.0

Çizelge 4.42. Karaisalı'da Yaşayan Halkın Gelir Durumunun Yıllık Ücretli İzinlerinde Gitmeyi İstedikleri Yerler İle İlişkisi

Gelir Grupları	Karaisalı Halkının Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler									
	Deniz Kenarı		Köy		Yayla		Başka Şehirler		Hiçbir yer	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	0	—	1	% 3.4	6	% 20.7	0	—	22	% 75,9
166-300 milyon arası	4	% 8.3	4	% 8.3	17	% 35.4	2	% 4.2	21	% 43.8
301-500 milyon arası	4	% 5.2	11	% 14.3	33	% 42.9	4	% 5.2	25	% 32.5
501-800 milyon arası	11	% 33.3	2	% 6.1	17	% 51.5	1	% 3.0	2	% 6.1
801milyon ve üzeri	6	% 46.2	0	—	5	% 38.5	2	% 15.4	0	—
Toplam	25	% 12.5	18	% 9.0	78	% 39.0	9	% 4.5	70	% 35.0

Karaisalı'da Yaşayan Halkın Yıllık Ücretli İzin Sürelerinin Gitmeyi Tercih Ettikleri Tatil Yerleri İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre yıllık ücretli izin dönemlerinde kişilerin % 12.5'i deniz kenarına, % 9'u köye, % 39'u yaylaya, % 4.5'i başka şehirlere gitmeyi tercih ederken, % 35'i de hiçbir yere gitmemektedir.

Çizelge 4.43'e göre yıllık ücretli izin kullanamayanların % 71.4'ünün hiçbir yere gitmediği, % 23.8'inin yaylaya, % 4.8'inin de deniz kenarına gittiği görülmektedir. Yıllık ücretli izin döneminde halkın çok büyük bir kısmı yaylaya gitmeyi tercih etmektedir. Karaisalı halen kırsal yerleşim özelliğini korumaktadır. Karaisalı halkının da sosyo-kültürel yapısı nedeniyle uzun süreli rekreasyon faaliyeti olarak yaylacılığı tercih ettiği görülmektedir. Yıllık paralı izin süresi arttıkça tatilini değerlendiren kişi sayısında da artış olduğu gözlenmiştir. 30 gün ve üzeri tatil süresi olan kişilerin ise sadece % 35.4'ü hiçbir yere gitmezken, % 13.1'i deniz kenarına, % 15.2'si köye, % 30.3' ü yaylaya, % 6.1'i de başka şehirlere giderek tatilini geçirmektedir.

Yıllık ücretli izni olmayan 20 kişiden 15'i hiçbir yere gitmezken, 5'i yaylaya, 1'i ise deniz kenarına gitmeyi tercih etmiştir. Yıllık ücretli izin süresi 30 günden fazla olan 99 kişiden 35'i hiçbir yere gitmezken, 13'ü deniz kenarına, 15'i köye, 30'u yaylaya, 6'sı da başka şehirlere gitmektedir.

Alınan sonuçlara göre yıllık izin süresinin halkın bu sürede gitmek istediği yeri etkilediği görülmektedir. İzni olmayan kişilerin çok büyük çoğunluğu hiçbir yere gitmezken süre arttıkça gitme oranı ile birlikte gidilen yer çeşidi ve bunlara olan talep artmıştır. Ancak en çok talep edilen yerin yayla olması da önemli bir durumdur.

Çizelge 4.43. Karaisali'da Yaşayan Halkın Yıllık Ücretli İzin Sürelerinin Gitmeyi Tercih Ettikleri Tatil Yerleri İle İlişkisi

Yıllık Ücretli İzin Süresi	Karaisali Halkının Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler									
	Deniz Kenarı		Köy		Yayla		Başka Şehirler		Hiçbir yer	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Yok	1	% 4.8	0	—	5	% 23.8	0	—	15	% 71.4
10 günden az	4	% 11.8	1	% 2.9	18	% 52.9	2	% 5.9	9	% 26.5
10-20 gün	4	% 16.7	2	% 8.3	11	% 45.8	0	—	7	% 29.2
21-30 gün	3	% 13.6	0	—	14	% 63.6	1	% 4.5	4	% 18.2
30 günden fazla	13	% 13.1	15	% 15.2	30	% 30.3	6	% 6.1	35	% 35.4
Toplam	25	% 12.5	18	% 9.0	78	% 39.0	9	% 4.5	70	% 35.0

Karaisali Halkının Sağlık Durumlarının Yıllık İzinlerinde Rekreatif ve Turistik Amaçlarla Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi

Çizelge 4.44'e göre sağlık problemi olmayan kişilerin % 13.8'i deniz kenarına, % 7.5'i köye, % 39.7'si yaylaya, % 5.2'si başka şehirlere giderken, % 33.9'unun ise hiçbir yere gitmediği görülmektedir. Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilerin % 3.8'i deniz kenarına gitmek isterken, % 19.2'si köye, % 34.6'sı yaylaya gitmektedir. % 42.4'ünün ise hiçbir yere gitmediği görülmektedir.

Anket sonuçlarına göre sağlık problemi olmayan 174 kişiden 24'ünün deniz kenarına, 13'ünün köye, 69'unun yaylaya, 9'unun başka şehirlere gittiği

belirlenmiştir. Sağlık problemi olmayan, 59 kişi ise hiçbir yere gitmemektedir. Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan 26 kişiden 1'i deniz kenarına, 5'i köye, 9'u yaylaya giderken, 11 kişi hiçbir yere gitmemektedir.

Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilerin büyük bir çoğunluğunun hiçbir yere gitmediği belirlenmiştir. Bu kişilerin hastalıklarını göz önünde bulundurarak bir tercih yapmadığı görülmektedir. Sağlık problemi olmayan kişilerin ise yıllık izinlerinde çeşitli aktivitelere katılım gösterdiği görülse de yine büyük bir bölümünün hiçbir yere gitmediği görülmektedir. Bu kişiler özellikle yaylacılık faaliyetine çok büyük bir ilgi göstermektedir. Sağlık problemi olan kişiler de düşük oranda da olsa yaylacılık faaliyetine ilgi göstermiştir.

Çizelge 4.44. Karaisalı Halkının Sağlık Durumlarının Yıllık İzinlerinde

Rekreasyonel ve Turistik Amaçlarla Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi

Sağlık Durumu	Halkın Rekreasyonel ve Turistik Amaçlarla Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler									
	Deniz Kenarı		Köy		Yayla		Başka Şehirler		Hiçbiri	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Sağlıklı	24	%13.8	13	% 7.5	50	% 49.5	9	%5.2	59	% 33.9
Sürekli Tedavi Gördüğü Bir Hastalığı Var	1	%3.8	5	% 19.2	28	% 28.3	-	-	11	% 42.4
Toplam	25	%12.5	18	% 9.0	78	% 39.0	9	%4.5	70	% 35.0

Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Yıllık İzinlerinde Rekreasyonel ve Turistik Amaçlarla Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi

Çizelge 4.45'e göre evinde arabası olan kişilerin % 17.8'inin deniz kenarına % 6.9'nun köye, % 49.5'inin yaylaya, % 4.0'ının başka şehirlere gittiği, % 21.8'inin de hiçbir yere gitmediği belirlenmiştir. Evinde arabası olmayan kişilerin ise % 7.1'i deniz kenarına, % 11.1'i köye, % 28.3'ü yaylaya, % 5.1'i ise başka şehirlere gitmektedir. Arabası olmayan kişilerin % 48.5'i tatillerini Karaisalı'da geçirdiği belirlenmiştir.

Anket sonuçlarına göre, evinde arabası olan 101 kişiden 18'i deniz kenarına, 7'si köye, 50'si yaylaya, 4'ü başka şehirlere giderken, 22 kişinin hiçbir yere

gitmediği görülmektedir. Evinde arabası olmayan 99 kişinin 7'si deniz kenarına, 11'i köye, 28'i yaylaya, 5'i de başka şehirlere giderken, 48'inin hiçbir yere gitmediği belirlenmiştir.

Yıllık ücretli izin dönemlerinde araba sahibi olan kişilerin % 21.8'i hiçbir yere gitmezken, araba sahibi olmayanların % 48.5'i hiçbir yere gitmemeyi tercih etmektedir. Araba sahibi olan kişilerin hiçbir yere gitmeme oranı arabası olmayan kişilerden çok düşük bir orandadır. Araba sahibi olan kişilerin izinlerini farklı yerlerde değerlendirmeyi tercih ettiği görülmektedir. Bu tercihte en önemli payın da "yayla"ya ait olduğu görülmektedir. Arabası olmayanın yarıya yakın kısmının hiçbir yere gitmemeyi; gidenlerinde çok büyük kısmının yaylacılık faaliyeti ile köye gitmeyi tercih ettiği görülmektedir.

Çizelge 4.45. Karaisalı Halkının Araba Sahibi Olma Durumlarının Yıllık İzinlerinde Rekreatyonel ve Turistik Amaçlarla Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler İle İlişkisi

	Halkın Rekreatyonel ve Turistik Amaçlarla Yıllık İzinlerinde Gitmeyi Tercih Ettikleri Yerler									
	Deniz Kenarı		Köy		Yayla		Başka Şehirler		Hiçbiri	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Arabası Olanlar	18	% 17.8	7	% 6.9	50	% 49.5	4	% 4	22	% 21.8
Arabası Olmayanlar	7	% 7.1	11	% 11.1	28	% 28.3	5	% 5.1	48	% 48.5
Toplam	25	% 12.5	18	% 9.0	78	% 39.0	9	% 4.5	68	% 35.0

Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Anket sonuçlarına göre Karaisalı halkının 29'u kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, % 8.5'i kısmen yeterli, % 62.5'i ise yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 200 kişiden 58'i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 17'si kısmen yeterli, 125'i ise yetersiz bulmaktadır.

Çizelge 4.46 da görüldüğü gibi kadınların % 23.8'i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli, % 48'i kısmen yeterli, % 71.4'ü yetersiz bulmaktadır. Erkeklerin ise % 32.8'i yeterli, % 11.2'si kısmen yeterli, % 56'sı da yetersiz bulmaktadır.

Ankete katılan 84 kadının 20'si yeterli, 4'ü kısmen yeterli, 60'ı da yetersiz bulunmuştur. 116 erkeğin ise 38'i yeterli, 13'ü kısmen yeterli, 65'i yetersiz bulunmuştur. Buna göre, cinsiyet durumu kişilerin kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulma durumu üzerinde etkili olmaktadır. Erkeklerin kent içi açık ve yeşil alanlarını yeterli bulma oranı kadınlardan daha yüksektir. Kadınların kent içindeki açık ve yeşil alanları erkeklerden daha yetersiz bulduğu görülmektedir. Bunun nedeni de Karaisali'daki sosyal yapı nedeniyle kadınların ilçe dışına çıkamamaları sonucunda kentteki faaliyetlerle yetinmek zorunluluğudur. Erkeklerin istedikleri faaliyetleri yapmak için daha fazla oranda kent dışına giderek ihtiyaçlarını giderdiği bu nedenle de açık ve yeşil alanlar kadınlara göre yeterli görmeleri olağandır.

Çizelge 4.46. Karaisali Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Cinsiyet Durumu	Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kadın	60	% 71.4	4	% 4.8	20	% 23.8
Erkek	65	% 56.0	13	% 11.2	38	% 32.8
Toplam	123	% 62.5	17	% 8.5	58	% 29.0

Karaisali Halkının Yaş Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Halkın yaş durumunun kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulması üzerindeki etkisinin sonuçları Çizelge 4.47'de verilmiştir. 15-25 yaş grubundaki kişilerin % 24'ü kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, %8'i kısmen yeterli, % 68'i yetersiz bulmaktadır. 26-35 yaş grubundaki kişilerin % 30'u yeterli, % 16'sı kısmen yeterli, % 54'ü yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. 36-45 yaş grubundaki kişilerin % 32'si yetersiz, %4'ü kısmen yeterli, % 64'ü yetersiz bulmaktadır. 61 ve üzeri yaş grubundaki kişilerin % 40'ı yeterli, % 5'i kısmen yeterli, % 55'i ise yetersiz bulunduğunu belirtmiştir.

15-25 yaş grubundaki 50 kişinin 12'si yeterli, 4'ü kısmen yeterli, 34'ü ise yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. 26-35 yaş grubundaki 50 kişinin 15'i yeterli, 8'i

kısmen yeterli, 27'si ise yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. 36-45 yaş grubundaki 50 kişiden 16'sı yeterli, 2'si kısmen yeterli, 32 kişi ise yetersiz bulmaktadır. 46-60 yaş grubundaki 30 kişiden 7'si yeterli, 2'si kısmen yeterli, 21'i ise yetersiz bulmaktadır. 61 ve üzeri yaş grubundaki 20 kişiden 8'inin yeterli, 1'inin kısmen yeterli ve 11'inin yetersiz olduğu görülmektedir. Yaş gruplarının kent içindeki açık ve yeşil alanları genelde yetersiz olduğu görülmektedir. 61 ve üzeri yaş grubundaki kişilerin ise en memnun kişiler olduğu görülmektedir.

Karaisali'daki yeşil alanların tüm yaş gruplarında farklı oranda yeterli ya da yetersiz bulunduğu görülmektedir. Özellikle 15-25, 36-45 ve 46-60 yaş gruplarının açık ve yeşil alanların büyük oranda yetersiz olduğu buna karşın 26-35 ile 61 ve üzeri yaş grubunun da yetersiz bulma oranının oldukça düştüğü görülmektedir. Yine 26-35 yaş grubunda göze çarpan diğer bir durum da açık ve yeşil alanları kısmen yeterli bulanların da oldukça yüksek olmasıdır. Yani Karaisali'da genç ve orta yaş grubundaki kişilerin çok büyük bir kısmı buradaki açık ve yeşil alanları yetersiz bulmaktadır. Bu durum ancak 61 yaş ve üzerinde değişiklik gösterebilmiştir.

Çizelge 4.47. Karaisali Halkının Yaş Durumunun Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Yaş Grupları	Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
15-25	34	% 68.0	4	% 8.0	12	% 24.0
26-35	27	% 54.0	8	% 16.0	15	% 30.0
36-45	32	% 64.0	2	% 4.0	16	% 32.0
46-60	21	% 70.0	2	% 6.7	7	% 23.3
61 ve üzeri	11	% 55.0	1	% 5.0	8	% 40.0
Toplam	125	% 62.5	17	% 8.5	58	% 29.0

Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Halkın eğitim durumu ile kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulması arasındaki etkileşimin sonuçları Çizelge 4.48’de verilmiştir. Okur-yazar olmayan kişilerin % 23.1’i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli, % 7.7’si kısmen yeterli, % 69.2’si de yetersiz bulmaktadır. Okur-yazar kişilerin % 31.6’sı yeterli, % 10.5’i kısmen yeterli, %57.9’u yetersiz bulmaktadır. İlk, orta ve dengi okul mezun kişilerin % 27.3’ü yeterli, % 3’ü kısmen yeterli, % 69.7’si de yetersiz bulmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının ise %29.9’unun yeterli, % 15.6’sının kısmen yeterli, % 54.5’inin ise yetersiz bulduğu belirtilmiştir. Lisans ve üstü mezunu kişilerin % 32’si yeterli, % 68’i de yetersiz bulmaktadır. Okur-yazar olmayan 13 kişiden 3’ü yeterli, 1’i kısmen yeterli, 9’u yetersiz bulmaktadır. Okur-yazar olan 19 kişiden 6’sı yeterli, 2’si kısmen yeterli, 11’i yetersiz bulmuştur. İlk, orta ve dengi okul mezunu 66 kişiden 18’i yeterli, 2’si kısmen yeterli, 46’sı da yetersiz bulmaktadır. Lise ve dengi mezunu 77 kişinin 23’ünün yeterli, 12’sinin kısmen yeterli, 42’sinin de yetersiz bulduğu belirtilmiştir. üniversite ve üstü 25 kişiden 8’i yeterli, 17’si yetersiz bulmaktadır.

Eğitim durumu incelendiğinde özellikle okur-yazar olmayanlar, ilk, orta ve dengi mezun kişiler ile lisans ve üstü mezunu kişilerin kent içindeki açık ve yeşil alanları oldukça yüksek oranda yetersiz bulduğu görülmüştür. Diğer eğitim gruplarındaki kişilerin ise daha düşük oranda yetersiz buldukları incelenmiştir. Eğitim seviyesinin yükselmesinin ya da düşmesinin kent içi açık ve yeşil alanlarını yetersiz bulmayı etkilemediği söylenebilir.

Karaisalı Halkının Meslek Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Karaisalı halkının meslek gruplarının kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulması üzerindeki etkisi incelendiğinde Çizelge 4.49’daki sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ev hanımlarının % 24.1’i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli, % 5.6’sı kısmen yeterli, % 70.4’ü yetersiz bulmaktadır. Ticaretle uğraşan kişilerin % 22.2’si yeterli, % 77.8’i de yetersiz bulmaktadır. Emeklilerin % 38.5’i yeterli, % 15.4’ü kısmen yeterli, % 46.2’si yetersiz bulmaktadır. Çiftçilerin % 14.3’ü yeterli, %

7.1'i kısmen yeterli, % 78.6'sı yetersiz bulunduğunu belirtmektedir. İşçilerin % 27.6'sı yeterli bularken, % 6.9'u kısmen yeterli, % 65.5'i yetersiz bulmuştur. Öğrencilerin ise % 41.2'i yeterli, % 11.8'ü kısmen yeterli, % 47.1'si yetersiz bulmaktadır. Memurların % 28.3'ü yeterli, % 13'ü kısmen yeterli, % 58.7'si yetersiz bulmaktadır. Serbest meslek grupları ise % 44.4'ü yeterli, % 5.6'sı kısmen yeterli, % 50'si yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 54 ev hanımının 13'ü kent içindeki açık ve yeşil alanlar yeterli bulurken, 3'ü kısmen yeterli, 38'i de yetersiz bulmaktadır. Ticaretle uğraşan 9 kişiden 2'si yeterli, 7'si yetersiz bulmuştur. Emekli olan 13 kişiden 5'i yeterli, 2'si kısmen yeterli, 6'sı da yetersiz bulmaktadır. Çiftçi olan 14 kişiden 2'si yeterli, 1'i kısmen yeterli 11'i de yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. İşçi olan 29 kişiden 8'i yeterli, 2'si kısmen yeterli, 19'u yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 17 öğrenciden 7'si yeterli 2'si kısmen yeterli, 8'i yetersiz bulmaktadır. 46 memurdan 13'ü yeterli, 6'sı kısmen yeterli, 27'si yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. Serbest meslek sahibi 18 kişinin 8'inin yeterli, 1'inin kısmen yeterli, 9'unun ise yetersiz olduğu bilinmektedir.

Özellikle ev hanımları, ticarete uğraşanlar, çiftçiler ve işçilerin kent içindeki açık ve yeşil alanları en fazla oranda yetersiz olduğu görülmektedir. Bu gruptaki kişilerin Karaisalı dışına çıkma olanağının kısıtlı olması buna neden sayılabilir. Emeklilerin de buradaki olanaklarla yetindiği düşünülebilir.

Çizelge 4.48. Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Eğitim Durumu	Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Okur-yazar değil	9	% 69.2	1	% 7.7	3	% 23.1
Okur-yazar	11	% 57.9	2	% 10.5	6	% 31.6
İlk, orta ve dengi okul mezunu	46	% 69.7	2	% 3.0	18	% 27.3
Lise ve dengi okul mezunu	42	% 54.5	12	% 15.6	23	% 29.9
Lisans ve üstü mezunu	17	% 68.0	–	–	8	32.0
Toplam	125	% 62.5	17	% 8.5	58	29

Çizelge 4.49. Karaisalı Halkının Meslek Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanları Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Eğitim Durumu	Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ev Hanımı	38	% 70.4	3	% 5.6	13	% 24.1
Ticaret	7	% 77.8	–	–	2	% 22.2
Emekli	6	% 46.2	2	% 15.4	5	% 38.5
Çiftçi	11	% 78.6	1	% 7.1	2	% 14.3
İşçi	19	% 65.5	2	% 6.9	8	% 27.6
Öğrenci	8	% 47.1	2	% 11.8	7	% 41.2
Memur	27	% 58.7	6	% 13.0	13	% 28.3
Serbest Meslek	9	% 50.0	1	% 5.6	8	% 44.4
Toplam	125	% 62.5	17	% 8.5	58	% 29.0

Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Karaisalı halkının yalnızca % 29'u kent merkezindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, % 8.5'i kısmen yeterli, % 62.5'i de yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 200 kişiden 58'i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli, 17'si kısmen yeterli, 125'i de yetersiz olduğunu belirtmektedir.

Çizelge 4.50'de görüldüğü gibi 165 milyon ve altı gelir grubundaki kişilerin % 34.5'i kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken % 10.3'ü kısmen yeterli, % 55.2'si de yetersiz bulmaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 27.1'inin yeterli, % 12.5'inin kısmen yeterli, % 60.4'ünün de yetersiz bulduğu görülmektedir. 301-500 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 27.3'ünün yeterli, % 9.1'inin kısmen yeterli, % 63.6'sının da yetersiz bulduğu belirlenmiştir. 501-800 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin % 33.3'ü yeterli, % 3'ü kısmen yeterli, %

63.6'sı da yetersiz bulmaktadır. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin ise % 23.1'i yeterli, % 76.9'u da yetersiz bulunduğu görülmektedir.

165 milyon ve üzeri gelir grubundaki 29 kişiden 10'lu kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 3'ü kısmen yeterli, 16'sı da yetersiz bulmaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki 48 kişinin 13'ü yeterli, 6'sı kısmen yeterli, 29'u ise yetersiz bulmaktadır. 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişiden 21'inin yeterli, 7'sinin kısmen yeterli, 49'unun ise yetersiz bulunduğu görülmektedir. 501-800 milyon arası gelir grubundaki 33 kişiden 11'inin kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulduğu, 1'inin kısmen yeterli, 21'inin de yetersiz bulunduğu görülmektedir.

Gelir düzeyi arttıkça kişilerin kent içindeki açık ve yeşil alanları yetersiz bulma oranı da artış göstermektedir. Bununla birlikte tüm gelir gruplarında açık ve yeşil alanları yeterli bulma oranının oldukça düşük olduğu da görülmektedir. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin kent içindeki açık ve yeşil alanları yeterli ya da yetersiz bulduğu, "kısmen yeterli" cevabını vermediği görülmüştür.

Çizelge 4.50. Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Kent İçindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Gelir Durumu	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yeterli		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	10	% 34.5	3	% 10.3	16	% 55.2
166-300 milyon arası	13	% 27.1	6	% 12.5	29	% 60.4
301-500 milyon arası	21	% 27.3	7	% 9.1	49	% 63.6
501-800 milyon arası	11	% 33.3	1	% 3.0	21	% 63.6
801 milyon ve üzeri	3	% 23.1	–	–	10	% 76.9
Toplam	58	% 29.0	17	% 8.5	125	% 62.5

Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Karaisalı halkının cinsiyet durumunun kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulması üzerindeki etkileri incelendiğinde Çizelge 4.51'deki sonuçlar ortaya çıkmıştır. Kadınların % 65.5'i kent çevresindeki açık ve yeşil alanı yeterli bulurken, % 7.1'i kısmen yeterli % 27.4'ü de yetersiz bulmaktadır. Erkeklerin % 72.4'ünün yeterli, % 8.6'sının kısmen yeterli, % 19'unun da yetersiz bulduğu görülmektedir. Ankete katılan 84 kadından 55'i yeterli, 6'sı kısmen yeterli, 23'ü de yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 116 erkekten 84'ü kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli, 10'u kısmen yeterli, 22'si de yetersiz bulmaktadır.

Erkekler kent çevresindeki açık ve yeşil alanları kadınlara oranla daha yüksek oranda yeterli bulmaktadır. Bunun sebebi olarak erkeklerin yapmak istediği faaliyetlere imkan bulduğu buna karşın kadınlara yönelik faaliyetlerin daha az miktarda olduğu düşünülmektedir. Kent çevresindeki açık ve yeşil alanların daha çok erkeklere yönelik olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.51 Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Cinsiyet Durumu	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kadın	23	% 27.4	6	% 7.1	55	% 65.5
Erkek	22	% 19.0	10	% 8.6	84	% 72.4
Toplam	45	% 22.5	16	% 8.0	139	% 69.5

Karaisalı Halkının Yaş Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Yaş durumunun kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulma üzerindeki etkisi Çizelge 4.52'de verilmektedir. 15-25 yaş grubundaki kişilerin % 68'i yeterli, % 10'u kısmen yeterli, % 22'si yetersiz bulmaktadır. 26-35 yaş grubundaki kişilerin % 70'i yeterli, % 10'u kısmen yeterli, % 20'si yetersiz

bulduğunu belirtmiştir. 36-45 yaş grubundaki kişilerin % 6'ü yeterli, % 4'ü kısmen yeterli, % 32'si de yetersiz bulmaktadır. 46-60 yaş grubundaki kişiler ise % 73.3'ü yeterli, % 67'si kısmen yeterli, % 20'si yetersiz bulmaktadır. 61 yaş ve üzerindeki kişilerin % 80'i yeterli, % 10'u kısmen yeterli, % 20'si yetersiz bulunduğunu belirtmiştir.

15-25 yaş grubundaki 50 kişiden 34'ü kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 5'i kısmen yeterli, 11'i ise yetersiz bulmaktadır. 26-35 yaş grubundaki 50 kişiden 35'i yeterli, 5'i kısmen yeterli, 10'u ise yetersiz bulmaktadır. 36-45 yaş grubundaki 50 kişiden 32'i yeterli, 2'si kısmen yeterli, 16'sı ise yetersiz bulmaktadır. 46-60 yaş grubundaki 30 kişiden 22'i yeterli, 2'si kısmen yeterli, 6'sı ise yetersiz bulmaktadır. 61 ve üzeri yaş grubundaki 20 kişiden 16'sı yeterli, 2'si kısmen yeterli, 2'si ise yetersiz bulmaktadır.

Yaş gruplarına göre kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulma oranları genelde birbirine yakın çıkmıştır. O halde yaş gruplarına göre halkın büyük bir bölümünün kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulduğu görülmektedir. Özellikle 81 ve üzeri yaş grubunda 64 rakamın en yüksek oranda olup; kent çevresindeki açık ve yeşil alanlar 61 yaş üzerindeki kişiler için büyük oranda yeterlidir. Yani mevcut durumun korunması ve iyileştirilmesi hususunda bir şeyler yapmak düşünülebilir.

Çizelge 4.52 Karaisali Halkının Yaş Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Yaş Grupları	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
15-25	11	% 22.0	5	% 10.0	34	% 68.0
26-35	10	% 20.0	5	% 10.0	35	% 70.0
36-45	16	% 32.0	2	% 4.0	32	% 64.0
46-60	6	% 20.0	2	% 6.7	22	% 73.3
61 ve Üzeri	2	% 10.0	2	% 10.0	16	% 80.0
Toplam	45	% 22.5	16	% 8.0	139	% 69.5

Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Karaisalı halkının eğitim durumunun kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulması üzerindeki etkisinin sonuçları Çizelge 4.53'te görüldüğü gibidir. Okur-yazar olmayan kişilerin % 69.2'si kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, % 7.7'si kısmen yeterli, % 23.1'i yetersiz bulunmaktadır. Okur-yazar olan kişilerin ise % 68.4'ü yeterli bulunurken, % 5.3'ü kısmen yeterli, % 26.3'ü de yetersiz bulmaktadır. İlk, orta ve dengi okul mezunu kişilerin % 72.7'si yeterli, % 45'i kısmen yeterli, % 22.7'si de yetersiz bulmaktadır. Lise ve dengi okul mezunu kişilerin ise % 68.8'i yeterli, % 13'ü kısmen yeterli, %18.2'si yetersiz bulmaktadır. Lisans ve üstü okul mezunu kişilerin % 64'ünün yeterli, % 4'ünün kısmen yeterli, % 32'sinin ise yetersiz bulunduğu görülmektedir.

Okur-yazar olmayan 13 kişinin 9'u yeterli, 1'i kısmen yeterli, 3'ü ise yetersiz bulunduğunu söylemiştir. Okur-yazar olan 19 kişinin ise 13'ü yeterli, 1'i kısmen yeterli, 5'i de yetersiz bulmaktadır.

İlk, orta ve dengi okul mezunu 66 kişiden 48'i yeterli, 3'ü kısmen yeterli, 15'i de yetersiz bulunduğunu belirtmiştir. Lise ve dengi okul mezunu olan 77 kişinin 53'ü yeterli, 10'u kısmen yeterli, 14'ü de yetersiz bulmaktadır. Lisans ve üstü mezunu 25 kişinin ise 16'sı yeterli, 1'i kısmen yeterli, 8'i de yetersiz bulmaktadır.

Kent çevresindeki açık ve yeşil alanların genellikle yeterli bulunduğu görülmektedir. Eğitim düzeyinin kişilerin fikirlerinin değişmesinde çok fazla etkili olmadığı kent çevresindeki açık ve yeşil alanların % 70'e yakın oranlarda yeterli bulunduğu belirlenmiştir. Hafta sonlarında gidebilecekleri, dinlenip eğlenebilecekleri yerler büyük oranda yeterli olmaktadır.

Çizelge 4.53 Karaisalı Halkının Eğitim Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Eğitim Durumu	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Okur yazar değil	3	% 23.1	1	% 7.7	9	% 69.2
Okur yazar	5	% 26.3	1	% 5.3	13	% 68.4
İlk, orta ve dengi okul mezunu	15	% 22.7	3	% 4.5	48	% 72.7
Lise ve dengi okul mezunu	14	% 18.2	10	% 13.0	53	% 68.8
Lisans ve üstü mezunu	8	% 32.0	1	% 4.0	16	% 64.0
Toplam	45	% 22.5	16	% 8.0	139	% 69.5

Karaisalı Halkının Meslek Gruplarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Meslek gruplarının kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterliliğine etkisinin değerlendirmesi Çizelge 4.54'de yapılmıştır. Ev hanımlarının % 70.4'ü kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, % 5.6'sı kısmen yeterli, % 24.1'i de yetersiz bulmaktadır. Ticaretle uğraşan kişilerin % 77.8'i yeterli, % 22.2'si de yetersiz bulmaktadır. Emeklilerin % 69.2'si yeterli, % 7.7'si kısmen yeterli, % 23.1'i de yetersiz bulduğunu belirtmiştir. Çiftçilikle uğraşan kişilerin % 57.1'i yeterli, % 14.3'ü kısmen yeterli, % 28.6'sı yetersiz bulmaktadır. İşçilerin % 75.9'u yeterli, % 24.1'i yetersiz bulduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin ise % 88.2'si yeterli bulurken, % 11.8'i kısmen yeterli bulmuştur. Memurların % 58.7'si yeterli, % 13'ü kısmen yeterli, % 28.3'ü yetersiz bulduğunu belirtmiştir. Serbest meslek sahibi kişilerin de % 72.2'si yeterli, % 11.1'i kısmen yeterli, % 16.7'si ise yetersiz bulmaktadır.

Ev hanımı olan 44 kişiden 38'i yeterli, 3'ü kısmen yeterli, 13'ü de yetersiz bulmuştur. Ticaretle uğraşan 9 kişiden 7'si yeterli, 2'si de yetersiz bulduğunu belirtmiştir. Emekli olan 13 kişiden 9'u yeterli, 1'i kısmen yeterli, 3'ü de yetersiz

bulmaktadır. Çiftçilikle uğraşan 14 kişiden 8'i yeterli, 2'si kısmen yeterli, 4'ü de yetersiz bulmaktadır. İşçilik yapan 29 kişinin 22'si yeterli, 7'si de yetersiz bulunduğunu söylemiştir. 17 öğrencinin 15'i yeterli, 2'si yetersiz bulmuştur. Memur olan 46 kişinin 27'si yeterli, 6'sı kısmen yeterli, 13'ü de yeterli bulmaktadır. Serbest meslekle uğraşan 18 kişiden 13'ünün yeterli 2'sinin kısmen yeterli, 3'ünün de yetersiz olduğu görülmektedir.

Çiftçi ve memurlar dışındaki meslek gruplarında kent dışındaki açık ve yeşil alanları yeterli bulma oranı % 70'in üzerindedir. Buna rağmen meslek gruplarına göre fikirlerin çok fazla değişmediği de görülmektedir. Özellikle öğrencilerin büyük bir kısmının kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.54 Karaisalı Halkının Meslek Gruplarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Meslek Grupları	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yeterli		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Ev Hanımı	38	% 70.4	3	% 5.6	13	% 24.1
Ticaret	7	% 77.8	–	–	2	% 22.2
Emekli	9	% 69.2	1	% 7.7	3	% 23.1
Çiftçi	8	% 57.1	2	% 14.3	4	% 28.6
İşçi	22	% 75.9	–	–	7	% 24.1
Öğrenci	15	% 88.2	2	% 11.8	–	–
Memur	27	% 58.7	6	% 13.0	13	% 28.3
Serbest Meslek	13	% 72.2	2	% 11.1	3	% 16.7
Toplam	139	% 69.5	16	% 8.0	45	% 22.5

Karaisali Halkının Gelir Durumunun Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Karaisali halkının % 69.5'i kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, % 8'i kısmen yeterli, % 22.5'i de yetersiz bulmaktadır. Ankete katılan 200 kişiden 139'u kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 16'sı kısmen yeterli, 45'i ise yetersiz bulmaktadır.

Çizelge 4.55'de 165 milyon ve altı gelir grubundaki kişilerin % 62.1'inin kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulduğu, % 10.3'ünün kısmen yeterli, % 27.6'sının ise yetersiz bulduğu görülmektedir. 166-300 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 72.9'u yeterli bulurken, % 8.3'ü kısmen yeterli, % 18.8'i de yetersiz bulmaktadır. 301-500 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 70.1'i yeterli, %10.4'ü kısmen yeterli, % 19.5'i de yetersiz bulmaktadır. 501-800 milyon arası gelir grubundaki kişilerin % 69.7'sinin yeterli, % 3'ünün kısmen yeterli, % 27.3'ünün de yetersiz bulduğu görülmektedir. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki kişilerin ise % 69.2'si yeterli bulurken, % 30.2'si de yetersiz bulmaktadır.

165 milyon ve altı gelir grubundaki 29 kişiden 18'i kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, 3'ü kısmen yeterli, 8'i de yetersiz bulmaktadır. 166-300 milyon arası gelir grubundaki 48 kişinin 35'i yeterli, 4'ü kısmen yeterli, 9'u yetersiz bulmaktadır. 301-500 milyon arası gelir grubundaki 77 kişiden 54'ünün kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulduğu, 8'inin kısmen yeterli, 15'inin ise yetersiz bulduğu görülmektedir. 501-800 milyon arası gelir grubundaki 33 kişiden 23'ü yeterli, 1'i kısmen yeterli, 9'u yetersiz bulmaktadır. 801 milyon ve üzeri gelir grubundaki 13 kişinin 9'u kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli, 4'ü ise yetersiz bulmaktadır.

Kent çevresindeki açık ve yeşil alanları n yeterliliğini gelir gruplarına göre incelediğimizde tüm gruplarda hemen hemen yakın oranlarda çıktığı görülmektedir. En alt gelir seviyesindeki kişilerin % 62.1'i kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulurken, en üst gelir seviyesindeki kişilerin % 69.2'sinin yeterli bulduğu görülmektedir. 801 milyon ve üstü gelir grubundaki kişilerin açık ve yeşil alanları yeterli ya da yetersiz bulduğu, "kısmen yeterli" cevabını vermediği görülmüştür.

Karaisalı halkı büyük oranda kent çevresindeki açık ve yeşil alanları yeterli bulmaktadır.

Çizelge 4.55. Karaisalı Halkının Gelir Durumlarının Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterli Bulunması İle İlişkisi

Gelir Durumu	Kent Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği					
	Yeterli		Kısmen Yeterli		Yetersiz	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
165 milyon ve altı	8	% 61.5	1	% 7.7	4	% 30.8
166-300 milyon arası	13	% 68.4	4	% 21.1	2	% 10.5
301-500 milyon arası	45	% 68.2	8	% 12.1	13	% 19.7
501-800 milyon arası	61	% 79.2	12	% 25.6	4	% 5.2
801 milyon ve üzeri	21	% 84.0	1	% 4.0	3	% 12.0
Toplam	148	% 74.0	26	% 13.0	26	% 13.0

Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumları İle Mevcut Rekreatyonel Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Çizelge 4.56'da görüldüğü gibi kadınların % 57.1'i Karaisalı'daki mevcut rekreatyonel olanaklardan memnun iken % 50.9'u memnun olmadığını belirtmiştir. Erkeklerin ise % 50.9'unun Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğu, % 49.1'inin ise memnun olmadığını belirlenmiştir.

Ankete katılan 84 kadının 48'inin Karaisalı'da yaşamaktan memnun olduğu, 36'sının ise memnun olmadığı görülmektedir. Erkeklerin ise 59'u Karaisalı'da yaşamaktan memnun iken, 57'si memnun değildir. Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olan kadınların erkeklerden daha fazla oranda olduğu görülmektedir. Kadınların daha yüksek oranda memnun olması burada yaşayan kadınların kültür ya da eğitim seviyesiyle de ilgilidir. Genelde eğitim seviyesi düşük olan ve Karaisalı'dan başka bir yer görmeyen kadınların Karaisalı'dan memnun oldukları görülmektedir. Kadınlara göre daha sosyal olan erkeklerde ise memnuniyet biraz daha düşüktür.

Çizelge 4.56. Karaisalı Halkının Cinsiyet Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Cinsiyet	Halkın Karaisalı'daki Rekreatif Olanaklardan Memnuniyeti			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Kadın	48	% 57.1	36	% 42.9
Erkek	59	% 50.9	57	% 49.1
Toplam	107	% 53.5	93	% 46.5

Karaisalı Halkının Yaş Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Çizelge 4.57'de yaş gruplarının Karaisalı'dan memnuniyeti belirlenmeye çalışılmıştır. 15-25 yaş grubunun % 64'ünün Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olmadığı sadece % 36'sının memnun olduğu görülmektedir. Yaş grupları yükseldikçe memnuniyetin arttığı, 61 yaş ve üzerinde % 95 gibi yüksek bir rakama ulaştığı belirlenmiştir.

15-25 yaş grubundaki 50 kişiden 18'inin Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğu görülürken, 32'sinin memnun olmadığı görülmektedir. 26-35 yaş grubundaki 50 kişiden 26'sı, 36-45 yaş grubundaki 50 kişiden 27'si, 46-60 yaş grubundaki 30 kişiden 17'si, 61 ve üzeri yaş grubundaki 20 kişiden 19'u Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğunu belirtmiştir. Karaisalı'daki imkanların 15-25 yaş grubundaki kişilere yetmediği, 61 yaş ve üzerindeki kişilere ise yeterli geldiği söylenebilir.

Yaş grupları incelendiğinde yaşlara göre farklılık gösteren bir memnuniyet söz konusudur. Sonuçlara göre 15-25 yaş grubundaki kişilerin mevcut durumdan en az memnun olan grup olduğu ve yaşın artmasıyla mevcut olanaklardan memnuniyetin de arttığı görülmektedir. Bu oran yaşlılar dediğimiz grupta en yüksek seviyeye kadar ulaşmıştır.

Çizelge 4.57 Karaisalı Halkının Yaş Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Yaş Grupları	Halkın Karaisalı'daki Rekreatif Olanaklardan Memnuniyeti			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
15-25	18	% 36.0	32	% 64.0
26-35	26	% 52.0	24	% 48.0
36-45	27	% 54.0	23	% 46.0
46-60	17	% 56.7	13	% 43.3
61 ve üzeri	19	% 95.0	1	% 5.0
Toplam	107	% 53.5	93	% 46.5

Karaisalı Halkının Sağlık Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Çizelge 4.58'de sağlık durumu iyi olan kişilerin %51.7'sinin Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğu %48.3'ünün ise memnun olmadığı belirlenmiştir. Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilerin ise %34.6'sı Karaisalı'da yaşamaktan memnun iken, %65.4'ü memnun değildir.

Ankete katılan 200 kişiden 174'ü sağlıklı olup; bu kişilerin 90'ı Karaisalı'da yaşamaktan memnun olduğunu, 84'ü ise memnun olmadığını belirtmiştir. Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan 23 kişiden 17'sinin Karaisalı'da yaşamaktan memnun olduğu, %34.6'sının memnun olmadığı belirlenmiştir.

Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı olan kişilerin büyük bir kısmının Karaisalı'daki imkanlardan memnun olduğu görülmektedir. Sağlık durumu iyi olan kişilerde ise mevcut olanaklardan memnuniyetin daha düşük oranda olduğu buna karşın mevcut olanlar ile olmayanların oranında birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.58. Karaisalı Halkının Sağlık Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

	Halkın Karaisalı'daki Rekreatif Olanaklardan Memnuniyeti			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Sağlıklı	90	% 51.7	84	% 48.3
Sürekli Tedavi Gördüğü Bir Hastalığı Var	17	% 65.4	9	% 34.6
Toplam	107	% 53.5	93	% 46.5

Halkın Eğitim Durumları İle Mevcut Rekreatif Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Yapılan anket çalışması, Karaisalı halkının %53.5'inin Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğunu, %46.5'inin ise memnun olmadığını göstermiştir. Ankete katılan 200 kişiden 107'si Karaisalı'da yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olduğunu, 93'ü ise memnun olmadığını belirtmiştir.

Çizelge 4.59'ye göre okur-yazar olmayan kişilerin %84.6'sı Karaisalı'dan ve sunduğu imkanlardan memnun iken, %15.4'ü memnun değildir. Okur-yazar kişilerin % 73.7'sinin memnun, % 34.8'inin memnun olmadığı; ilk, orta ve dengi okul mezunlarının %65.2'sinin lise ve dengi okul mezunlarının %35.1'inin memnun, % 64.9'unun memnun olmadığı; lisans ve üzeri mezunlarının ise % 48'inin memnun, % 52'sinin ise memnun olmadığı görülmektedir.

Okur-yazar olmayan 13 kişiden 11'i Karaisalı'dan ve imkanlarından memnun iken, 2'sinin memnun olmadığı görülmektedir. Okur-yazar 19 kişinin 14'ü memnun, 5'i memnun değildir. İlk, orta ve dengi okul mezunu 66 kişiden 43'ü memnun, 23'ü ise memnun değildir. Lise ve dengi okul mezunu 77 kişiden yalnız 27'sinin Karaisalı'da yaşamaktan memnun olduğunu buna karşın 50'sinin memnun olmadığını görmekteyiz. Lisans ve üzeri mezunu 25 kişiden 12'si Karaisalı'daki imkanlardan memnun, 13'ü ise memnun değildir.

Eğitim düzeyi düştükçe kişilerin yaşadığı yerden ve sunduğu imkanlardan memnun olma oranının arttığı; eğitim düzeyi yükseldikçe Karaisalı' dan ve sunduğu imkanlardan memnun olma oranının düştüğü görülmektedir. Okur-yazar olmayan kişilerin yaşadığı yerdeki olanakları yeterli bulduğu buna karşılık lise ve dengi okul mezunları ile lisans mezunlarının ise mevcut olanakları yetersiz bulduğu görülmektedir.

Çizelge 4.59. Karaisalı'da Yaşayan Halkın Eğitim Durumları İle Mevcut Rekreatyonel Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Eğitim durumu	Halkın Karaisalı'daki Rekreatyonel Olanaklardan Memnuniyeti			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
Okur-yazar değil	11	% 84.6	2	% 15.4
Okur-yazar	14	% 73.7	5	% 26.3
İlk, orta ve dengi okul mezunu	43	% 65.2	23	% 34.8
Lise ve dengi okul mezunu	27	% 35.1	50	% 64.9
Lisans ve üzeri mezunu	12	% 48.0	13	% 52.0
Toplam	107	% 53.5	93	% 46.5

Halkın Karaisalı' da Bulunma Süreleri İle Mevcut Rekreatyonel Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri arasındaki İlişki

Çizelge 4.60'ta 6 ay – 1 yıldır Karaisalı'da yaşayan kişilerin % 100'ünün burada yaşamaktan ve sunduğu imkanlardan memnun olmadığı görülmektedir. 1-3 yıl arası Karaisalı'da yaşayan halkın % 40'ı mevcut rekreatyonel olanaklardan memnun iken, % 60'ı memnun değildir. 3 yıldan uzun süredir yaşayan kişilerin ise % 54.9'u memnun iken, % 45.1'inin memnun olmadığı görülmektedir.

Karaisalı halkının % 92.5'i 3 yıldan fazla süredir burada yaşamaktadır. Halkın %7.5'i 1-3 yıldır, % 0.5'i ise 6 ay-1 yıldır burada yaşadığı belirlenmiştir. Şuan Karaisalı'da bulunan halkın büyük bir kısmı çok uzun yıllardır burada

yaşamaktadır. Bu yüzden eksik de olsa buranın olanaklarına alışmış olduğu düşünülebilir. Daha kısa süredir yaşayanların Karaisalı'daki şartların yetersiz olduğunu görme imkanları daha fazladır.

Çizelge 4.60 Halkın Karaisalı' da Bulunma Süreleri İle Mevcut Rekreatyoneel Olanaklardan Dolayı Memnuniyetleri Arasındaki İlişki

Karaisalı'da Bulunduğu Süre	Halkın Karaisalı'daki Rekreatyoneel Olanaklardan Memnuniyeti			
	Evet		Hayır	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran
6 ay- 1 yıl	-	-	1	% 100.0
1-3 yıl	6	% 40.0	9	% 60.0
3 yıldan fazla	101	% 54.9	83	% 45.1
Toplam	107	% 53.5	93	% 46.5

Karaisalı Halkının Eğlenmek ve Dinlenmek İçin Ayırdığı Zamanlarda Yaptığı Aktiviteler

Karaisalı'da yaşayan halkın eğlenme ve dinlenmeye ayırdığı vakitlerinde yapabileceği faaliyetler de bulunmaktadır. Bu faaliyetlerden bazıları aktif bazıları da pasif olarak yapılabilecekleri faaliyetlerdir. Çizelge 4. 61'de görüldüğü gibi Karaisalı halkının çok büyük bir kısmı dinlenmeye ve eğlenmeye ayırdığı vakitlerde televizyon izlemeyi tercih etmektedir. Piknik yapmak, yürüyüş yapmak, parkta yapılan gezintiler halkın en fazla yapmayı tercih ettiği faaliyetlerdir. Karaisalı halkının en az ilgi gösterdiği faaliyetlerden bazıları ise; oto gezintileri, futbol oynamak, kara avcılığı, bisiklet-motosiklet gezintileri, dağcılık, el sanatları ile uğraşmak, tenis oynamak ve güreştir. Halkın büyük ölçüde ilgi duymadığı bir faaliyet olan tenis ile ilgili dikkat çeken bir konu da halkın % 11.0 gibi büyük bir kısmının da ilçede bulunan tenis kortunun varlığından habersiz oluşlarıdır. Yine buna benzer bir durum da parkta yapılan gezintilerde görülmektedir. Halkın % 12'sinin bu faaliyeti yapabileceği bir tesis olanağı olmadığını düşündüğü görülmektedir.

Çizelge 4.61 Karaisalı halkının eğlenmek ve dinlenmek için ayırdığı zamanlarda yaptığı aktiviteler

Yapılan faaliyetler	Faaliyeti yapanlar (%)	İlgi duymadı için faaliyeti yapamayanlar (%)	Maddi yetersizlik nedeniyle faaliyeti yapamayanlar (%)	Vakit bulamadığı için faaliyeti yapamayanlar (%)	Tesis yetersizliği nedeniyle faaliyeti yapamayanlar (%)
Televizyon izlemek	88.5	5.0	1.0	5.5	—
Piknik yapmak	77.5	6.0	8.5	6.5	1.5
Yürüyüş yapmak	66.0	23.0	0.5	10.0	0.5
Parkta yapılan gezintiler	58.0	16.0	1.0	13.0	12.0
Doğa gezintilerine çıkmak	48.0	20.0	20.5	9.0	2.5
Kitap okumak	41.0	42.5	0.5	16.0	—
Bahçe işleriyle uğraşmak	41.0	44.5	0.5	12.0	2.0
Amatör balıkçılık	36.0	60.0	1.5	2.0	0.5
Kahvede oturmak	35.0	62.5	—	2.5	—
Oto gezintileri	28.5	12.5	52.0	7.0	—
Futbol oynamak	24.0	69.5	0.5	5.5	0.5
Kara avcılığı	20.5	64.5	11.0	3.0	1.0
Bisiklet motosiklet gezintisi	10.5	61.5	25.0	3.0	—
Dağcılık	9.0	76.5	1.0	10.5	3.0
El sanatları ile uğraşmak	8.5	63.5	11.5	11.5	5.0
Tenis oynamak	8.5	73.0	1.5	6.0	11.0
Güreş	7.5	87.5	0.5	1.5	3.0

Karaisalı'da Altyapısı Olmayan Aktivitelere Halkın İlgisi

Karaisalı halkı eğlenme ve dinlenmeye ayırdığı vakitlerini değerlendirmek için çok sayıda seçeneğe sahip değildir. Çizelge 4.62'de halkın Karaisalı'da bulunmayan faaliyetlere olan ilgisi görülmektedir. Halkın yapabileceği faaliyetler sınırlı olmasına rağmen, ilçede bulunması istenen pek çok faaliyet bulunmaktadır.

Çizelge 4.62 Karaisalı'da Bulunmayan Aktivitelere Halkın İlgisi

Karaisalı'da Henüz Uygulanmayan Yapılabilir Faaliyetler	Aktiviteyi İsteyenler (%)	Aktiviteyi İstemeyenler (%)
Alışveriş merkezini dolaşmak	90.0	10.0
Turla gezmek	74.0	26.0
Tiyatro ve sinemaya gitmek	72.5	27.5
Müzikli açık alanlara gitmek	72.0	28.0
Yüzme havuzuna gitmek	56.5	43.5
Açık hava sanat gösterileri	53.5	46.5
Motorlu su gezintileri	41.5	58.5
Jimnastik salonuna gitmek	31.5	68.5
Kamp kurmak	27.0	73.0
Voleybol basketbol	26.5	73.5
Athl gezintiler	23.5	76.5
Bowling	10.0	90.0
Dalgıçlık	9.5	90.5
Kürek çekmek	9.0	91.0
Atletizm	8.0	92.0
Okçuluk	7.5	92.5
Golf	6.0	94.0
Yelkencilik	6.0	94.0

Halkın Karaisali'da bulunmasını istediği faaliyetlerin en başında dolaşabilecekleri bir alışveriş merkezinin bulunması gelmektedir. Halkın % 90'ı Karaisali'da uygun koşullar olması halinde bu faaliyeti yapmak istediğini belirtmiştir. Karaisali halkının % 74'ü turla gezmeyi sağlayacak bir İşletme bulunmasını istemektedir. Yine halkın Karaisali'da bulunmasını en fazla istediği faaliyetler de tiyatro ve sinema ile müzikli açık alanlara, yüzme havuzuna ve açık hava sanat gösterilerine gitmektir. Motorlu su gezintisi yapmak ve jimnastik salonuna gitmek de halkın ikinci derecede yapmak istediği faaliyetler arasında görülmüştür.

4.4 Karaisali Açık ve Yeşil Alan Sistemi Planlama İlkeleri

Karaisali kırsal bir yerleşim alanı olup kentteki sorunların çok yoğun bir hale gelmediği düşünülerek araştırma alanı olarak seçilmiştir. Ancak Nazım İmar Planı incelendiğinde Karaisali'da da problemlerin olacağı olasıdır. Diğer kentlerde olduğu gibi binalardan kalan kısımlar açık ve yeşil alanlar olarak kullanılmaktadır. Yer seçiminde estetik ve fonksiyonel bir amaç güdülmemiştir.

Karaisali'da açık ve yeşil alan sistemi oluşturulurken belli standartların belirlenmesi gerekmektedir. Bu standartlar keyfi olmaktan çok belli kurallar dahilinde oluşturulmalıdır. Bu sebeple çalışmada alanın doğal ve kültürel yapısı incelenmiştir. Planlamadaki en önemli konulardan olan doğal ve kültürel yapıya göre oluşturulan standartlar ülkeler bazında farklılık gösterebileceği gibi aynı ülkedeki şehirler arasında da farklılık gösterecektir. Örneğin, iklim özelliklerinden dolayı Erzurum ve Adana arasında açık ve yeşil alan gereksinimi farklı olacağı gibi istenilen aktivitenin de değişikli göstereceği olasıdır.

Şehirde açık ve yeşil alanların çok düzensiz, plansız ve yetersiz olduğu söylenebilir. Bu durumda şehir gelişimine paralel olarak bir açık ve yeşil alan sistemi oluşturulmalıdır. Karaisali'da kent gelişimini sınırlayacak 2 unsur bulunmaktadır. Bunlardan birincisi kuzeybatı yönünde şehri sınırlayan Hasan Dağı, diğeri ise kuzey yönünde bir sınır çizen Üçürge Suyu'dur.

Açık ve yeşil alan sistemi, kentin doğal konumu sonucu ortaya çıkan fiziksel yapıya paralel oluşturulmaktadır. “Yeşil Kuşak”. “Yeşil Kama” ve “Linear(doğrusal)” yapıda olabilecek 3 farklı açık ve yeşil alan sistemi önerilmektedir. Bu sistemler farklı özelliklere sahiptir.

Yeşil kuşak sistemi, kent çevresini dıştan tümüyle saran bir yeşil alan sistemidir. Kent planlamada zorlayıcı bir özellik taşıyan bu sistem bir noktada kentin yapılaşmasını durdurur ve kentin yeşil alanı olarak fonksiyon gösterebilir. Yeşil kuşaklar, istenmeyen yönlerde olabilecek gelişmeyi sınırlandırmakla görevlidir. Ayrıca, kentin uzağına olabilecek sıçramaları engelleyici genişlikte planlanmaktadır .

Yeşil kama sistemi ise kenti sıkı sıkıya kuşatan yeşil kuşağa oranla yer yer kesintili olarak devam eden bir sistemdir. “Yeşil kama” yeşil alan sisteminde, kentin belirli yönlere gelişimi saptanarak bu alanların dış kısımları yeşil alanlarla kontrol altında tutulmaktadır. Bu yeşil kamalarla kentsel gelişim önlendiği gibi, kentin rekreasyonel alan gereksiniminin bir bölümü de karşılanmış olacaktır .

Kentlerde görülebilecek diğer yeşil alan sistemi ise “Linear” (doğrusal) sistemdir. Kentin topoğrafik yapısı ile doğrudan ilişkili olan bu sistem vadi ya da dere yatağı boyunca kenti boydan boya (kuzey-güney veya doğu-batı yönünde) kat edebilir. Linear yeşil alanlar, kentlerin bulundukları hakim rüzgar yönüne paralel oldukları zaman doğal havalandırma fonksiyonunu üstlendikleri gibi, kentsel yeşil alan olarak da önemli derecede etkin rol oynayabilirler.

Buna göre, Karaisali’da yeşil kuşak ve yeşil kama sistemlerinin tek başına kullanılması yerine bir arada kullanılmasının daha uygun olduğu görülmektedir. Yani, kenti tamamen saracak bir yeşil alan ile birlikte belirli yönde olacak gelişimi dıştan saracak, ana yollarboyunca gidebilecek bir yeşil alan sistemi önerilmektedir.

Kent içerisinde, Karaisali’da yaşayan kişilerin günübirlik ve hafta sonları rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri alanlar oluşturulmalıdır. Kent içinde mevcut Karapınar Parkı belirlenen amaçlar ve ilkeler doğrultusunda tekrar düzenlenmelidir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Kişi başına düşen yeşil alan miktarı arttırılmalıdır.

Kişi başına düşen 2,05 m².lik çocuk oyun alanı miktarı arttırılmalıdır.

Kent içerisindeki çocuk oyun alanları belli oyun araç ve gereçlerinin serpiştirildiği bir mekan olmaktan çıkarılmalı, çocuğun yaşına uygun ve yaratıcılığını geliştirici aletlerin kullanımına dikkat edilmelidir.

Çocuk oyun alanlarının yüzey kaplaması çocukların yıl boyu kullanabileceği bir malzeme olmalıdır.

Kent içerisindeki çocuk oyun alanında bitkilendirme mutlaka yapılmalıdır. Akdeniz ikliminin etkisiyle gölge yapacak ağaçlarla, perdeleme amaçlı çalı ve ağaçlar kullanılmalıdır.

Çalışma hayatının etkisiyle insanların serbest zamanlarını farklı mekalarda geçirme isteğinin de artması nedeniyle halkın hem günlük hem hafta sonları hem de senelik serbest zamanlarını geçirebileceği uygun alanlar oluşturulmalıdır. Karaisali ilçesi burada yaşayan halkın açık ve yeşil alan ihtiyaçlarını karşılayabilecek alanlara sahiptir. Bu sebeple öncelikle günlük serbest zamanları için kent içinde veya yakınında açık ve yeşil alanlar oluşturulmalıdır. Bu ihtiyacı karşılayabilecek olan ve kent parkı olarak düşünülen Karapınar Parkı Karaisali halkı için güzel bir imkandır. Ancak bakımsızlıktan dolayı verimli olarak kullanılamayan bu park halka hem hafta içi hem de hafta sonu hizmet verebileceği gibi şehrin içinde olması da en önemli özelliğidir.

Kent parkları, yıl boyu kullanımı göz önünde bulundurularak planlanmalıdır. Park içerisinde piknik masaları ile ocak yerleri düzenlenmelidir.

Parkta gezinti amaçlı yollar, seyir amaçlı oturma yerleri ve teraslar, içerisinden geçen derenin daha etkin kullanılabileceği bir su yüzeyi oluşturulmalıdır.

Gece kullanımını sağlayacak aydınlatma sistemi kurulmalıdır.

Çok yönlü kullanılabilecek tesisler kurulmalı ve bakımı sağlanmalıdır.

Diğer hizmet ünitelerinin yanı sıra, özellikle tuvalet ünitelerinin yapımına önem verilmelidir.

Park içerisinde kötü bir görünüme neden olan yüzme havuzu kaldırılmalı veya başka bir amaçla kullanımı sağlanmalıdır.

Karaisali halkının haftasonlarında gidebileceği piknik alanları bulunmakla birlikte bunların niteliklerinin daha iyi bir duruma getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra ulaşımın en büyük problem olduğu bu mekanlara ulaşım olanaklarının da sağlanması ile talebin artacağı düşünülmektedir. Doğal haline bırakılmış bu alanlarda eksik olduğu görülen temizlik ve düzen en önemli konular olmalıdır. Piknik alanı içerisinde dekoratif ve bitkisel materyal ile gizlenmiş çöp kutularının kullanımı ile ortamın temizliğine katkı sağlanabilir.

Her yaş grubundaki kişilere hizmet verebilecek olan spor alanları, kolay ulaşılacak bir yerde olmalıdır.

İlçedeki spor alanlarını sayısı artırılmalıdır.

Oyun alanlarının kent dokusu arasına dağılması, kolay ulaşılacak bir yere kurulması sağlamalıdır.

Kentte her yaş grubuna hitap edebilecek oyun alanları planlanmalıdır. Örneğin 12 yaşın üzerindeki için futbol, tenis, hentbol, voleybol, basketbol ve atletizm alanları halkın yıl boyu kullanımına açık olacağı şekilde düşünülmelidir.

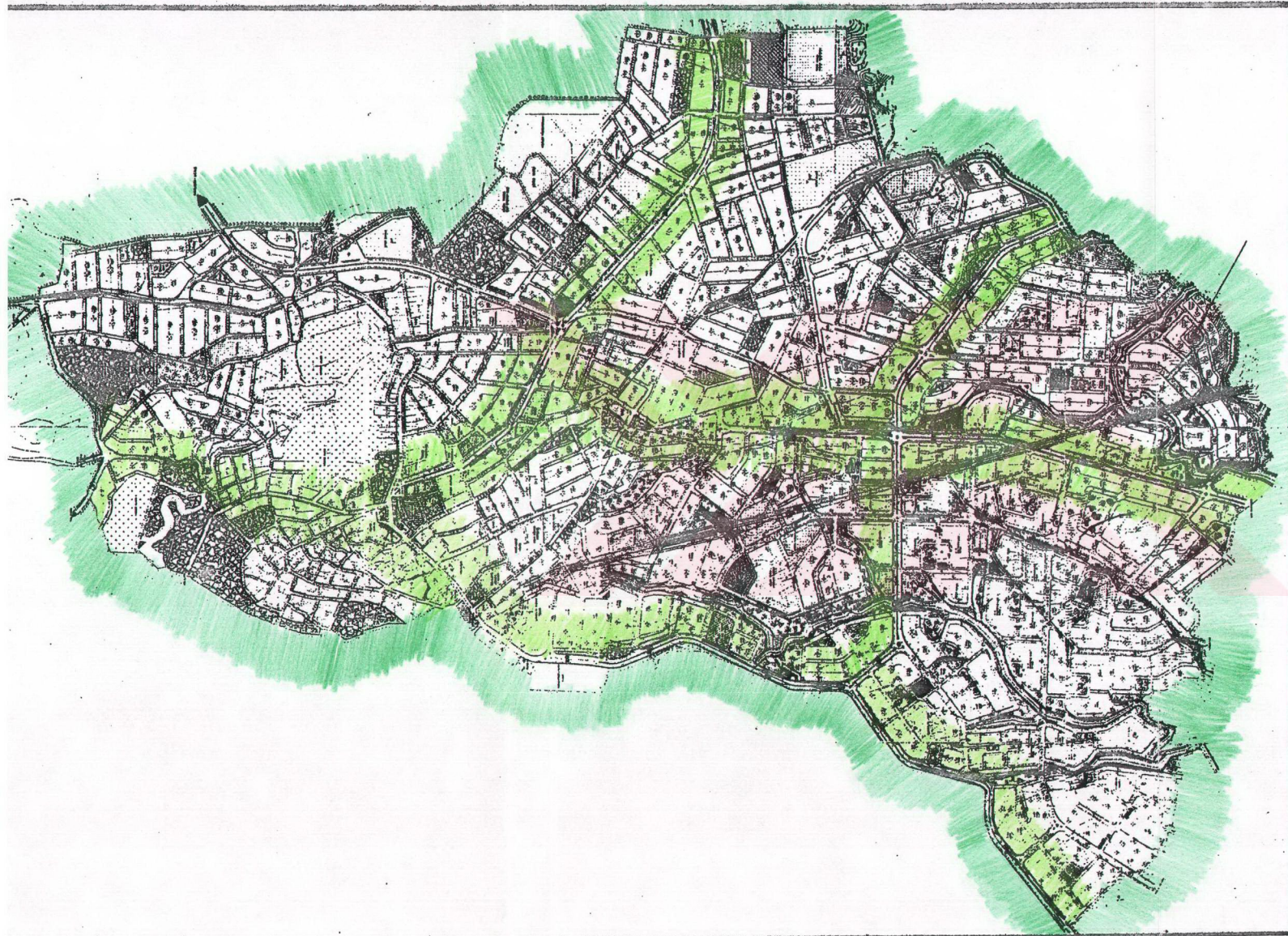
Okul bahçelerinin ağaçlandırılıp, bakımlı bir hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Okul bahçeleri çocukların oyun alanı olarak kullanılabileceği uygun alanlar haline getirilmelidir.

Şehir merkezinin dışında kurulan Karaisali Mezarlığının açık ve yeşil alan olarak kullanımı sağlanmalıdır.

Kentin açık ve yeşil alan sisteminin belirlenmesinde kent plancıları, peyzaj mimarları, mimarlar, sosyologlar gibi meslek disiplinlerinin bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmalıdır.

Peyzaj mimarları, açık yeşil alan sisteminin belirlenmesi ve İmar Planı'nın hazırlanması ve uygulanması aşamasında mutlaka yer almalıdır.

Sekil 4.36. Karaisalı İlçesi
Açık ve Yeşil Alan
Öneri Planı

- Yeşil Kuşak Sistemi
- Yeşil Kama Sistemi

K 1/ 10 000

Karaisalı ilçesi İmar Planı'nda yer alan açık ve yeşil alanların miktar ve niteliklerinin yetersiz olduğu düşünölerek şekil 4.36'da öneri bir plan sunulmuştur. Bu plan öncelikle ilçenin doğal ve kültürel yapısı göz önünde bulundurularak oluşturulmaya çalışılmıştır. Bugüne dek oluşturulan açık ve yeşil alan sisteminin daha kapsamlı bir açık ve yeşil alan sistemi içerisinde düşünölmesi ve gelecek yıllar içerisinde olabilecek ihtiyacın da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Karaisalı açık ve yeşil alan sistemi oluşturulurken halkın istekleri de önemli bir yer tutmalıdır. Halkın gereksinimleri ile mevcut olanaklardan memnuniyet derecesini ölçmek amacıyla yapılan anketin sonuçları oldukça farklıdır. Belli yaş gruplarında ve Karaisalı'da uzun yıllardır yaşayan kişilerin burayı eksik olan yönleriyle kabullendikleri görölmektedir.

Açık ve yeşil alan sisteminin oluşturulması sırasında yerleşim, sanayi bölgesi vb alanların verimli tarım arazileri üzerine kurulmamasına da dikkat edilmelidir. Karaisalı'da açık ve yeşil alan sistemini etkileyecek diğer bir durum da şehri batı yönlü sınırlayan Hasan Dağı'dır. Kentin içerisinde geçen Üçürge Suyu da planlamada kullanılması gerekir.

KAYNAKLAR

- ANONYMUS, 1986. Fiziksel ve Kimyasal Analiz Raporu (İçme Suları İçin). İller Bankası Genel Müdürlüğü İçme Suyu Dairesi Başkanlığı İçme Suyu Lab. Fen Hey. Müd., Adana.
- ANONYMUS, 2001. Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü Brifing Dosyası, Adana.
- ANONYMUS, 2002. Karaisalı Tarım İlçe Müdürlüğü Arazi Varlığı Raporları, Adana.
- BOZDOĞANGİL, 1999. Karaisalı İlçesi'nde Alan Kullanım Kararlarının Belirlenmesi. Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Y.L. Tezi, Adana, 155s.
- DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ, tarihsiz. Devlet İstatistik Enstitüsü Nüfus Sayım Sonuçları, Ankara.
- DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ, 1987. Genel Nüfus Sayımı nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri Adana İli. Yayın No: 1237, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara.
- DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ, 1990. Genel Nüfus Sayımı-1990.Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara.
- DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ, 2002. Genel Nüfus Sayımı-2000. Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara.
- DEVLET SU İŞLERİ, 1989. Adana- Karaisalı Demirci Göleti Ön İnceleme Hidroloji Raporu. T.C. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü VI. Bölge Müdürlüğü, Adana.
- DEVLET SU İŞLERİ, 1990. Karaisalı-Nergislik Projesi Ana Sulama Kanalları Kat'ı Proje Aşaması Mühendislik Jeolojisi Raporu, Adana.
- DEVLET SU İŞLERİ, 1994. Eğlence, Çakıt ve Körkün Akarsuları Akış Değerleri ve Minerolojik Ölçümleri. Adana.
- EYMİRLİ, S., 1994. Ç.Ü. Fen bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 100s.

- GÜLTEKİN, E., 1979. Swyhan Baraj Gölü ve Çevresi Rekreatyonel Alan Kullanım Planlaması. Ç.Ü., Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Basılmamış Doktora Tezi, Adana.
- GÜLTEKİN, E., ALTUNKASA, F., 1993. Osmaniye’de Konut Alanları Yer ve Yön Seçim İlkeleri İle Konutların Biyoklimatik Konforunun İyileştirilmesinde Dış Mekan Bitki Tasarımı (K. TULÜCÜ editör). Tarih İçinde Bütün Yönleriyle Osmaniye 1. Sempozyum, 15-18 Kasım, 1993, Adana, s.214-233.
- HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 1965. Kozan N 34 Paftası.
- KELEŞ, R., 1980. Kentbilim Terimleri Sözlüğü Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KIZIROĞLU, İ., 1989. Türkiye Kuşları. Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayın ve Tanıtma Şube Müdürlüğü Basım Tesisleri, Ankara, 314s.
- MİLLÎ PARKLAR ve YABAN HAYATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİ GÜÇLENDİRME VAKFI, 2000. Türkiye’de Yaşayan Kuşlar. Yayın No: 001, Ankara.
- ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 2002. Karaisalı Orman Amenajman Planı 2002-2011. Adana Orman Bölge Müdürlüğü Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü, Adana.
- ÖZKAN ve ark., 1996. Açık-yeşil Alan ve Rekreatyon alanı Olarak Mezarlıkların Planlama ve Tasarım Sorunları İle Çözüm Olanaklarının İzmir Kenti Örneğinde Araştırılması. Ege Üniversitesi Araştırma Fonu Raporu, Proje No: 1994/006, Ege Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İzmir.
- ÖZTAN, Y., 1968. Ankara Şehri ve Çevresi Yeşil Saha Sisteminin Peyzaj Mimarisi Yönünden Etüd ve Tayini. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları: 344, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler:217, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 188s.
- TOPAY, M., 1998. Çarpık Kentleşmenin Yeşil Alanlara Etkileri ve Çevresel Planlama. Tarım ve Köy Dergisi, 121: 24-29
- TOPRAK-SU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, 1974. Seyhan Havzası Toprakları. T.C. Köy İşleri Bakanlığı Toprak-Su Genel Müdürlüğü Yayınları No: 286, Ankara.

- TÜRKES ve ark., 1996. Spatial and Temporal Analysis of Annual Rainfall Variations in Turkey. International Journal of Climatology, Vol.16, 1057-1076.
- UZUN, G., 1987. Kentsel Rekreyasyon Alan Planlaması. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ders Kitabı No: 48, Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Ofset ve Teksir Atölyesi, Adana, 101s.
- UZUN, G., ALTUNKASA, M.F., 1991. Rekreyasyonel Planlamada Arz ve Talep. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 6, Yardımcı Ders Kitabı No: 1, Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Ofset Baskı Atölyesi, Adana, 80s.
- YILDIZCI, A.C., 1978. İstanbul'da Kentsel Doku İle Yeşil Doku Arasındaki İlişkiler ve İstanbul Yeşil Alan Sistemi İçin Bir Öneri. Doktora Tezi, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul, 159s.
- YILMAZ, K.T., 1996. Akdeniz Doğal Bitki Örtüsü. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 141, Yardımcı Ders Kitapları No: 13, Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Ofset Baskı Atölyesi, Adana, 179s.

ÖZGEÇMİŞ

1976 yılında Adana'da doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Adana'da tamamladım. 1994 yılında Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde lisans öğrenimime başladım. 1998 yılında mezun oldum. 1998-1999 eğitim öğretim yılı güz döneminde Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans öğrenimimi yapmaya hak kazandım. 1999 yılında Ç.Ü. Karaisali Meslek Yüksekokulu Seracılık Programı'nda Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaya başladım. Halen Ç.Ü. Karaisali Meslek Yüksekokulunda görevime devam etmekteyim.

EK-1

Karaisalı'nın Açık ve Yeşil Alan Gereksinimini Belirleme Çalışması Anket Formu

Bölüm I. Anket Yapılan Kişinin Bireysel Özellikleri

1. Cinsiyeti Kadın Erkek
2. Medeni Hali Bekar Evli
3. Yaşı 15-25 26-40 41-60 60 ve üzeri
4. Sağlık Durumu Sağlıklı Sürekli tedavi gördüğü bir hastalığı var
5. Öğrenim Durumu

☐ Okur yazar değil

☐ Okur-yazar değil

☐ İlk, orta ve dengi okul mezunu

☐ Lise ve dengi okul mezunu

☐ Lisans ve üstü

6. Hangi işle uğraşmaktasınız?

☐ Ev Hanımı

☐ Ticaret

☐ Emekli

☐ Çiftçi

☐ İşçi

☐ Öğrenci

☐ Memur

☐ Serbest meslek sahibi

☐ Diğer.....

7. Hanenizde sürekli kaç kişi kalmaktadır?

☐ 1

☐ 2

☐ 3-4

☐ 5 ve daha fazla

8. Hanenize giren ortalama aylık net gelir ne kadardır?

☐ 165 milyon ve daha az

☐ 166-300 milyon

☐ 301-500 milyon

☐ 501-800 milyon

☐ 801 milyon ve daha fazla

9. Karaisalı'da ne kadar zamandır bulunuyorsunuz?

☐ 6 aydan az

☐ 6 ay-1 yıl

☐ 1-3 yıl

☐ 3 yıl ve daha fazla

10. Oturduğunuz evin sosyal ihtiyaçlarınızı karşılayacak büyüklükte bir bahçesi var mı?

☐ Var

☐ Yok

11. Hanenizde sürekli kullanabildiğiniz bir otunuz var mı?

☐ Var ☐ Yok

12. Haftalık tatil süreniz ne kadardır?

☐ Yok ☐ 1 gün ☐ 1,5 gün ☐ 2 gün ☐ 2 günden fazla

13. Yıllık izin süreniz ne kadardır?

☐ Yok ☐ 10 günden az ☐ 10-20 gün ☐ 21-30 gün ☐ 30 günden fazla

14. Yıllık tatilinizde nereye gidersiniz?

☐ Deniz kenarına ☐ Köye ☐ Yaylaya ☐ Başka şehirlere
☐ Başka ülkelere ☐ Hiçbir yere

II. Rekreasyona Yönelik Sorular

1. Karaisali’da eğlenmek ve dinlenmek için kullanılan açık ve yeşil alanlar vb. imkanları yeterli buluyor musunuz?

☐ Hayır ☐ Kısmen ☐ Evet

2. Karaisali’da eğlenme ve dinlenmeye ayırdığınız vakitlerde aşağıdaki faaliyetlerde bulunuyor musunuz?

	Evet	Hayır		
	Higimi Çekmiyor	Maddi Yetersizlik	Vakit Bulamıyorum	Burada Yok
Televizyon seyretmek				
Okumak				
Bahçe işleri				
El işleri, diğer hobiler				
Kahvede oturmak				
Oto gezintileri			☐	☐
Bisiklet-motosiklet			☐	☐
Parkta yapılan gezintiler			☐	
Piknik				☐
Tenis		☐	☐	☐

Futbol	☐	☐	☐	☐	☐
Yürüyüş	☐	☐	☐	☐	☐
El sanatları kursu	☐	☐	☐	☐	☐
Dağcılık	☐	☐	☐	☐	☐
Kara avcılığı	☐	☐	☐	☐	☐
Amatör balıkçılık	☐	☐	☐	☐	☐
Güreş	☐	☐	☐	☐	☐
Bireysel çocuk oyunları	☐	☐	☐	☐	☐
Organize çocuk oyunları	☐	☐	☐	☐	☐
Doğa gezintileri	☐	☐	☐	☐	☐

Diğer

3. Karaisali’da alt yapı yeterli olsa aşağıdaki faaliyetlerin hangisi ya da hangilerini yapmak istersiniz?

- Tiyatro ve sinemaya gitmek ☐
- Müzikli açık alanlara gitmek ☐
- Kürek çekmek ☐
- Yüzme havuzuna gitmek ☐
- Yelkencilik ☐
- Dalgıçlık ☐
- Okçuluk ☐
- Atlı gezintiler ☐
- Golf ☐
- Motorlu su gezintileri ☐
- Atletizm ☐
- Voleybol-basketbol ☐
- Kamp kurmak ☐
- Bowling oynamak ☐
- Jimnastik salonuna gitmek ☐
- Alış veriş merkezini dolaşmak ☐
- Açık hava sanat gösteriler ☐
- Turla gezmek ☐

Diğer

4. Yukarıdaki faaliyetlerden hangilerini yapmak için Karaisalı'dan başka bir yere gidiyor musunuz? (Adana ve benzeri diğer yerleşim yerlerine)

Hangi Faaliyet

Nereye

.....
.....
.....

5. Sizce çevrenizde yeterli yeşil alan var mı?

Karaisalı kent içinde

Yeterli

☐ Kısmen

☐ Yetersiz

Karaisalı çevresinde

Yeterli

☐ Kısmen

☐ Yetersiz

6. Yaşadığınız çevreden ve size sunduğu imkanlardan memnun musunuz?

☐ Evet

☐ Hayır

Nedenleri:.....